

Gheorghiță Țarălună

AMINTIRI RĂZLEȚE

Motto:

O, amintiri frumoase! Prin vremuri oare ce-ați făcut?

Al dragostei foc sacru e totdeauna viu în voi;

Când și cum m-a năpădit, de sunt de nerecunoscut –

Arderi mă transformă-n vis și-mi duc ființa înapoi...

Împotriviri, Brăila, Editura Edmunt, 2008

Atenție!

Citiți mai întâi introducerea, care de obicei se neglijează, căci reprezintă intenția pe care o am, iar ea poate fi mai interesantă decât însăși conținutul la care se referă!

CUVÂNT ÎNAINTE

Nu știu dacă este un obicei de a se scrie memoriile, dar eu sunt, cum se spune, la *frumoasa vârstă* de a putea înfăptui așa ceva. Aș începe a le expune, dar o întrebare cu alură alarmantă mă și interoghează: Ce fapte deosebite m-ar îndreptăți să purced la o atât de dificilă misiune? Într-adevăr, deslușesc obstacole pe care nu știu dacă le mai pot sări ori măcar ocoli ca în anii când imposibilul era abia bănuțat că ar exista.

Mă gândesc că o copilărie de invidiat nu am avut, tinerețea nu mi-am petrecut-o în preajma unor personalități importante, iar drumul parcurs în viață nu l-am însemnat cu bornele unor realizări demne de a fi explicate și oferite drept pildă de viață. Și-apoi, a-ți scrie memoriile nu este o recunoaștere că nu mai ai nimic nou de spus ori de adăugat ceva vieții tale și de lăsat moștenire generațiilor viitoare?

Atunci despre ce să scriu!? Astfel judecând, este firesc să afirm că numai oamenii înnobilați cu virtuți, deținători de îndemnuri mari și de conștiințe luminoase pot să-și etaleze fabuloasa lor trăire și construcție a existenței.

Eu, ca om obișnuit, ocolit de noroc, de șanse și de favoruri ce-aș putea exprima? Că sunt o ființă banală, că nu am primit decorații, că nu am fost în fruntea evenimentelor cruciale ale omenirii? Ba, poate că da, că tocmai de aceea am ceva de spus oamenilor. Și destăinuirile unui învins pot fi utile, pot călăuzi pașii ce se rătăcesc, pot ajuta la îndepărtarea de iluzii și de false glorii.

Expunându-mi memorile, sunt conștient că ele constituie o degajare de sinceritate și de dăruire, un refuz de nepăsare și o îndepărtare de egoism. Prin ele ofer oricui nu doar o adevărată comoară de adevăruri, ci și un duh de iubire omenească ce poate fi cuceritoare de conștiințe. Vreau să existe încredere că o voi face cu dragoste și cu bună credință, așa cum am și spus-o cândva în catrenul notat cu numărul 393 din *Confesiuni îndurerate*, Brăila, Editura Edmunt, 2007:

Nu-mi ascund gândirea în joc de cuvinte,

Scriu ce se cuvine, crez mi-e soarta țării;

Nu aduc ofrandă celui care minte,

Port credinței dorul, dau tribut uitării.

Va trebui doar să dovedesc obiectivitate, cu jurământ de credință față de adevăr și cu deplin respect pentru semenii mei printre care mi-am dus povara propriei mele crucii.

Am spus că a fost crucea prea grea? Dar parcă eu însumi mi-am ales-o! Eu n-am avut mulțumirea comodității și a profitării de hazard ori de întâmplări străine de eforturi și de dorințe demne. Atunci când am decis să nu fug de răspunderi, să nu mă postez în umbra traiului ușor și să dau tribut greu cerințelor de viață, eu singur am hotărât ce samar am de dus în spate și a fost să aflu bucuria de a-l purta cu mândrie.

Desigur că au fost și regrete, mai ales acelea că nu am țintit să cuceresc înalte virtuți, să am abnegația învingătorului, să mă sacrific pentru desăvârșirea existenței mele.

Am jinduit mereu să mă ridic, să fiu un sclav al înțelepciunii și să slujesc cetatea în care m-am aflat cu puterile spiritului meu. Nu cred să fi dorit faima, celebritatea ori nemurirea gloriei! Desigur, poate că nu le-am ocolit ori

desconsiderat, dar m-am ferit de ele fără să le fi însușit, mai întâi, imensa trudă de a le poseda pe merit. Și, precum se știe, nu am reușit! Aș fi avut ce scrie senzational pentru lume, nu mi-ar fi fost mult prea necunoscută existența. Atât cât am putut să limpezesc câte ceva din întunericul vremurilor, nu-mi dau puțința unor destăinuiiri interesante, însă îmi îngăduie să le încrustez străduința, succesul și bucuria lor.

Am venerația luptei cu neîmplinirile de orice fel și cu refuzul de a mă asocia cu neadevărurile unui sistem politic nu doar nedrept, ci și profund inuman, criminal. Mă voi strădui, pe parcursul expunerilor, să nu evidențiez întâmplări frumoase, seducătoare și captivante prin descrierea lor și nici pe cele pline de vrajă ale copilăriei, ci voi alege doar exemplificările din care s-ar putea trage unele învățăminte utile de urmat ori de înlăturat din viața de toate zilele. Chiar dacă nu se va putea păstra o ordine a desfășurării faptelor, o eșalonare calendaristică strictă a unor evenimente, voi urmări, pe cât am să pot, firul unor atitudini și a unor manifestări potrivnice răutăților cauzatoare de nedreptăți.

Cred că ar fi important să nu evit, atât cât mai sunt capabil să o fac astăzi, momentele care m-au determinat să aștern pe hâtrie unele gânduri și mai ales să evidențiez cauzele care m-au făcut să am un anumit comportament, o intransigentă reacție față de neroziile unor semeni certați nu doar cu propria lor ființă, ci și cu însăși patria care-i iubește. Mai întrevăd că se vor supăra unele amintiri care nu vor fi și ele nominalizate în memorii, căci toate se consideră importante, pline de vraja clipelor pe care le-au trăit. Parcă am prevăzut acest fapt atunci când am scris sonetul 213 *Aduceri aminte...* din *Sonete din Neunde*, Brăila, Editura Edmunt, 2007:

Aducerile-aminte s-au revoltat de-o vreme:

Fiind toate aprinse în freamătele vieții,

În piept iau mii de rele din clipa dimineții;

Niciuna nu se vaită, niciuna nu se teme;

Doar când au dat de mine în pragul bătrâneții,

S-a-ncins o hărmălaie și s-au iscat dileme,

Dacă sunt eu acesta, pierdut printre probleme,

*Lipsit de năzuințe – epavă a nobleții!
Le-am explicat prezentul, le-am demonstrat eroarea,
Dar n-au vrut să-nțeleagă – de scuze nu le pasă;
Îmi răscolesc prin gânduri, pretind revigorarea
Oricăror idealuri, zvârlindu-mi vrerea roasă,
Fac haz de tabieturi, îmi toacă-nsingurarea
Și-ntr-un alai de visuri mă scot pe străzi din casă!*

Scriind memoriile, înseamnă a nu uita trecutul, a înlesni pâlparea unor fapte importante, menținând vii pulsațiile acelor clipe imprimate în prestanța existenței. Trecutul la care mă voi referi nu este numai al meu sau poate că nici nu îmi aparține, el integrându-se în acel timp destinat tuturor semenilor și patriei mele. Iată deci motivele pentru care adresam cândva cuvintele:

Astăzi despre trecut se emit tot felul de ineptii și se vorbește cel mai urât. Poporul, țara, istoria, elitele strălucite ale societății, geniile atât de singulare sunt ponegrite cu mânie și cu vanitoase pretenții, batjocorite cu dispreț de ignoranți, deformate de intruși, înjosite de mitocani și hulite de sumedenia nerozilor care își hrănesc ura și prostia cu dogme primitive de superioritate și de bravadă. Suflul bun al acestui neam a ajuns batjocura unor troglodiți cu genom de comuniști, gândurile sublime care nu s-au lăsat terfelite au fost sufocate, iar inimile care n-au pulsă cu umilință au fost înjunghiate cu sulițele nedreptăților.

Oameni, treziți-vă! Răzvrățiți-vă! În fața trecutului sfânt se cuvine să îngenunghem cu pioșenie, să păstrăm cu venerație ceea ce ne-a aparținut și a fost menit să fie numai al nostru, fiindu-ne însăși parte de ființă. Să adunăm de pretutindeni toate lacrimile risipite de cugetele chinuite și nefericite care ne-au precedat și au suferit, pentru ca noi, cei de astăzi, să putem avea nădejdea împlinirii și regăsirii. Fiecare om este dator să-și însemne visurile și idealurile cu stindardul fremătător de dragoste, de lumină și de libertate. Se cuvine să culegem și să păstrăm în cugetele noastre, ca în niște sacre sfinte, dându-le pururi veșminte și înțelesuri noi, tot ceea ce este și mai poate fi salvat și protajat din ființa Istoriei, din trupul României, din spiritul și virtuțile

Neamului nostru. Să sărutăm țărâna care păstrează trecutul, să plângem suferințele căroră le datorăm bucuriile pe care le avem, să mângâiem ruinele care nu s-au spulberat încă de nepăsare, să îmbrățișăm cu dragoste casele, satele, școlile și bisericile, precum și zidurile care cad, și mâinile care le mai pot sprijini, și pumnul care le mai poate apăra, și gândul care se opune, și glonțul care se răzvrătește, și să ne rugăm cuviincios, căci numai astfel imperiul răului nu va avea nemurire. – Între haos și înțelepciune, Brăila, Editura Edmunt, 2007

I – DESTINAT SĂ EXIST

Vreau să încep a scrie fără să implor nicio muză care să-mi strălumineze cugetul cu inspirații seducătoare, căci nu consider că mi-ar fi utile cu ceva. Eu caut pepitele de adevăr și de aceea voi invoca timpurile de mult trecute să slobozească pentru vremurile de astăzi iubirile și suferințele pe care le-am admirat sau înfruntat. Și cum acelor vremuri le-am fost martor direct și credincios, ele mi-au transmis o înaripată chemare și mă năpădesc cu farmecul trăirii lor, dar și cu restriștea unor neîmpliniri, încât nu pot decât să fiu asaltat cu bucuria de a spune o fierbinte urare:

Bine-ați venit îndepărtate amintiri, spre a trăi imaginile din trecut,

Ce par că nici n-au existat vreodată; aș vrea să beau, cu voi, o țuică fiartă,

Să-i tragem, zău, așa un chef pe cinste - n-am voie, știu, dar... doctorul mă iartă.-

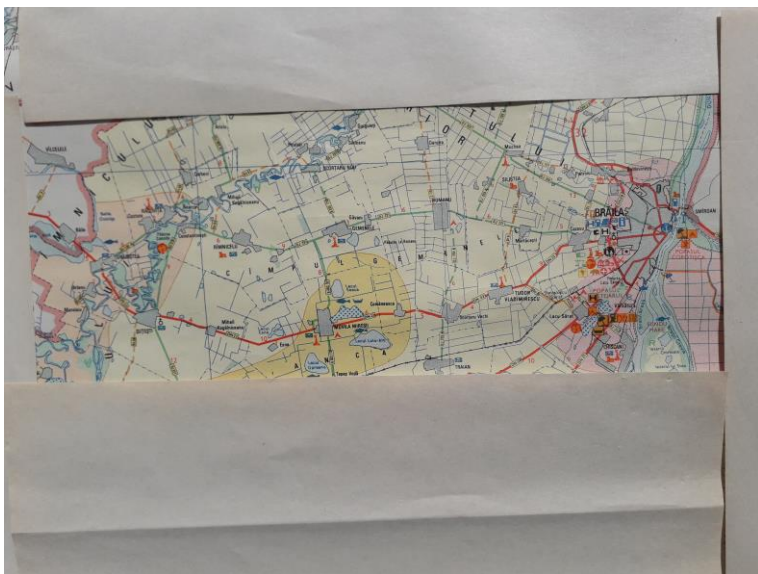
Vom chefui, poate, vreo săptămână...fie ce-o fi, numai s-o facem lată!

Confesiuni îndurerate, Brăila, Editura Edmunt, 2007.

Și cum sonetul pe care l-am exemplificat la început m-a scos pe străzi, pornesc încrezător la drum, căci despre fapta de a exista eu însumi în Univers este vorba. Poate că ar trebui să folosesc mai potrivit cuvântul a viețui, dar cred că cel de a fi, de a exista nu doar că îl cuprinde în sine și pe cel cu sens biologic, ci posedă o mai mare putere de cuprindere,

un conținut, o menire posibil predeterminată, o responsabilitate.

Mai întâi, deduc ideea că dacă m-aș fi ivit în această lume într-un loc important, n-ar trebui să mai descriu unde se află pierdută Comuna Racovița din Județul Brăila. Pe când așa, trebuie să spun că această localitate există departe de oraș, în nord-vestul județului, pe malul stâng al Buzăului, ascunsă la vreo șapte kilometri de șoseaua Brăila-Râmnicu Sărat, în dreptul Plasei Gradiștea, cum i se spunea pe atunci, de care aparținea și în care s-au născut Fănuș Neagu, prozator și dramaturg, academician, Gheorghe Fănică, profesor și scriitor, precum și Marin Miloslav Meluță, arheolog.

Harta zonala a Comunei Racovița

Nu știu exact când s-o fi înjghebat satul meu, dar cunosc că în anul 1860 avea biserica Sfinții Trei Ierarhi, construită de către Maria C. Șuțu, fiica marelui vornic Racoviță. Numele comunei nu îi vine însă de la aceasta, ci de la proprietarul Demetru Racoviță. Din satul Racovița au fost strămutați locuitori pentru formarea localității Șuțu în anul 1835. Acest fapt, alături de precizarea că satul Custura,

aparținând de Comuna Racovița, este atestat documentar încă din anul 1596, mă fac să cred că și satul meu are o vechime asemănătoare.

Oricum, pe atunci întreaga zonă era slab populată, părănd o imensă întindere aproape pustie, constituind împărăția unor numeroase cârduri de Dropii. Despre aceste păsări mari de stepă, astăzi dispărute, bunicul meu dinspre tată, Dragomir, povestea cum se ducea să prindă ori să vâneze aceste superbe viețuitoare, mai ales atunci când iarna cădea polei și păsările se îngreunau cu gheață, nemaiputând să fugă. Mai spunea strămoșul meu că puneau la sărat în putini mari carnea acestora, pe care o consumau până spre vară când muncile câmpului erau în toi.

Poziția geografică a comunei, oarecum mai retrasă din atenția unor mari interese, i-a permis să aibă locuitori cu spirit de independență, greu de supus, cu atitudini de adevărați răzeși sau mai bine corect spus în Țara Românească, de moșneni.

Totuși localitatea nu s-a dezvoltat prea mult, fiind și astăzi o modestă comună, ca multe altele din zonă, chiar dacă în monografia *Brăila*, de unde am preluat unele informații, scriitorul Ion Munteanu îi conferă unele facilități de investiții...

Aici deci mi-a fost dat să deschid ochii și să sorb viață de la pieptul mamei mele, Ioana, fiica cea mare a lui Ion Pastramă și a Lisavetei, părinți a cinci fete și a unui băiat, Ionel. Măicuța mea, care avea *pretenții*, că doar făcuse la școala din sat șapte clase primare, ceea ce pe atunci era un fapt mai rar pentru o fiică de țăran, s-a căsătorit, cu dispensă, la vârsta de 16 ani, cu absolventul Școlii de Jandarmi de la *Oradia Mare*, Stan Țărălungă, plecat voluntar, dotat obligatoriu de către tatăl său cu un cal pentru instrucție militară. El era fiul cel mai mare a lui Dragomir Țărălungă și a Paraschevei, care au mai avut încă doi fii și două fiice. Radu, cel mijlociu, a fost și el militar, plutonier pe ambele fronturi în al doilea război mondial, iar Stanciu, ca fiind cel mic, a făcut ca soldat războiul și a fost luat prizonier la ruși timp de trei ani. După ce s-a întors epuizat din prizonierat, le-a explicat unor consăteni că *Întovărășirile agricole* sunt o

înșelare, el știind ce sunt Colhozurile și Sovhozurile rușești. Bietul de el s-a sus, de cum a venit, la cârciuma din sat, că îi era dor de lumea satului, unde era se se ducă? Da, criminal: chiar a doua zi a fost arestat și a făcut doi ani pușcărie la *Canal*, de unde s-a întors cu o urâtă tuberculoză care l-a ucis curând. A lăsat în urma sa un fiu, Vasile – Lili, părăsit repede de mamă și crescut de bunica Parascheva. Lili este un om de o admirabilă modestie și de o hărnicie bravă.

Casa în care m-am născut nu mai există, în locul ei Lili a construit o alta asemănătoare, dar ceva mai arătoasă. Țin minte că bunica făcea focul din tindă într-o sobă comună pentru două camere, folosind paie și ogrinji care rămâneau de la vite. În una din aceste camere mi-am început periplu existenței, ajungând la peste 86 de ani, când constat cu uimire că în această comună monografia *Brăila* menționează, după atâția ani de ființare istorică doar două **personalități: Surdeanu Tudor Gheorghe, dr. Ing. Chimist – n. 27 mai 1944- și Țărâlungă Gheorghică, n. 3 iulie 1934, medic veterinar, autor de proză sapiențială.**

De curând am reușit să dau de urma acestui consăteu care locuiește în Cluj și să conversăm puțin la telefon. El este nepotul Domnului Surdeanu, care venea când și cânt la noi acasă, în Brăila, și se întreținea în șoapte cu tatăl meu, amândoi înverșunați anticomuniști. Urmează să ne reîntâlnim, poate că nu prea târziu...

Ținutul în care m-am născut îmi pare fabulos, mai ales și pentru că toată copilăria mi-am petrecut-o în întinderi identice de Bărăgan, aidoma celor descrise de Panait Istrati în *Ciulinii Bărăganului* ori de Vasile Băncilă în *Spațiul Bărăganului*. Poate că nu întâmplător, ci cu gândul la asemenea locuri, am scris mai târziu poezia *Ah, câmpuri de lumină pline* publicată în *Poeme răzvrătite*, Brăila, Editura Edmunt, 2008:

***Ah, câmpuri de lumină pline,
Frumoase risipiri de rai!
De unde-n voi chemarea vine
Și farmece aveți în grai?
Ce declarații de iubire
Vă face prefăcutul vânt,***

*De îi dați zâmbetul din fire
Și flori i-așterneți pe Pământ?
Nemărginiri de libertate
Câmpia-i sub priviri de cer;
E ca un dor: inima bate...
Trăiești un vis: zbori în eter!*

Imensitatea Bărăganului m-a chemat și mă va chema întotdeauna cu vocea duioasă ca și aceea a mamei și cu răsunetul idealurilor din adolescență!

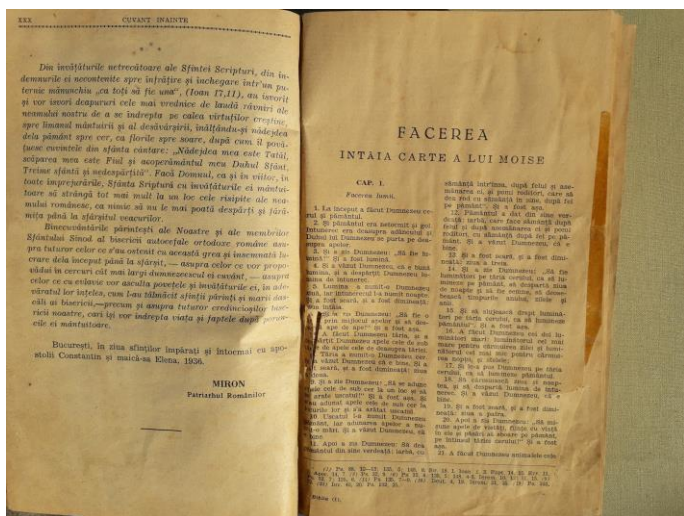
II – CONTACTUL CU SATUL NATAL

După cum mi-au spus părinții, până la etatea de trei ani am crescut în casa călduroasă a bunicilor după tată. Nu păstrez nicio sclipire din acei primii ani. Am doar unele imagini, de mai târziu, despre ceea ce am văzut și simțit în cuibul nașterii mele. Întâi trebuie să spun că bunicul Dragomir era un om vânos, hotărât și foarte muncitor, având palmele mari, grele și aspre. El mi-a arătat multe unelte argicole și magazia în care avea hambarele cu cereale, pe care îmi plăcea să merg cu picioarele goale, de parcă simt și acum că mă furnică în tălpi boabele de grâu, de orz, de porumb ori de mica și dispăruta dughie pentru cai. Despre acest bunic păstrez ideea că nu a avut o altă dorință mai mare decât aceea de a munci, spre a-și asigura copiii cu tot de ceea ce au nevoie și să le lase cât mai multe pogoane drept moștenire. În contrast cu el, bunica Parascheva era firavă, uscățivă și ageră. Ea îmi spunea cu tonul cel mai dragălaș, ca nimeni altcineva, Gheorghieș. O țin minte mai ales că făcea mămăligă într-un ceaun mare, pe care o răsturna pe un fund rotund de lemn și apoi o tăia cu o sfoară în felii mari din care rupeam cu furculița, dar și cu degetele și o mâncam cu brânză de oi frământată și depozitată într-o puțină înaltă.

Atunci când, destul de rar, părinții ne duceau și pe noi, copiii, la Racovița, de pe unde locuiam în depărtările Județului Ialomița, stăteam la mama soacră, așa cum îi spunea mama, dar mergeam de mai multe ori pe zi, că doar

stăteau peste drum la câteva case, la părinții ei, adică bunicul Ion Pastramă și bunica Lisaveta. Despre acest bunic știu că era mai *citit*, avea *Biblie*, pe lângă treburile casei și cele ale câmpului mai confecționa iarna cojoace pentru săteni.

Acest bunic, iubitor de credință, a dăruit mamei mele *Biblia* sa, de la care, la răndu-mi am primit-o, la răndu-mi, cu evlavie. *Biblia* are un *Cuvânt înainte* care se sfârșește astfel: ***București, în ziua sfinților împărați și întocmai cu apostolii Constantin și maică-sa Elena, 1936. MIRON Patriarhul României.***

VCHIUL TESTAMENT și NOUL TESTAMENT

Bunica Lisaveta a murit destul de timpuriu și am regretat-o mult, căci o știam iubitoare și mereu zâmbind. Ea mă suia, iarnă fiind, în podul casei de unde coboram cu tot felul de bunătați pe care le păstra acolo: ciorchin mari de struguri agățați de bărnele acoperișului, gutui ca rupte din lumina soarelui, nuci și mere ascunse prin tot felul de învelitori.

Ambii bunici erau oameni respectați în sat, apreciați pentru pasiunea lor de a munci, de a iubi pământul și de a vrea să cumpere câte un pogon-două ori de câte ori se ivea ocazia, cine știe prin ce parte a satului sau prin cele învecinate. Fiecare din bunici aveau multe pogoane de pământ, cai și boi de muncă, precum și tot felul de acareturi prin ogradă. Agoniseala lor le-a permis să dea fiecărui copil zestre bună spre a putea duce în viață un trai, nu mai ușor, căci munca era neiertătoare, ci măcar fără mari lipsuri, fără dependența de a munci *cu ziua* la alții... Viața la țară a fost întotdeauna foarte grea! Nu oricui îi este dat a locui acolo unde s-a născut lumea, omenia și *veșnicia*, așa cum spunea Lucian Blaga. Aveam să dau un exemplu de dăruire, efort și responsabilitate, scriind în cartea *Prietenii eterne*, Brăila, Editura Olimp, 2012, chiar dacă în volum nu am făcut precizarea aceasta, ceea ce mi-a spus tatăl meu că fiind vorba chiar despre el și despre tatăl său, adică bunicul meu, Dregomir: *După ce treieram, încărcam sacii cu grâu în car și porneam, de cu seară, spre portul Brăila, mergând cale de șaizeci de kilometri pe lângă boi, fără să ne urcăm deasupra; a mai lăsa sărmanele animale să răsufle ceva mai ușor. Ne odihneam a doua zi, când ne întorceam acasă, după ce coseam ceva iarbă și îngăduiam boulenilor să mai rumege oleacă...* Ai mei strămoși au fost țărani zdraveni care au știut să înfrunte toate vitregiile. Iată ce scriam despre această îndeletnicire în cartea *Între haos și înțelepciune*, Brăila, Editura Edmunt, 2008:

Dintre toate ocupațiile cea mai grea cred că este aceea de țăran, deși el nici nu este considerat că ar avea o calificare anume. Meseriașii se laudă că au făcut școală ca să poată ajunge strungari, șoferi sau instalatori. Bietul țăran nici nu pune la socoteală acei câțiva ani de școlire a acestora. El știe că lui i-au trebuit douăzeci sau treizeci de ani până a învățat să cunoască pământul, animalele, grădina și livezile, florile și gâzele. Știe de mic copil că până deprinde taina de a face pâine, trebuie să sufere, să spere și să creadă necondiționat. Mai știe că se impune să o ia de la capăt după fiecare împotrivire a naturii și a răufăcătorilor de tot felul, mai ales a umilinelor și

desconsiderărilor Totdeauna trebuie să înceapă și să reînceapă; mereu, mereu – ca un sfânt!

Legătura pe care eu am avut-o cu satul natal a fost destul de redusă pe parcursul vieții, mai ales datorită depărtării în care ne aflam. În afară că asistam frecvent la discuții pline de melancolie dintre părinții mei, aproape despre orice subiect petrecut ori care ar fi posibil să se întâmple în Racovița, rareori am avut vești sau am revenit în această localitate pe care nu doar până târziu în viață, ci și acum o simt că mă cheamă cu insistență și cu regretul că nu i-am oferit nimic important.

Totuși într-o zi din vara anului 1958, făcându-le o vizită bunicilor mei, plecat cu o șaretă tocmai de la Întreprinderea Agricolă de Stat Urleasca, unde lucram, am scris aceste versuri, publicate în *Poeme răzvrătite*.

Ce-i străin folositor?

***Am venit din nou la țară,
La bunicul ăl bătrân
Și-am să dorm în car, afară
Și sub stele-am să rămân.
Răsturnat pe-un braț de iarbă
Cu aromă de ghizdei,
Să privesc pe bolta oarbă
Pulberile de scânteii.
Să mă-ntreb ce rost, ce teme
M-au purtat nepăsător ?
Unde-am fost noian de vreme,
Ce-i străin folositor?***

Am făcut unele referiri la Racovița și în *Confesiuni îndurate* în cap.VII, care are drept motto: ***Dumnezeu a creat omul, imaginându-și-l țăran***. Aici catrenul cu nr. 942, deși nu are o dedicație specială, e scris cu gândul la plecarea mea definitivă din sat:

***Am părăsit sătenii din câmpie
Și-am rătăcit prin silnice cotloane;
Mi-e sufletul rănit de erezie...
Tu ești un sfânt, țăranule Ioane!***

Cu referire directă la Racovița am compus în vremurile urâte trăite de consătenii mei și catrenul cu nr. 953 prin care îmi exprimam mâhnirea și îngrijorarea:

***Prin satul meu nu-i nicio nouitate;
E sărăcia tot la fel de mare
Și tot fără speranță lumea moare:
E ordin să trăim pe...jumătate! 1986***

Cum era și firesc, mă gândisem, încă din anul în care am fost la Racovița și am dormit sub cerul liber, că țăranul român îndură prea mult, că pe seama lor regimul comunist cârpea nivelul de trai al clasei muncitoare. Așa scriam catrenul cu nr. 972 în *Confesiuni îndurerate*:

***Deși vă răsculați din când în când ca și vulcanii,
Iar stăpânirea temură când glasul vostru strigă,
Vă mulțumiți, sărmani, c-o biată mămăligă...
Și iar porniți tot mai din greu, precum plăvanii.
Racovița 1958***

Cu siguranță, sătenii mei au suferit de pe seama regimului comunist, au îndurat nevolnica desconsiderare, traiul degradant și jecmânirea muncii lor, urându-l cu patimă.

III - DESPRE NUMELE ȚARĂLUNGĂ

Îndemnat de curiozitatea de a ști ce se cunoaște cu privire la numele Țărălungă, am căutat în *Dicționarul de nume* al academicianului Iorgu Iordan. Desigur că mă așteptam să descopăr vreun om de seamă sau măcar un brav căpitan de oști, dar nu am găsit decât această seacă notare: *Țărălungă; de la porecla țară lungă*. Mărturisesc că am fost decepționat! Nici măcar mențiunea că ar fi neamuri de țărani bravi! Așa stând faptele, m-am străduit să aflu câte ceva despre acest nume din Comuna Racovița și iată ce am putut desluși:

Primul Țărălungă, pe numele său Ștefan, născut pe la 1820, a avut trei fii: Ivan, cu patru moștenitori, Stan, cu doi fii, iar Constantin, n.1852- m.1917 a crescut cinci copii, trei fete și doi băieți; Stan, cu doi fii și Dragomir, n.1883-m.

1970, care este tatăl lui Stan, părintele meu, a lui Radu, a lui Stanciu, precum și a fetelor Voica și Ghira.

Tatăl meu s-a născut la 21 III 1910 și a decedat în 18 VII 1989, fără să apuce dărâmarea comunismului, pe care o dorea cu ardoare, s-a căsătorit cu Ioana Pastramă, născută în 1913, fără precizarea luni și zile, și decedată în 14 IV, 1985, au avut trei fii: Lucian, n.1931 – m. 2008, Gheorghită, adică acesta care crede că vă spune ceva interesant, n. 3 iulie 1934 și Nicolae, n. 1939- m.1998.

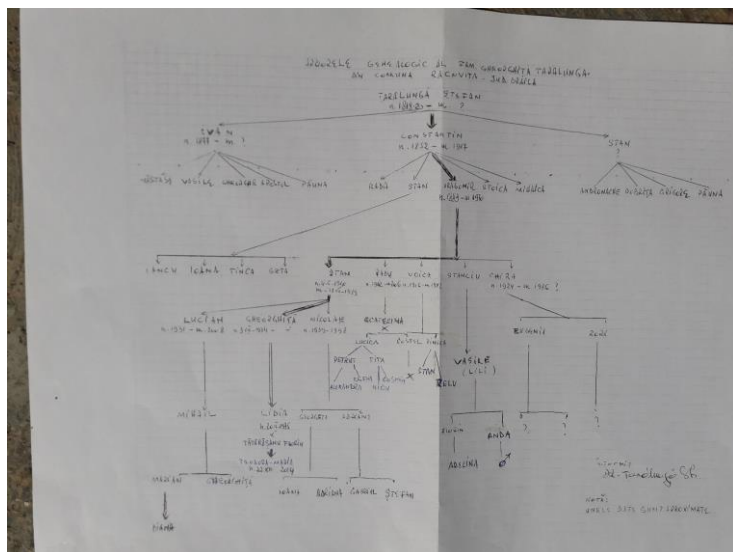
Am avut în viață șansa de a mă căsători cu Elena Toma în anul 1964, ambii fiind studenți în anul IV, eu la Facultatea de Medicină Veterinară, iar ea la Facultatea de Agronomie, dându-ne Pronia, la 20 februarie 1975, o fiică iubitoare, Lidia, Alina, cum îi spunem noi, de la care am aflat de curând o veste minunată, că va avea o fetiță prin luna decembrie, ea fiind căsătorită cu Florin Tătărașanu, din Comuna Mitoc-Botoșani. Ivirea pe lume avea să se întâmple în 22 decembrie 2014 și se cheamă Teodora Maria.

Fratele cel mijlociu al tatei, Radu, are o fiică, Ecaterina, filolog, nu are copii. Cel mai mic dintre unchi, Stanciu, om de acțiune, dar nefericit prizonier în Rusia, apoi deținut politic la *Canal*, are un fiu, Vasile, Lili, părăsit în mod laș de mamă, crescut fiind de bunica Parascheva. Lili având și el pe Florin și pe Alina.

Fratele meu Lucian, absolvent ca și mine al Școlii Medii Tehnice Veterinare, colegi de clasă fiind la un moment dat, nu a profesat decât câteva luni de zile, căci talentul său de pictor i-a permis să fie pictor-decorator cu destul de mult har. El are un fiu, Mihail, tatăl lui Marian și a lui Gheorghită. Acest nepot este înzestrat cu darul de a meșteșugi vaporase în miniatură, fiind profesor la *Palatul copiilor* din Brăila. Nu există an în care să nu câștige premii naționale la concursurile în acest domeniu. Fratele meu cel mic, Nicolae, căsătorit cu Rica, a avut nenorocul de a nu-și afla deplina ordine și liniște în viață, dar a avut bucuria de a fi tată a două fete minunate, Gina și Adriana.

Astăzi în Comuna Racovița, din atât de mulți Țărălună, nu mai există decât Vasile, Lili. De aceea aş putea spune că a fost o ascensiune și o decădere a numărului

celor purtând acest nume cu aură națională. Unde sunt, unde s-au risipit prin țară? Există careva dintre ei care mi-ar putea da de știre?

Schița arborelui genealogic al familiei Țărălungă, pe linie paternă, originară din Comuna Racovița, Jud. Brăila.

Despre acest nume verișoara mea Ecaterina îmi comunică vestea că în 1475 doi frați cu acest nume din Bucovina l-au ajutat pe Domnitorul Ștefan în luptele de la Podul Înalt. Drept mulțumire, voievodul i-a împroprietărit cu patru sate în zona Bacăului. Dintr-un asemenea sat provin Ștefan Zeletin, fost Țărălungă, de profesie economist, unul dintre fondatorii Școlii de Comerț, și medicul C.D. Zeletin, după mamă Țărălungă, fost redactor șef la Convorbiri Literare. El ar fi alcătuit chiar un arbore genealogic al acestui nume?

Mai am informația că la 1877 mulți din cei patru sate au fost împroprietăriți în Dobrogea. Oricum, nu găsesc vreo legătură între cei din provincia maritimă și cei din satul meu. Știu și că există un muzeu sătesc și o grădină botanică la Prăjești Județul Bacău, înființate de profesorul Paul

Țărălungă. Muzeul ilustrând, prin secțiunile pe care le are, formațiunea intelectuală a acestui eminent dascăl.

Prezentarea acestui nume am făcut-o ca pe o replică la propriile mele așteptări, cât și față de dezarmanta precizare făcută în dicționarul menționat mai înainte. Într-un anumit fel, mă simt dezamăgit că din mulțimea bărbaților cu numele de Țărălungă din satul meu localitatea parcă s-a depopulat. Desigur că cei care și-au luat zborul de aici și-au schimbat îndeletnicirea și or fi ținut să cucerească viața cu puterea cugetului. Iată unele versuri, meditănd cândva la numele meu, publicate în *Sonete din Neunde*, cu titlul *Ce mulți...*

***Ce mulți cu numele de Țărălungă
Cu artele frumoase cochetează!
Dar când oare un geniu îi urmează
Ca-n veșnicie numele s-ajungă?
Urcați cu greu prin vremuri, toți cutează
Umbrita ceață-a vremii s-o străpungă,
Iar umiliința clipei o alungă,
Căci gândul vechi din ei se ruinează.
Au rodnicit de veacuri pe ogoare
Și-au rădăcinile în sfânta glie,
Dar frunțile și le-au nălțat spre soare!
Chiar dacă azi își au altă solie,
Cu mult mai grea și plină de ardoare,
Ei sevă duc spre vis și armonie!***

Eu însumi mă consider a fi un căutător de lumină pentru spiritul avid de a privi în depărtări și de a făuri ceva demn de urmat de către oamenii însetați de adevăr, de dreptate și de frumusețe. Puțin întristat de ceea ce am putut realiza, am scris sonetul publicat imediat în pagina următoare față de cel de mai sus, poate ca o recunoaștere a cât de greu este să faci ca seva vie moștenită de la strămoși să dea roade.

***Tot nu-mi găsesc cărarea...
Tot nu-mi găsesc cărarea să-mi duc a mea osândă:
Mereu m-afund prin grote ori stepe pârjolite
Și-am obosit de-o vreme, călcând peste ispite,
Căci nesfârșite rele ascune stau la pândă...
Sădesc sărmane versuri cu rime ofilite,
Visuri cu doruri sterpe și inima plâpândă,***

*Idei cu gândul molcom și fără de izbândă,
Cu chipuri temătoare și aripi nevite...
Speranțele se curmă, desaga mea e goală ,
În jur se lasă seara, n-am nicio vizuină,
Apune-ntreg Pământul iar noaptea-i mondială...
Aud pustiu-n mine și mintea cum suspină;
Deasupra mea seninul s-a transformat în smoală...
În suflet doar credința mai are-n ea lumină!...*

Tu, acel Țărălungă mult așteptat, te întâmpin, de pe acum, cu înflăcărat entuziasm!

IV - DESPRINDEREA DIN FRUMUSEȚEA SATELOR

Am avut mulți cunoscuți care proveneau de la țară; acolo, în satul lor, crescând, învățând și muncind. Atunci când acești oameni vorbeau despre ținutul lor de baștină, și o făceau cu toată căldura, dovedeau multă cunoaștere a oamenilor, a obiceiurilor și a specificului unor tradiții. Întotdeauna, o recunosc, am invidiat, chiar dacă aceasta îmi dă un blam, pe cei care au avut șansa de a se integra sufletește în acțiunile din satul lor.

Eu nu pot spune că am această bucurie, căci a trebuit să mă îndepărtez, fără voie, de locurile în care mă simțeam atât de bine. Astfel că după vârsta de trei ani, dat fiind serviciul tatălui meu în cadrul Legiunii de Jandarmi Ialomița, am tot colindat prin multe localități, întotdeauna părăsindu-le pe fiecare cu regretul îndepărtării de oameni și de obiceiuri care începuseră să-mi fie dragi. Despărțirile mi-au părut, de pe atunci, ca un act violent, ca o prăbușire în gol, ca o smulgere a unei flori din pământ. Chiar aveam să scriu, după mulți ani, catrenul cu nr. 952 din *Confesiuni îndurerate*:

*Am răătăcit din sat în sat,
Nicăieri n-am prins rădăcini;
De dureri am fost apăsat...
M-am pitit într-un gând de ciulini! 1986*

Primele imagini care s-au imprimat în memorie sunt de prin anul 1937 din Comuna Reviga, unde tatăl meu era sergent de jandarmi. Locuiam la un țăran care avea o curte

pietruită cu pavele, în care intra pe o poartă mare căruța trasă de doi cai suri. Îmi plăcea să privesc aceste vietăți cum se opinteau în hamuri să pătrundă în curte și chiar l-am tras pe unul din ei de firele de păr din coadă...Desigur că așa cum era înhămat a reacționat svârlind cu piciorul, la care avea o potcoavă strălucitoare, ce mi-a trecut pe lângă obraz. Mai târziu am aflat că isprava a văzut-o și tatăl meu care mi-ar fi aplicat o palmuță, de care însă nu-mi amintesc...

După această întâmplare am căpătat sentimentul de teamă, de ceva care îmi poate fi potrivnic, fără să înțeleg de ce poate exista așa ceva. Oricum, atunci am înțeles ideea de pericol, de rău. Îmi mai amintesc tot din această comună că am fost în vizită cu părinții la familia unui medic(?) în curtea căruia am văzut alei betonate și brazde de flori pe care le observam pentru întâia oară. Descopeream, cu mirare, o altă lume, aceea a frumuseții, de care aveam să rămân îndrăgostit pentru toată viața.

Mai am o imagine despre camera în care stăteam lângă mama și priveam pe fereastră. Simțeam că există o ambianță, o căldură, un duh al mamei care reprezenta un Univers de viață, fără de care intuiau că nu pot exista. De pe atunci mama mi-a pătruns în suflet! De tatăl meu îmi amintesc doar că era frumos, cu ținută zveltă, aparte îmbrăcat față de ceilalți oameni, ceea ce îmi sugera că el este mai altfel, acum așa spune important. Atât despre aici! Ce puține reținem din copilărie!

Și iată că tocmai când începeam să mă fixez în cunoaștere, a trebuit să ne mută la Cuza-Vodă. Eram acum mai *mărișor*, am descoperit farmecul jocului, îmi plăcea să aflu întinderea curții cu de toate în ea. Lumea începea să devină Mare.

Aici mi-a fost dat însă a recepta puternic, cu propria mea conștiință, evenimente destul de grave. Astfel, tatăl meu, cu simțul datoriei întotdeauna prezent și cu spirit patriotic, comenta pentru mama, dar simțeam că o face și pentru noi, copii, despre anexarea Basarabiei, Bucovinei și a Ținutului Herța, la data de 28 mai 1940, manifestând indignare și revoltă.

Rușii, în cârdășie cu nemții, ne sfărtecau țara, părintele meu considerând că ar trebui să ne apărăm militar. Această uneltire istorică o asocia cu și mai mare durere de pierderea Transilvaniei în urma Dictatului de la Viena, în care Germania și Ungaria hortistă ne-a smuls mișelește la data de 2 noiembrie 1939 cea mai mare parte din Ardeal.

Un fapt cu totul deosebit l-am trăit odată cu declanșarea războiului în septembrie alături de Germania contra Rusiei comuniste. Acest război se numea sfânt și eu așa l-am putut recepta încă de la acea vârstă a purei naivități, mai ales că el era justificat de anexarea Basarabiei. Sătenii, în număr foarte mare, au venit la noi acasă și ascultau cu interes și cu emoție unicul aparat de radio din sat, scos pe o masă în mijlocul curții. Cu toții își manifestau aprobarea participării la luptă. Desigur, lumea nu se gândea decât la redobândirea Basarabiei, ci nicidecum la calvarul unui război spre Moscova, așa cum a devenit, necuțetat, mai târziu. De pe atunci părintele meu vorbea despre pericolul comunist, pe care însă nu l-am putut înțelege în acea vreme.

Îmi mai amintesc că spre toamna aceluiaș an, târziu, într-o noapte friguroasă și ploioasă, pe la orele teri-patru, pe un întuneric profund, mama noastră, cu trei copii în brațe și pe sub brațe, ne-a scos în curte, așa cum eram îmbrăcați în cămășuțele lungi de noapte. Era îngrijorată și ne liniștea că va trece urgia; era marele cutremur din zece noiembrie 1940 care a avut 7,4 grade pe scara Richter. Astfe, am luat cunoștință cu stihiiile naturii cărora le suntem neputincioși, nemulțumindu-mă că nu ne este dat nouă, oamanilor, destulă putere să ne opunem...

Aceste evenimente istorice petrecute la o vârstă când aflasem, mai demult, de la mama, de existența Lui Dumnezeu, mi-au marcat definitiv și profund toată viața. Am simțit încă de pe atunci că nu trebuie să iubesc ungurii și rușii. Pe aceștia îi simțeam ca pe o chintesență a nedreptății și a urii. Ce mi-o fi schimbat, de-a lungul anilor, percepția despre aceste întâmplări, este o altă chestiune pe care nu îmi propun să o abordez, cel puțin deocamdată.

În această comună am făcut primele două clase primare la o școală mică, după care iar ne-am mutat și din acest sat.

Nu rețin nimic despre cum au decurs orele de școală, nici pe cine am avut învățător, nici despre ce am învățat. De ce? Îmi pare rău, trebuia să mă fi impresionat cu ceva sau ceva. O fi vina numai a mea pentru timpul acesta care îmi lipsește din existență?

Ne-am mutat în Comuna Gradiștea unde am făcut clasa a treia primară. Aici am simțit cel mai mult lipsa fratelui meu Lucian, căruia până pe la vreo treisprezece ani i-am spus Nene, cu dragoste și cu respect. El devenise încă din anul anterior elev la Liceul Știrbei Vodă din Călărași. Îi simțeam absența deoarece până atunci tot timpul eram împreună, amândoi răspundeam îndemnurilor pe care ni le făceau multiplele curiozități. Abia așteptam să vină în vacanțe, să ascult ceea ce îmi povestea despre liceu și despre oraș. El a fost persoana care mi-a dăruit prima carte, pe care am citit-o în viața mea. Erau povești de Nestor Urechie din volumul *Zânele din valea cerbului*. A fost o adevărată revelație! Am aflat că între filele unui asemenea obiect se pot ascunde adevărate comori. Citind, parcă eram mai stăpân pe mine, mai puternic. Este adevărat că pe atunci abia buchiseam, mă prindea întinericul aplecat deasupra minunatei cărți fără să mai pot desluși cuvintele, renunțând la atâtea zbenguiele pe care nu le evitam până atunci. Lectura poveștilor m-a captivat, rămânând un veșnic îndragostit de armonia cuvintelor, de vibrația lor în sufletul meu.

Mai târziu aveam să descopăr fasciculele de aventuri cărora le dădeam puteri de adevăr. Nu știu cât am reținut din aceste tipărituri, dar ele mi-au ținut trează pasiunea de a iubi cartea. Prin aceste *fițiuci* nu doar am colindat întreaga lume, ci și am întrevăzut, e drept nu prea de timpuriu, marea literatură generatoare de înalte sentimente, dăruitoare de virtuți, inspiratoare de idealuri. Ce Orizont!

Deși nu aveam decât zece ani, o serie de evenimente care au avut loc în comună sau în țara noastră și chiar îndepărtate de noi m-au determinat să judec mai de timpuriu, cu mintea îngrijorată, deducând că se petrec lucruri grave cărora nu le găseam rostul...

Așa bunăoară, o știre comunicată la radio l-a uimit pe tatăl meu, care era destul de neliniștit în ceea ce privește

situația de pe front, căci rușii respinsese pe toate liniile înaintarea nemților odată cu debarcarea aliaților în Normandia, începând cu data de 6 iunie 1944 și deschizând cel de al doilea front, cu implicații devastatoare pentru regimul lui Hitler. Senzaționala veste a fost aceea că la data de 23 august 1944 regele Mihai a ordonat Armatei Române să întoarcă armele, trecând de partea aliaților, totodată dispunând arestarea mareșalului Ion Antonescu.

Știu că tatăl meu, văzând dezastru de pe frontul de răsărit, a comandat unui tâmplar să confecționeze două lăzi mari, cu mânere zdravene, în care erau pregătite lucruri de strictă necesitate în vederea unei eventuale retrageri din fața înaintării rușilor. Tatăl meu nu avea, după cum ne spunea mai târziu, convingerea că nu vom fi ocupați, știind de la diferite emisiuni de radio despre uriașa operațiune din Normandia și despre apropierea frontului de țara noastră. Desigur că mai târziu am luat cunoștință despre extraordinara acțiune a aliaților care s-a soldat cu debarcarea a 200.000 de militari din 7000 de nave de război și din peste 3000 de avioane, participând în final peste trei milioane de soldați. Primele forțe aliate care au intrat în Normandia și care au participat la luptă au fost cele din Canada, urmate de cele ale Regatului Unit și Statele Unite, iar mai apoi Franța Liberă, Polonia, Belgia, Cehoslovacia, Grecia, Olanda, Norvegia.

După gestul eroic al regelui Mihai, foarte curând au început operațiunea de retragere a armatelor germane, într-o ordine relativă, derutați și neinformați despre ce opreliști avea să întâlnească în drum. Astfel că într-o noapte, știind că o mare unitate germană se apropia de comună dinspre Oltenița, ne-am retras cu tot satul sub malul dinspre lunca Dunării. Acolo, înghesuiți, în deplină tăcere și înfrigurați, așteptam să se audă că trec de comuna noastră. Eroare!

Tatăl meu, Șeful postului de jandarmi Gradiște, cu vreo zece soldați din subordine, a avut misiunea sau propria sa inițiativă (îmi pare rău că nu l-am întrebat niciodată despre acest fapt) de a opri din înaintare numeroasa unitate militară germană, formată din multe tanchete și camioane înțesate de soldați. Într-un loc mai îngust al șoselei a postat un camion de-a curmezișul, blocând trecerea. Obligați să se

oprească, a apărut în fața unui autoturism militar încărcat cu ofițeri superiori nemți, în frunte cu un colonel, tatăl meu, plutonierul de jandarmi Stan Țarălungă, însoțit de un boier local care știa nemțește. S-a apropiat de mașină, a salutat militărește și le-a spus pe un ton autoritar, așa cum folosea întotdeauna, prin intermediul tălmăciului, că trebuie să se predea necondiționat, că au de ales între a se confrunta cu o unitate militară română spre orașul Călărași ori să cadă prizonieri în mâna rușilor.

După multe alte discuții și chiar cu amenințări că vor dechide focul, în cele din urmă nemții au cedat, mai ales la argumentul teribil că fiind prizonieri la români nu vor avea perspectiva de a ajunge în Siberia, ca aceea dacă vor fi prinși de ruși.

Ca un gest de demnitate sau de orgoliu au cerut să vină un același grad căruia să se poată preda. S-a întâmplat întocmai. În urma unui telefon, a sosit de de la Călărași, un colonel al Armatei Române, în fața căruia colonelul german a luat o pușcă și cu un gest de disperare a trântit-o de pământ, îndoindu-se. Toate acestea le știu de la tatăl meu, dar nu numai.

Când au început dezarmarea și să azvârle armele din camioane în șanțul de la marginea șoselei, am apărut și noi, sătenii, desigur și mama noastră cu cei trei copii, lume tânără și bătrână, dar mai ales copiii, un sat de copii! Toată lumea din sat plângea, femeile aduceau lapte cald cu pâine rumenă de cuptor și le ofereau soldaților care scoteau din mașini tot felul de bunătăți, de la conserve de tot felul, la biscuiți, pesmeți și multe dulciuri pe care le dădeau copiilor uimiți de așa nemaivăzute daruri.

Cum băieții Domnului șef de post, eu, Nicu și Nenea Lucică, *trebuiau* să stea mai deoparte, am fost observați de un soldat care, cu lacrimi în ochi, ne-a adus un pachet uriaș în care am descoperit, acasă, că era o cremă multiplu colorată, aromată, vâscoasă și dulce din care am mâncat, cu porția, vreo două luni de zile.

Am dedus că nemții nu ne-au simțit dușmani, iar noi nu i-am considerat inamici. Dezarmarea lor a fost un gest de

omenie! După această întâmplare am rămas cu sentimentul că tatăl meu este foarte curajos, patriot, jandarm-erou!

Doar numai după câteva zile, o veste urâtă a străbătut întregul sat. Vin rușii! Tuturor le era teamă, chiar dacă știau că acum suntem aliați. Era ziuă, nu s-a mai dus nimeni sub malul protector, dar nici cu flori nu au ieșit și nici nu au mai muls vacile...

A apărut o coloană lung, lungă de...căruțe trase de niște cai slabi, flămânzi și oboșiți. Soldații ruș, bieții de ei, erau murdari și firavi cu glasul pierdut și întrebător: *Cuda Berlin, cuda?* Căruțele s-au oprit și toată mulțimea de soldați dornici de odihnă au hotărât să facă un repaus de două-trei zile pentru refacere. Satul s-a umplut de ruși, pe ulițe se auzea un lătrat permanent de câini, iar soldații, purtând niște puști lungi și cisme cu carâmbii din pânză, tot spuneau oricui: *davai tabac, davai vodca, davai ceas*, iar între timp mai trăgeau cu puștile după stolurile de porumbei care nu aflaseră de invazie...

Țin minte câteva imagini, pe care le priveam printre scândurile de la gard, cum trei soldați beți, care după ce trăseseră cu puștile în butoaiile cu vin ale unui cârciumar, s-au făcut *praf*, s-au descălțat de cisme, le-au legat carâmbii între ei, le-au umplut cu vin și au pornit de-a lungul șoselei, cântând și mergând, desigur, spre Berlin...

O altă scenă interesantă s-a petrecut a doua zi chiar în fața curții noastre. Cum un soldat stătea de veghe la poartă, a putut opri un ofițer rus care voia să intre neaparat în curte. Tatăl meu, fiind acasă, și-a îmbrăcat repede vestonul curat, călcat, din ștofă ofițerească și prezentabil ca pentru o fotografie, s-a dus la poartă, întrebând cu glas autoritar ceva pe soldat. Acesta, la o asemenea apariție, cu prezență de spirit, l-a salutat militarmente pe plutonierul de jandarmi. Ofițerul rus, văzând așa mare respect, a salutat îndată și el, apoi bolborosind ceva, parcă un fel de scuză, a tulit-o...*nemțește!* Bietul ofițer! Credea că hainele fac pe om, dar tata știa ce crede rusul!

Ei, dar după puțin timp a trebuit să ne mută iarăși. Noua localitate se numește Ciocănești, comună mai mare, situată lângă malul Lacului Călărași. Aici am făcut clasa a patra

primară, iar în toamna anului 1945 am devenit elev la Liceul Stirbei Vodă din Călărași. Pe atunci nu se prea folosea noțiunea de gimnaziu, ci de curs inferior la liceu, până în clasa patra liceală, când treceai examenul de *capacitate*.

Plecarea de acasă la Călărași a fost pentru mine un adevărat șoc. Nu doar pentru că m-a despărțin de joacă, de prieteni, de bucuria a tot felul de aventuri ale copilăriei, ci mai ales de părinți, de mama, de tata, cărora nu le mai simțeam în preajmă căldura, dragostea, protecția.

Așa că nici după două luni de la începerea lecțiilor, i-am spus lui Nenea Lucian că vreau să mă duc acasă cu autobuzul care făcea cursă la Ciocănești. Primind încuviințarea, mi-a luat bilet și m-am urcat în mașina destul de rablagită, ajungând către seară doar până în satul Cunești, mai având de parcurs pe jos vreo zece kilometri de-a lungul șoselei. Până în comuna Rassa am mers pe lângă alți oameni, după care am rămas singur. S-a întunecat, îmi era frică de întuneric, de singurătate, de umbrele negre, de foșnete, de liniște. Știam că trebuie să merg doar pe șosea înainte, dar curajul mă părăsea, strigam, plângeam, oftam, îl chemam pe Hary, câinele copilăriei mele, Harry, Hary, Harry!

Cum mergeam repede și îngrozit, la vreo trei-patru kilometri de comuna mea, am mai scris despre acest fapt în cartea mea *Prietenii eterne*, Brăila, Editura, Olimpiada, 2012, am deslușit un zgomot, un lătrat îndepărtat care creștea în intensitate. Oameni buni, credeți-mă, m-am trezit cu Hary, venind, venind ca o nălucă și lătrând puternic, sărindu-mi în brațe. Cine l-a trimis? Cum de m-a auzit că-l strigam, cum m-a simțit de la o așa de mare depărtare? Am ajuns acasă ținându-l de gât, apropiindu-și corpul de mine.

Dar până la acest eveniment, să știți că am cunoscut la Ciocănești farmecul copilăriei, băile în apele Dunării, după ce învățasem să înot prin gârlele din apropierea satului, am deprins tehnica pescuitului cu odorobul primăvara când apele se retrăgeau de pe luncă și mai rămăneau bălți mici în care se agitau crăpușteni de toată frumusețea. Pe timp frumos jucam fotbal pe luncă împreună cu mulți copii, printre care era și Peter un pui de țigani argintari care venea vară de vară în aceste locuri. De la el am învățat multe cuvinte țigănești

pe care le mai știu și astăzi. Tot el mi-a arătat cum se trăiește în căruța cu coviltir și în cortul țigănesc în fața căruia se aprindea focul pentru a face mâncare, iar țigani bărboși lucrau metale alburii.

În această comună am făcut cunoștință cu unele obiceiuri bine întipărite în tradiția locală. Așa, bunăoară, erau *Cucii*, unii *răi*, alții *frumoși*. Cei dintâi se îmbrăcau în haine urâte, întoarse pe dos, se mascau și umblau cu un băț lung de care legau cu o sfoară o opincă veche cu care te loveau la spate, mai tare sau mai încet, după cum le erai ori nu simpatic... *Cucii frumoși*, îmbrăcați în costume populare, cu multe panglici și cu mici clopoței înșirați pe mâneci, mergeau pe la casele cu fete de măritat unde erau serviți cu dulceață. Mai era un obicei numit *Urlalia*, care consta în a umbla pe uliți cu o prăjină cât mai înaltă de care se agăța o căldare plină cu ceva de ars cu flacăără. Se cânta, se striga urlalia... semnificând victorie, căci a venit primăvara, alaiul fiind însoțit de sumedenii de copii. Tot aici am văzut cum se trăgeau câinii la *jujeu* ca să se facă răi, fapt care nu îmi plăce, fiind foarte brutal. Mai rețin că era și obiceiul de a sfinți caii, care erau mai întâi frumos curățați, pieptănați și împodobiiți cu unele panglici colorate, apoi duși în fața preotului care le spunea o rgăciune...

Pe aici era și îndeletnicirea de a crește turme mari de porci. Și tatăl meu a avut vreo 20-30 de exemplare, care s-au îmbolnăvit mai apoi de pestă porcină, chiar dacă un sătean le-a implantat sub pielea urechilor fragmente de spânz. Aceste turme de porci erau lăsate primăvara libere, căci își căutau singure hrana pe luncă și în lacul Călărași unde rămău în mâl și găseau scoici mari și tot felul de rizomi hrănitori, după care se pierdeau în pădurea de sălcii, tolănindu-se la umbră. Toamna proprietarii lor îi ademeneau cu știuleți de porumb și îi dirijau spre malul satului unde iernau în tunelele făcute să-i apere de viscol.

Tot în această comună am trăit, în vara anului 1946, îngrijorarea tuturor că este o secetă cumplită. S-a uscat orice pe câmp, chiar dacă preoții au ieșit pe ulițele satului, însoțiți de sute de săteni încrezători, disperați, neputincioși, să se roage pentru ploaie. În acest an al secetei, care a determinat

marea foamete din anul 1947, căldurile au început din luna martie, iar pe data de patru aprilie am făcut, cu un cârd de copii, baie în Borcea.

În toamna anului trecut, devenind elev la Liceul Știrbei Vodă din Călărași, cu șapcă inscripționată LSV, costum de elev și număr matricol purtat la mână stângă, 478, locuiam pe strada Rahova nr. 21, la Doamna Teodorescu, văduvă, care ne îngrija foarte bine. Nu știu de ce în anul următor nu am mai stat la această gazdă, ci ne-am mutat la Doamna Varu pe strada Bucureștilor, vis-a-vis de restaurantul Troacă, unde se frigeau micii și fripturile pe un grătar scos în stradă, iar lăutarii începeau să cânte încă de cum se apropia seara. Doamna Varu ne dădea dimineța câte o cană cu lapte, trimis de două ori pe săptămână de părinții mei, de la Joiana noastră, de la care mama mulgea câte două căldări de lapte pe zi, deși ea era de rasă Sură de Stepă, pe care zootehniștii au condamnat-o să nu mai existe. Mi-a rămas în minte cum, mie și lui Nenea Lucică, Doamna Varu nu ne dădea niciodată caimac de la laptele fiert, ci numai unui nepot pe care îl creștea Dumneaei. El, băiat bun, cu care ne înțelegeam de minune, era *suflețelul* ei. Odată el ne-a arătat în camera de oaspeți o geantă ofițerească plină cu bijuterii de aur: cercei, brățări, inele și lanțișoare, precum și multe ceasuri de aur cu câte trei capace. O adevărată comoară! El spunea că provine de la un ofițer ungur pe care soțul gazdei, decedat de mult, l-ar fi omorât în luptă, nu se știe în care anume. Mai târziu, când în *Cocoșul negru* al lui Victor Eftimiu citeam versurile referitoare la aur...*Așa, înfige-ți mâna, în mână ții Pământul!*, aveam în față imaginea genții plină cu aur. În treacăt, trebuie să spun că și acum știu pe de rost toate versurile privind puterea aurului și pe acelea despre minciună din admirabila piesă de teatru menționată, și pe care îmi plăcea să le declam la câte o sindrofie...

Clasa a treia nu am mai făcut-o la Călărași, căci iarăși a trebuit să ne mutăm. De data aceasta mutarea se făcea pe baza criteriilor comuniste; începuseră *epurările!* Tata a primit ordinul să înființeze un post de jandarmi în Comuna Tichilești Județul Brăila. Așa a și făcut. A găsit o casă, birouri, scaune, a primit două ajutoare și a început treaba.

Dar mai întâi a trebuit să ne mutăm. Ce cuvânt nesuferit! Iar am părăsit un sat pe care începusem să-l cunosc, să-l înțeleg. Uitarea avea să vină repede...Mutarea a însemnat strângerea *calabalâcului*, vaca, porcul, găinile, găștele, precum și câinele drag, Hary, un Lup German de toată frumusețea. Despre el am scris cu duioșie în cartea *Prietenii eterne*, Brăila, Editura Olimpiada, 2012. Ne-am îmbarcat cu tot *tărhatul* într-un bou-vgon în gara Călărași de unde am plecat spre stația Lacul-Sărat, Brăila, iar de aici cu un cârd de căruțe am ajuns la Tichilești în casa unui bun gospodar, nea Cristace.

Ce simplu am descris, dar a fost un adevărat calvar transportul. În afară de tata, care a urmat alt traseu, am încăput în vagonul supraîncărcat și sufocant. Pe drum de la gară spre comună vaca s-a desprins de ultima căruță, intrând în cireada satului. Hary a văzut-o, a lătrat, dar cine să vadă și să priceapă! El a rămas, conștiincios, să păzească vaca, dar s-a piedut de ea în vălmășala animalelor. Vaca a fost adusă de vâcari acasă, însă câinele a rămas pe câmp. După abia trei zile, ducându-ne să-l căutăm, eu și nenea Lucică, ca în fiecare zi, de data aceasta desculți, ne-am pomenit cu el seara în poarta curții în care ne mutasem. Bucuria familiei a fost mare, Hary fiind răsplătit cu bunătați...

E drept că pe acolo unde a stat s-a ospătat cu un cârlan de la o stână, luptându-se cu o întreagă haită de câini ai ciobanilor. Bietul de el, cu o rană la urechea stângă s-a infectat, a căpătat o otită, turburări de echilibru, epuizare...Îți era milă să-l privești cum se chinuie și cum cere ajutor! Tata a plâns și l-a împușcat. Noi, copii și mama, am vărst multe lacrimi, căci el ne-a apărât, ne-a iubit, a fost câinele de serviciu al tatălui nostru căruia i-a salvat de două ori viața așa cum am arătat în cartea menționată.

La sfârșitul anului 1947, în data de 30 decembrie aveam să trăiesc, ca întreaga națiune română, drama abdicării de la tron a Mejestății Sale Regele Mihai I. Deși nu aveam decât treisprezece ani, știrea m-a descumpănit. De ce, cine l-a obligat? Știam din unele comentarii pe care le făcea tata, în discuțiile cu mama, că rușii, comuniștii vor să-l determine pe rege să renunțe la misiunea sa. Mi-a intrat, astfel, în minte că

aceștia sunt dușmani ai țării mele. Să fim bine înțeleși, n-am nimic împotriva poporului rus reprezentat de Tolstoi, de Dostoievski sau Pușkin, ci cu gașca comunistă care turbură mintea națiunii lor. Și astăzi mai meditez la unele reflecții ale lui Dostoievski sau versuri ale lui Pușkin, dar mă revoltă poftetele expansioniste acaparatoare.

În urma acestui act samavolnic, de a obliga regele să abdice, am tot regretat și am urmărit, pe cât mi-a fost posibil, ceea ce făcea regele nostru în exil. Nici acum nu mi-a dispărut din suflet ideea că într-o zi îl voi revedea la conducerea țării noastre. Cândva, după mulți ani, am putut să citesc actul de abdicare, pe care l-am purtam în buzunarul de la piept, fiind redactat astfel:

Mihai I iu

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională

Regele României

La toți de față privitori, sănătate

În viața Statului român s-au produs în ultimi ani adânci prefaceri politice, economice și sociale care au creat noi raporturi între principalii factori ai vieții de Stat.

Aceste raporturi nu mai corespund astăzi condițiilor stabilite de Pactul fundamental – Constituția țării – ele cerând o grabnică și fundamentală schimbare.

În fața acestei situații, în deplină înțelegere cu factorii de răspundere ai Țării, conștient și de răspundere ce îmi revine, consider că instituția monarhică nu mai corespunde actualelor condiții ale vieții noastre de Stat, ea reprezentând o piedică serioasă în calea dezvoltării României.

În consecință, pe deplin conștient de importanța actului ce fac în interesul poporului român

ABDIC

Pentru mine și pentru urmașii mei de la Tron, renunțând pentru mine și pentru ei la toate prerogativele ce le-am executat ca rege al României.

Las poporului român libertate de a-și alege noua formă de stat.

Mihai

Ce multe neadevăruri și grozăvii a fost obligat să semneze regele nostru iubit! Prezența Sa împiedica regimul comunist să-și înceapă ororile prin care au supus poporul la o îndelungată tiranie!

În anul școlar 1947-48 am găsit locuri numai la liceul particular evreiesc Schaffer din Brăila, cu taxe exorbitante, unde împreună cu fratele meu Lucian ne-am chinuit să avem frecvență, întrucât eram mereu în întârziere cu plata ratelor la taxa școlară.

Și eu, și Nenea Lucică am pierdut anul! Cât o fi fost vina noastră, cât a pretențiilor liceului nu am înțeles deloc, dar voi reveni asupra acestui subiect, căci mai întâi vreau să fac o precizare:

Și anume că atunci când locuiam în Comuna Gradiștea, pregătiți de evacuare, deși eu nu aveam decât zece ani, mama mă înconjură cu un brâu sub cămașă înțesat cu bani de valoare mare, căci ea considera că așa sunt în siguranță, având încredere în istețimea mea de a nu mă da de gol în niciun fel de condiții. Părinții mei, oameni economi, sperau că la terminarea războiului să se retragă, să cumpere un tractor, o batoză și ceva pământ cu banii pe care toată viața i-a strâns cu mare chibzuială, fără să fi știut să-i investească în ceva care să nu se devalorizeze. Moneda falsă introdusă în circulație de către ruși a prăbușit toate economia țării, iar noi am ajuns să nu ne mai putem întreține...

În urmă cu doar câteva fraze am scris că am pierdut anul. Nu știu precis dacă a fost o repetenție cauzată de lene ori de absențe numeroase. Ce făceam cât nu mergeam la lecții? Priveam vitrinele. Ce fantasm! M-am dus prin parcuri, pe străzi, prin port. În *Grădina Mare* m-am urcat în fostul castel de apă, unde de la ultimul nivel am coborât pe o scară de fier în bazinul uriaș, lăcaș pentru tot felul de indivizi care jucau barbut, fumau și ardeau smoală, desprinsă de pe conducte, pentru a se încălzi, căci era iarnă. Fumul se ridica precum o linie dreaptă, ieșind pe gura de acces pe unde am coborât. A doua oară nu mai mai dus! Am dedus că era ceva nepermis, urât.

Pentru că nu am trecut anul școlar, tatăl nostru ne-a dat o lecție simplă pe care am simțit-o toată viața. A cultivat o

jumătate de pogon cu pepeni. Eu și cu Nenea Lucică a trebuit să prășim. Plecam de acasă cu sapele în spate, străbătând tot satul și credeam că toată lumea râde de noi. De, eram băieții Domnului sef de post, *domnișori cu școală*, nu se cădea să mergem la prașilă... Ei, dar greutatea adevărată avea să vină pe locul unde niște vreji de pepeni trebuiau să-i ocolești și să dai cu sapa numai pe alături de ei tăind buruienile, care tare multe mai erau! Târam sapa grea să fac urme negre pe pământul cu ierburi. O săptămână a durat tot chinul! Dormeam noaptea frânți de oboseală!

Și ce să faci cu atâția pepeni? Mama a găsit soluția! A început să facă magiun din pepeni. Eu am dat la mașina de tocat tot miezul de la vreo câteva căruțe pline cu pepeni. Dar cantitatea mare de produs trebuia fiartă până scădea cât să rămână o pastă nu prea fluidă. A trebuit să tai cu fierăstrăul o căruță de lemne de salcie. Nu e prea greu față de lemnele de fag? O, cât de mult mă dureau bicepsii de la aceste lemnișoare de salcie!

Totuși în vara aceasta, a patimilor, am văzut ceva foarte interesant! Nea Cristache, proprietarul casei unde locuiam, a trierat grâul pe aria din mijlocul curții. Pe un stâlp fixat în mijloc se înfășura o frânghie de care erau legați doi cai. După ce se puneau snopii de grâu, caii se mânau în cerc până înfășura toată funia, apoi se roteau în sens invers, repetând de mai multe ori manevra, urmând să se strângă paiele și grâul. Acțiunea se repeta până când se treierau toți snopii.

Știți unde punea grâul? Într-o parte a curții era săpăată o groape adâncă de cinci-șase metri, mai largă la fun și îngustă la suprafață. După ce era arsă se putea folosi, astupând orificiul de intrare. La fel se proceda și când năvăleau barbarii... sau comuniștii ruși.

Anul 1948 a venit cu faimoasa *Reformă* a învățământului. Eu am făcut clasa a șaptea, iar în anul următor am devenit elev la Școala Medie Tehnică Veterinară din Brăila.-S.M.T.V-

Până a ajunge aici însă, am trecut, ca mai toată lumea prin foametea ucigătoare din anul 1947. Chiar dacă tatăl nostru s-a zbatut să nu prea simțin cu adevărat dezastru, am

mâncat destul turtoi și mămăligă din făină de orz, mai ales că trebuia hrănită și gazda pe care o aveam în Brăila, Doamna Orzan, o bătrână *cucoană* care ne-a umplut de păduchi...

Mi-a fost dat să văd mii de oameni urcați în și pe vagoanele de cale ferată, în disperarea lor de a ajunge în Oltenia, unde se mai găseau ceva cereale. Am și îndurat unele umilințe, percepute atunci ca astfel, la Liceul Schaffer unde, fără excepție, toți copii de evrei veneau de acasă cu pachetele bine pregătite, cu pâina albă unsă cu unt și cu magiun, ori aveau preparate de carne, pe care le mâncau cu mofturi în fața celorlalți colegi, care nu îndrăzneau nici să se uite pe stradă măcar la vânzătorii de turtoi; de două feluri: simplu; mălai fiert cu apă ori turtoi cu marmeladă, având vizibil la mijlocul feliilor dreptunghiulare o dungă negricioasă...

Cum de reușau să se descurce părinții acestor colegi ? Este de făcut precizare că da, evreii se ajutau între ei, aveau istețimea comerțului, a reușitei în viață, ceea ce nu exclude o oarecare doză de egoism...

V – ANII DE LA ȘCOALA MEDIE TEHNICĂ VETERINARĂ BRĂILA

Oare cât datorează personalitatea umană anilor din adolescență? Eu îi consider ca fiind cei mai importanți din existența mea. Am cunoscut vraja chemărilor înalte, ademenitoare, a prietenilor înflăcărare și străfulgerarea iubirii. Doar câțiva ani își vor lăsa amprenta până dincolo de existență! Și acum mă gândesc la anii devenirii mele, așa cum spun versurile din sonetul *Mi-e dor de anii tinereții mele...* din cartea mea *Sonete din Neunde*:

*Mi-e dor de anii tinereții mele,
Arzânde doruri să la simt văpaie,
Să curgă stelele pe mine ploaie
De câte ori visez s-ajung la ele.
Să mă inunde rimele șiroaie
Când înarmez cuvintele rebele,
S-alung din lume patimile grele*

*Ce se revarsă peste ea-n puhoie;
Din frumusețe să mai fur minune
Și-avid, să sorb deplină încântare,
Stingând din gânduri orice urâciune;
Și să mai cred că Timpu-n depărtare
Va fi blajin și plin de-nțelepciune
Și va da vieții vie-nflăcărare.*

După așa zisa *Reformă* a învățământului din anul 1948, s-a înființat Grupul Școlar Agricol, cuprinzând profilele veterinar, îmbunătățiri funciare și agricol, cu sediu pe Strada Campiniu nr. 21, în fostul pension de fete Sancta Maria, a căror absolvente, *cu stare materială*, primeau o educație aleasă, cu virtuți pentru înalta societate.

În anul de debut maicile, proprietarele școlii, deserveau ele elevii la cantină, pretinzând, și primeau, un comportament respectos și ordonat. Auzisem că se servea masa din veselă de porțelan, cu tacâmuri scumpe, cu tăvi de inox dichisit construite. Pentru mesele profesorilor existau tacâmuri din argin, care au fost repede retrase și depozitate în podul Capelei, despre care nu s-a mai auzit și știut nimic niciodată.

Când eu am intrat la școală, în anul 1949, maicile plecaseră, vesela schimbată, atitudinea elevilor mai *democrată*. Dacă ar trebui să caracterizez ceva deosebit din cei patru ani cât am făcut cursurile profesionale, ar trebui să mă refer la profesorii pe care i-am avut, majoritatea medici veterinari. Toți au fost oameni cu spiritul datoriei, educați, modești, cu verticalitate comportamentală deosebită. Se comportau cu noi, elevii, ca și cu niște prieteni, ne erau apropiați, participau alături de noi la tot felul de activități educative sau sportive. După absolvire, în anul 1953, seria noastră, copii uniți de sentimentele înalte ale adolescenței, ne-am întâlnit cu regularitate, fără excepție, din cinci în cinci ani. La aceste întruniri participau întotdeauna toți profesorii, dar care s-au tot rărit, rărit până când ultimul, Domnul director, doctorul Aurel Banciu, n-e părăsit și el definitiv. Ce dascăl minunat! Câte boroboațe nu am făcut prin școală, chiar dacă fratele meu Lucian mă mai potolea,

așa cum știa el să o facă, întotdeauna folosindu-se de calmul lui recunoscut.

De câte ori nu afla Domnul director că iar l-am *atins* pe Moroianu, mai mic cu un an decât mine, dar un găligan de om și arțăgos, sau era informat că iar i-am luat mâncarea, împreună cu prietenii mei Remus și Gherguș, unuia de la *Îmbunătățiri funciare*, care întotdeauna avea dulapul înțesat de bunătăți, ori i se spunea că am sărit gardul seara târziu, căci portarul închidea prea devreme poarta și nu ne da drumul decât dacă îl *onoram* cu câteva țigări. Dar de câte ori nu m-a mustrat acest mare pedagog!

Cu toate acestea, la ultima întâlnire a promoției 1953, la care a mai putut participa, a declarat în public, eu nefiind de față, că *Gheorghiță Țarlungă este cel mai reușit exemplar pe care l-a avut Ș.M.T.V.Brăila*. Am aflat acest fapt după moartea sa, de la fratele meu Lucian, dar și de la alți colegi, când a fost prea târziu să-i pot spune nu doar că-i mulțumesc, dar că despre sine nu am o altă părere decât că a fost cel mai bun dascăl pe care l-am cunoscut vreodată, un adevărat *Domnul Trandafir*!

La școală aveam regim de internat, în camere mari cu douăzeci de paturi, în care ne simțeam bine, vorbeam între noi, eram veseli, ne ajutam frățeste, iar supărarea nu era cunoscută în relațiile noastre. Exista și un pedagog, Muscă, însă toți elevii îl evitau...Atunci când era frig, dormeam câte doi, învelindu-ne cu mai multe păaturi, când ne era foame, și când nu ne era, împărțeam mâncare pe care o primeam, când și când, de acasă. Pe cei ursuzi îi *bucuram* cu câte o *poștă*, adică aprindeam o hârtiuță pe care i-o puneam între degetele de la picioare. În cel mai rău caz se făcea o mică vezică, de care trebuia să ai grijă să nu fie spartă.

Măcarea la cantină, în anii aceia de mare sărăcie și de tristă persecuție politică, era insuficientă și puțin hrănitoare. Predominau cartofii prost conservați, varza acră în care se puneau, drept carne, bucăți se slănină pe care nu o consuma nimeni. Desigur că felul întâi era nelipsita ciorbă cu urme de legume sau de cartofi. Când ne venea rândul să facem de serviciu la bucătărie, adică ajutam la curățatul zarzavaturilor sau a cartofilor, precum și la servitul mesei pentru colegi,

beneficiam de *atenția* coanei bucătărese și ne înfruptam cu câte o bucată zdravănă de friptură pe care o pomeneam trei zile...

Învățam dimineța, ne pregăteam lecțiile pentru a doua zi și apoi gustam libertatea. Când nu hoinăream, *mai pe ferite*, prin oraș, de cele mai multe ori făceam sport. Cum eram o fire foarte activă, neliniștită și ambițioasă, nu lipseam din nicio echipă a școlii; de fotbal, de hambal, de volei sau chiar de teatru.

Cred că trebuie să spun ceva și despre *educația politică* care ni se făcea. Pentru prima dată am luat cunoștință că elevii din anii trei și patru fac parte din G.M.A. Adică Gata pentru Muncă și Apărare. Un fel de ce este astăzi prin Coreea de Nord. În anul doi am fost și noi cuprinși în acțiunea de educație, făcând parte din F.G.M.A. Fiți Gata...

Nu cumva să vină peste noi imperialiștii...*Vasta* acțiune de educație a dispărut repede, căci s-a înființat U.T.M-ul, Uniunea Tineretului Muncitor, în care, desigur, am fost și eu înscris, mai ales că am fost numit de colegi mei șeful clasei.

Știam din discuțiile de acasă că se făceau multe arestări politice, că trebuie să mă feresc să vorbesc despre problemele urâte care se produc în țară...Totuși comportamentul meu era destul de agitat, nu îmi plăceau multe aspecte pe care le observam sau la care luam parte chiar fără să vreau. Aveam o atitudine de opozant față de cele mai nedrepte manifestări, dar nu mă băteam cu pumnul în piept. Cred că am dobândit de la tatăl meu o atitudine de frondă, de cinste și de dreptate. Este interesant cazul colegului meu Petre I.Vasile Valeriu. Vali sau Valerică așa cum îi spuneam noi, colegii, era o figură cu totul aparte în peisajul acelor vremuri. Mai întâi el era un repetent *de profesie*, nu din prostie ori lene, ci dintr-o oarecare indiferență față de sine, de viață.

Valerică avea o fire veselă, boemă, cu alură de băiat bine instruit, citi și foarte politicoș, nu doar cu *partea fumoasă*, ci și cu toată lumea. Vali mai avea o evidentă ținută *netovărășească, cosmopolită, degradantă*, căci purta părul prea lung, *a la Eminescu*, pantalonii erau foarte strimți, având manșetele de numai 17 centimetri, vestele lui erau

largi, iar în picioare purta pantofi cu talpa groasă de trei-patru centimetri – *tropotei* -

Pentru că se purta în acest mod s-a hotărât, nu știu de către cine, dar era cunoscut cam în tot orașul, să fie exclus din U.T.M., fiind un element *necorespunzător*.

La ședință, ținută în sala de festivități, participau, alături de sute de elevi, câțiva tovarăși de la Raion care aveau o atitudine *revoluționară, înfierând cu tărie asemenea manifestări retrograde*.

Se vorbește, se critică, se acuză, se minte, se fac toate cele ale unei adevărate propagande comuniste. Se supune la vot. Cine este pentru excluderea din rândul U.T.M. a acestui *element decăzut*? Desigur, toată lumea ridică mâna și dacă era și dacă nu era membru al organizației. Cine se abține? Nimeni! Cine este împotrivă? Împotrivă? Cine să îndrăznească în fața acestor mari tovarăși, fiind prezentă și toată conducerea școlii? Nimeni! Nimeni în afară de...Țarălungă Gheorghică. Eram descurajat, revoltat. Spun răspicat: *Sunt împotrivă!* Îmi pregătisem, în gând, o pledoarie, folosind propriile lor arme: *Cum poate să fie exclus din cadrele de avangardă ale Partidului Muncitoresc Român fiul unui membru al P.C.R. din ilegalitate, tatăl său, Petre Vasile, muncitor de bază la Uzinele Progresul, distins luptător contra regimului burghezo-moșieresc? Nu îi dăm posibilitatea să se îndrepte și să urmeze exemplul tatălui său? Și după alte fraze asemănătoare propun să-i dăm o sancțiune, chiar mai mare, aceea de vot de blam, ca să rămână între noi și să-l putem ajuta...Mai târziu asemenea demagogii de termina cu: *Și noi suntem de vină, tovarăși, căci l-am lăsat să greșească...* S-a făcut o liniște absolută în sală. Niciun murmur. Am ieșit învingător! Propunerea mea a fost supusă la vot și n-a avut pe nimeni împotrivă. De, entuziasm de adolescent! Îmi cer iertare pentru lipsa de modestie, dar chezași stau toți colegii pentru cele ce am descris.*

Pot da un exemplu tocmai invers față de acesta, cerându-mi îngăduință să îl istorisesc. Desigur că în orice clasă de elevi se mai fac și unele lucruri interzise, neșcolărești, aventuri copilărești. Bunăoară, se chiulea,

rareori, de la vreo acțiune, se bârfea ceva sau se făcea o năzbâtie. Da, se mai întâmpla. Dar întotdeauna gesturile noastre erau deconspirate, aduse la cunoștința tovarășului diriginte ori profesorilor chiar de către un coleg al nostru, Gigi D., căruia îi spuneam, din această cauză, nu din alta, Ciocosu. Avea el un nas coroiat, o statură mică și o față negricioasă, însă nu pentru acest aspect nu-l iubea nimeni, ci pentru că era codoș. Acest coleg a ieșit medic veterinar, a profesat, s-a pensionat, dar nu s-a potolit nici acum de apucături asemănătoare. S-a înscris în Partidul România Mare și se laudă cu această opțiune de parcă ar fi și o deosebită înțelepciune. Prin anul 1997, având mulți colegi și colege invitați la S.C.Agrita-Holding, unde eram director, cu scopul de a le oferi unele cărți pe care le publicasem până atunci. Colegul meu Gigi D. după ce a răsfoit timp de câteva secunde o carte, că mi-a și returnat-o cu o atitudine ofensatoare, spunându-mi ostentativ: *Eu nu primesc așa ceva, cu acuze la adresa Partidului Comunist, eu sunt patriot, îmi apăr țara!* Am rămas perplexi, cu toții! Refuzi o altă părere, nu citești ceea ce arunci, desconsideri o muncă de ocaș!

L-am întrebat după ce cută a feței se cunoaște că este patriot, ce sacrificiu a făcut pentru patria sa? Poate doar că a mai codoșit pe cineva...Gigi dragă, îți mulțumesc că mi-ai dat un exemplu de viață cum nu trebuie să fiu. Și atunci când erai elev, și acum când ai fi putut fi cât de cât înțelept!

Viața la internat aș putea să spun că nu era chiar rea. Împreună cu fratele meu Lucian nu duceam totuși grija zilei de mâine. Măncarea era așa cum am arătat, condițiile de cazare nu ne solicitau să fim îngrijorați, iar atmosfera colegială ușura multe din greutățile care se iveau uneori.

Acasă însă părinții noștri trăiau zile întunecate de necazuri. Tatăl meu a fost mutat de la Tichilești, se înființase Miliția, se inventau motive să fie dați afară cei care proveneau din fosta Jandarmerie. În anul 1949 a fost mutat în Comuna Latinu și după chinul cu bagajul, cu teama, cu nesiguranța, în anul 1951 a fost izgonit tocmai la Corodești, Raionul Bârlad, unde trebuia să înființeze și postul de miliție. Localitatea era un sat pierdut prin fundul raionului, la care

nu prea se știa cu ce și nici pe unde se ajunge. În vacanța de iarnă, nu se spunea de Crăciun, ne-am dus acasă, ajungând din Bârlad până în Târgul Puiești cu R.A.T.A., adică cu o mașină vai de capul ei, iar de aici, împreună cu un soldat trimis da tata, am plecat pe jos cale de șapte-opt kilometri peste dealuri și pe o vreme căinoasă.

Am ajuns la biata noastră mamă, care se instalase într-o căsuță amărâtă, învelită cu paie și în podul căreia fumul ieșea direct, fără horn, răsfirându-se ca un nor. Amândoi copii *am căzut la pat!* Câteva zile am bolit, *doftoriciți* de priceputa și greu încercata noastră mămică.

De prin anul 1945 o auzeam mereu pe mamă cum blestema spunând *să-i ardă focul* pe comuniștii care îi luase pământul, pe care îl aveau la Racovița, și pentru toate necazurile prin care trecea. Pe vremea aceea se plăteau *cote* de cereale aferente suprafețelor de teren pe care le aveai. Știu bine că părinții mei cumpărau din obor cereale și le predau la centrele de achiziții, căci nu obțineau atâtea produse cât trebuia să predea. Iată cum arată un asemenea adevărat bir, dovedit de o adeverință pe care am păstrat-o toată viața mea, ca pe o nerușinată dovadă a silniciilor regimului comunist:

Sfatul Popular

Raionul Brăila

Comuna Racovița

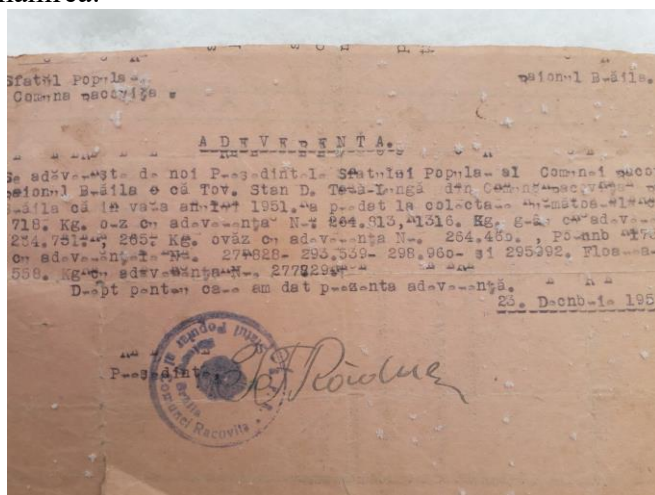
ADEVERINȚĂ

Se adeverește de noi Președintele Sfatului Popular al comunei Racovița, Raionul Brăila că tov. Stan D. Țarălungă din Comuna Racovița Raionul Brăila că în vara anului 1951 a predat la colectare următoarele cereale: 718 Kg. Orz, cu adeverința Nr. 204 813, 1316 Kg. Grâu cu adeverința Nr. 204 701, 205 Kg, Ovăz cu adeverința Nr. 264. 460, Porumb 1755 Kg. cu adeverința Nr. 277. 820, 293.539, 298. 960 și 295. 992. Floarea- Soarelui 558 Kg. cu adeverința Nr. 277.829.

Drept pentru care am dat prezenta adeverință.
23 Decembrie 1951

Președinte I.F. Rădulescu(? !)

Transcrierea am făcut-o după actul redactat de Primărie, săracă în toate cele, de către un nevolnic funcționar la o mașină de scris cu panglica decolorată și pe verso unui "buletin de căsătorie,, vechi , nefolositor. Iată cum arată această "bijuterie,, greu lizibilă, prin care se adeverea jecmânirea:

Chitanța rușinii

În vacanța de paști, adică *de primăvară*, nu am mai fost în acel sat, care mi-a imprimat în gândurile mele un sentiment de persecuție. Știind că nu ne vom duce acasă, tata a venit la noi, la internat, aducându-ne într-un cufăr mare toate bunătățile posibile, din care simțeam că emană duhul de dragoste al mamei.

Aminteam ceva mai înainte că nu prea scăpam ocazia să cotrobăiesc prin pachetele cu mâncare la mulți colegi de la internat. Să știți că de data aceasta am pățit-o în mod exemplar. Într-o recreație l-am văzut pe elevul Drogeanu cum mânca un cârnaț subțire care era înghesuit în buzunarul hainei și dus până la gură ca pe un furtun... Am înghețat: cunoșteam că era produsul adus de tata. Când am ajuns la cufăr, nu mai avea în el decât din toate câte foarte puțin. *Nemernicul* a avut milă, a fost *omenos*, trebuia să gustăm și noi de toate...

M-am simțit ofensat în mândrie, căci eu și cu prietenii mei, Remus și Gherguș, ne consideram *ași* în asemenea

fapte, și nici nu înțelegeam cum de a putut dechide o încuietoare pe care o consideram fermecată. Și ca o scuză viitoare, l-am spus domnului director, Aurel Banciu, care m-a bătut pe umăr și mi-a spus, oarecum complice: *să-i iei și tu lui!* O, de unde! Lui Drogeanu nu-i venea niciodată pachet de acasă! El era și unul dintre acei care mâncau singuri, *pe înfundate*, când aveau câte ceva de *glojdit*.

Dar să mă întorc la părinții mei pe care îi știam la Corodești. O scrisoare de la tata ne anunță că a fost mutat la Puiești, localitate mare, pe șosea județeană, cu post însemnat de miliție care dirija toată zona. Trebuie să spun aici că tatăl meu a iubit foarte mult istoria și caligrafia. Chiar după ce a terminat cursul primar la Racovița, a fost angajat de primărie drept caligraf, căci pe vremea aceea nu erau mașini de scris, iar întocmirea corectă a actelor era o obligație importantă. Scrisul său era caligrafic, ordonat, cu anumite alungiri ale unor litere care îi dăde o distincție aparte. Poate că ar trebui să spun că era un bun cunoscător al legilor și a obligațiilor profesionale. Tot timpul purta în geantă *Codul Penal* pe care îl exemplifica adeseori în discuții.

Cred că de aceea, pe atunci, când în miliție pătrunsese tot felul de neșcoliți, era nevoie de cadre care să știe să facă treabă. S-o fi mutat, poate, cu plăcere de data aceasta mama, dar numai după un an de zile, iar a trebuit să se mute la...Bârlad, sediu de regiune. Au găsit o casă la un colț de stradă, cu o micuță curticică. În acest oraș, flebeșea lui Gheorghe Gheorghe Dej, tata a fost avansat la gradul de plutonier major adjutant și numit șeful serviciului anchete la Regiunea de miliție, având în subordine ofițeri superiori, care loveau din călcâie și făceau drepti când intrau în biroul tatălui meu. Personal i-am văzut de multe ori și mă bucuram, pe ascuns. Se spune că în armată funcția bate gradul! Așa o fi, căci eu nu știu, întrucât nu am focut nicio zi de militarie. I-am dat cinci sute de lei, cam mulți pe atunci, unuia din frații Baicu și mi-a adus adeverință că am recrutat. Astfel, cariera mea militară a luat sfârși, primind în cele din urmă un livret de soldat neinstruit. La facultate nu am mai fost solicitat, căci împlinisem douăzeci și opt de ani, având în fiecare zi în plus de studiu individual.

Ei, dar un fost jandarm, om care *a slujit regimul Burghezo-Moșieresc* să ajungă să comande unor tovarăși ofițeri, *oameni ai regimului de democrație populară*, nu era pe placul unor politrucii ai vremurilor!

Este necesar să spun că în acea perioadă a avut loc la Răchitoasa - Bacău o mare revoltă a țăranilor contra regimului care îi obliga să se înscrie în *Întovărașirile agricole*, renunțând la pământurile lor. Acțiunea de reprimare a fost condusă personal de generalul Nicolae Ceaușescu, titlu fals, căci nu făcuse armata nicidată. La această acțiune militară a fost luat și tatăl meu, care, cu credință în suflet, și-a aruncat pistolul într-o fântână, găsit după douăzeci de ani, eliminând orice posibilitate de a trage în țăranii revoltați și ascunși prin pădurea din împrejurimi. Și astăzi se văd de pe șosea, când pădurea este desfrunzită, multe cruci ale celor uciși. Văzându-le și știind de la tata drama acelor oameni, am scris catrenenul 956 publicat în *Confesiuni îndurerate*:

Când plumbul îmi țintise tatăl în satul Cuza Vodă,

Când cotle nu le predase, iar teroarea era modă,

***Când gloanțele-au dus moarte răzvrătiților din Răcăciuni,
Îngerul meu, de-atunci, a plâns. Eram otrăvit cu minciuni!***

Am ținut însă a sublinia mai puternic ceea ce s-a întâmplat cu țăranii eroi care au ales să moară decât să se supună unui regim opresiv, scriind cu durere catrenul 996, pe care ar trebui să-l citească și orgoliosul critic Alex Ștefănescu, ca exemplu de studiu; să mai învețe câte ceva!

Sunt cruci la Răcăciuni care veghează trecutul. Sunt cruci.

Pe dealuri dragostea a-ncremenit de-a pururi. Pe dealuri.

Uitate, inimi de țărani ne-mpărtășite plâng. Uitate.

Sunt cruci pe dealuri, uitate; uitate, pe dealuri sunt cruci...

Declarând pistolul pierdut în timpul serviciului, tata a fost judecat de mai multe ori și găsit nevinovat, dar în cele din urmă a fost condamnat, fără alt proces, la trei ani de pușcărie, din care a făcut aproape doi ani, beneficiind de *condițional*, căci a muncit în toată perioada de detenție.

Cât timp a durat procesul, tata, șomer fiind, a cumpărat un cal schilod, cu o artroză cocso-femurală stângă, și cu acest cal, înhămat la o căruță, muncea la Fabrica de Rulmenți care se construia în acel timp.

Ducându-mă acasă în vacanța mare a anului 1952, am găsit-o pe mama în lacrimi, în disperare și revoltă. Tata fusese arestat! Lucică, mai mare și cu talent caligrafic, a putut fi angajat ca normator pe șantierul fabricii în construcție. Eu am înhămat calul șchiop și am început să muncesc pe șantier, cărând materiale. În vară împlinisem 18 ani, simțeam că trebuie să dovedesc că sunt capabil să contribui la susținerea familiei. Descărcam vagoane cu var nestins, care răspândea în aer o pulbere sufocantă ce pătrundea în plămâni și în ochi, dar cel mai rău era la descărcat vagoanele cu miile de cărămizi aspre care trebuiau ajanțate în căruță, apoi descărcate și stivuite la locul de folosire. Nu aveam mănuși, degetele îmi erau o carne vie...Pe drumurile nepietruite din șantier se formase făgașuri care la o simplă ploică deveneau un chin pentru căluțul meu neputincios. Descărcam marfă, ușuram căruța și după ce mă despotmoleam, reîncărcam și porneam la drumul care mi se părea lung de nu se mai sfârșește...Pentru niște amărâți de bănuți, pe care îi dădeam mamei, am îndurat o *lungă vară fierbinte* de dureri!

Spre toamnă am vândut calul și căruța pentru mai nimic, am încărcat bagajul într-un camion închiriat și am venit la Brăila în casa unei cunoștințe a familiei, originară din Racovița. Sărăcia ne pândea nemiloasă! Salvare a venit de la Lucică. Avînd talent de pictor, și-a găsit repede de lucru, scriind lozinci pe toate gardurile și clădirile pe care le aveau cei dornici să se pună bine cu regimul acaparator. Câștiga bani frumoși cu care întreținea restul de familie, mama, eu și Nicu care avea doisprezece ani.

Eu și Lucică stăteam la internat, ascunzând faptul ca familia s-a mutat la Brăila, iar că tata este arestat. Am încheiat anul patru, obținînd titlul de *Tehnician veterinar*, posesor al unor notițe de curs, scrise pe curat, la îndemnul prietenului meu Lungu N. Petre Remus. Aceste notițe aveau să-mi fie mai târziu de mare ajutor...

După absolvire am avut o repartizare pentru Ministerul Apărării Naționale, în vederea pregătirii ca medici veterinari militari. A fost iluzoriu, nu doar că m-ar fi descoperit că nu am *origine socială* corespunzătoare, dar am primit o adresă pentru a ne prezenta la Regiunea Bârlad unde a apărut Febra aftoasă, o boală care afectează toate animalele care au copita despicată, paricopitate. Până toamna târziu am trudit în multe comune să stătânim această epizootie. A fost ca un preexamen de viață!

Câtva timp am avut regretul că zilele de școală s-au dus ca o pedeapsă, că frumusețea existenței nu va mai fi niciodată ca în anii învățaturii. Peste mulți ani chiar am dedicat multe aforisme despre anii de școală. Iată doar câteva reflecții pline de dragoste pentru acele vremuri:

8941- *În școală pătrundem umili și împovărați de ignoranță, dar o părăsim mândri, zburând spre idealuri nemuritoare!*

8941- *Nu uităm anii de școală, chiar dacă dăm peste iluzii amăgitoare; nădăjduim până la moarte în idealurile lor!*

8947- *Datoriile față de școală rămân nerambursabile; nici n-ar putea fi altfel; sunt incalculabile!*

VI – ELIBERAREA

Odată ce tatăl meu a fost eliberat din pușcărie, a început o nouă existență în familia noastră. Pe de o parte s-a întărit spiritual și sufletește, dar pe de alta s-a risipit în lume. Lucică s-a căsătorit cu Elena Kipriotis, o grecoaică după tată, apoi și-a luat serviciu ca tehnician veterinar la Serviciul Regional Bârlad, iar eu am ajuns la Piatra-Neamț. Vine deci o vreme când părinții suferă șocul despărțirii de copii lor, la fel ca atunci când copii tânjesc după familie, plecând la studii.

După ieșirea din penitenciar, tata și-a recăpătat repede elanul de viață, care l-a caracterizat în toată existența sa. Firea lui dinamică a găsit întotdeauna soluții la tot felul de împotriviri. A încercat să găsească unele slujbe mai puțin

obositoare, dar pretutindeni i se reproșa *trecutul*. În cele din urmă a intrat ca muncitor încărcare- descărcare vagoane de cale ferată la Fabrica de Cement Stânca, direct spus era hamal. Muncea *pe rupte*, pentru un salariu mizerabil. Duminica se ducea în Oborul de cereale și măsoara cu o baniță, pe care a cumpărat-o de ocazie, cerealele pe care țărani le vindeau diferiților orășeni care aveau animale. Nu știu cât câștiga pentru ceastă treabă, *dar lua ceva*, care trebuia să întregască bruma de economii pe care o pune deoparte cu un scop precis: să cumpere un loc de casă, să construiască o casuță, să scape de sărăcie!

În cele din urmă, cu o mică sumă de bani obținută pe o casă începută, dar neterminată, la Racovița, a reușit să cumpere un loc de casă de opt sute de metri pătrați în cel mai amărât cartier din Brăila, Lacu-Dulce.

Întâi a cultivat pământul cu legume și verdețuri, pe care mama reușea să le vândă la piață. Apoi a făcut o groapă pentru closet, o alta pentru fântână și apoi pentru beci, iar cu pământul rezultat a început să ridice pereții casei, folosind furci din lemn de salcâm cumpărate cu mare târguială. Chirpicii îi făcea cu mama care călca mocirla amestecată cu pleavă de grâu și pune conținutul în forme de lemn pentru a se usca. Încet-încet au reușit să ridice pereții, să acopere casa și să facă un gard la stradă.

Eu l-am ajutat foarte puțin. Plecam de acasă la serviciu la orele cinci și reveneam pe la orele șapte seara. Pe atunci lucram la G.A.S. Pisc, o îngrășătorie de 15.000 capete porci, considerată la acea vreme o unitate etalon în zootehnie. Lucram zece ore pe zi, cu o pauză la prânz, pentru masa la cantină, de două ore, dar pe care o foloseam mai mult tot pentru unitate. Într-o seară totuși, lucrând pe acoperiș cu tata, după ce el și-a aprins o țigare, m-a privit zâmbind, mai era în stare, și mi-a spus: *Hai, măi Gicule, aprinde și tu o țigare, căci știi că fumezi...* Aveam 24 de ani, dar până atunci nu-mi permisesem să nu fiu respectos în fața părinților mei!

Mai am de adăugat că de pe cele șase sute de metri pătrați, cât nu erau ocupați de casă și de o mică grădiniță cu flori și cu pomi fructiferi, părinții mei reușau să cultive câte două-trei serii de verdețuri sau legume, muncind din zori și

până târziu seara când se înnopta, ca niște sclavi. Da, nu este o exagerare! Tatăl meu n-a avut de ales între o muncă istovitoare și degradanta existență. Când a defrișat grădina cu bălării crescute ani la rând știu că a fost un adevărat calvar să afunde hârlețul ca pe o cormană de plug. Iată cam ce gândeam pe atunci, îndușmănit, la rândul meu, de regimul comunist al nedreptății:

De vremuri crunte renegat,

Pe cât era de-ndurerat,

Grădina singur și-a arat

În ham, ca boul, înjugat.

Au scăpat însă de degradanta sărăcie. Au cumpărat locul alăturat, unde fratele cel mic, Nicu, și-a făcut o casă, ajutat și de părinți, a cumpărat mai apoi apartamentul meu de două camere, după ce m-am mutat într-un spațiu cu patru camere, locuind la noi și mama soacră, l-a ajutat și pe fratele Lucian să-și contracteze un apartament și încă alte valori au mai investit în tot felul de bunuri materiale.

Ei, dar gândul meu a zburat peste câțiva ani, eu încă mă aflu într-o zonă mirifică a țării-Piatra-Neamț. Despre părinți voi mai vorbi, ei și astăzi fiind un exemplu de viață!

VII – PRIMII ANI DE ACTIVITATE

Cât am fost copil, părinții nu au avut la ce treburi importante să ne pună a le îndeplini. Desigur că o ajutam pe mama la diferite treburi gospodărești, dar care n-au avut o influență puternică pentru educația mea în spiritul muncii, nu mi-au imprimat disciplina și ordinea pe care o presupune o activitate concretă, directă, fizică. Cred însă că am primit de la părinții mei însușirea responsabilității, demnitatea de a-ți însuși curajul să construiești, să faci lucruri trainice și corecte, să fii drept și cinstit!

Poate că munca brută, chinuită pe care am fost nevoit să o fac în vara anului 1952 pe șantierul Fabricii de rulmenți Bârlad mi-a fost utilă, m-a pregătit, fără complexe, în activitatea profesională pentru care făcusem patru ani de școală veterinară. Dar cum bruma de speranță pentru o

carieră militară ca medic veterinar s-a topit în nepăsarea ori în interesele meschine ale unor șefi, am plecat să lucrez în Regiunea Bârlad așa cum spunea o repartitie *provizorie* primită de la Ministerul Agriculturii.

După o sumară instruire la serviciul veterinar, împreună cu alți colegi de profesie am început să colind zeci de sate în care controlam animalele receptive dacă sunt sau nu bolnave de febră aftoasă, iar mai târziu am făcut aftizări, un fel de vaccinare, o infectare cu afte bucale de la animalele bolnave, prin scarificare gingivală.

Umblând prin multe sate, am cunoscut lumea nevoiașă, sărăcită, nemulțumită de regimul politic. Am dormit câteva luni de zile prin sălile primăriilor, pe mese peste care puneam maldărele de ziare comuniste, mai ales *Scânteia*, care constituia colecția obligatorie, necesară *educării maselor largi populare*.

Nu totdeauna găseam ceva de mâncare, de prea multe ori am făcut foamea. Pe atunci hrană obișnuită consta din pâine neagră cu marmeladă din mere. O, dacă ne permiteam, uneori, să cumpărăm pâine albă și cu unt, plus marmeladă din pere, constituia un adevărat festin. Țin minte drumul pe care l-am făcut spre Comuna Spulber-Vrancea cu încă alți trei colegi și cu doctorul veterinar Putini Racovița Mircea, om supărat, nemulțumit, detașat de pe nu știu unde să contribuie la combaterea teribilei epizootii. Merseserăm 30 de kilometri pe jos, era în data de 30 octombrie 1953 și nu mâncasem de 30 de ore. Așa am ajuns în îndepărtata comună de munte Spulber. Ni se spulberase speranțele de viață! Cu mare greutate s-a găsit o femeie dispusă a ne face o mămăligă dintr-un mălai grosier, obținut la vreo râșniță, iar de la prăvălia sătească abia am putut căpătat singurele 30 de ouă pe care le avea colectate de la țărani, de fapt cu ele își plăteau unele cumpărături.

De câte ori s-a repetat cifra 30? Am înfulecat fiecare câte șase ouă prăjite cu untura de porc din borcanul pe care doctorul nostru îl purta într-o traistă țărănească, în care mai avea ceva schimburi și un mecanism de ceas mare. Noi, tehnicienii, l-am *controlat*, căci credeam că are mâncare și se

ospătează singur, întrucât niciodată nu se văita de foame sau de altceva.

Iarna se apropia, maladia se stinsese, așa că am revenit acasă, după ce îmi luasem adio de la facultate...În iarna anului 1954, după ce am trecut prin cumplita viforniță pe care n-am mai întâlnit-o niciodată atât de năpraznică, am plect împreună cu Mototolea Dan, coleg cu mine, la Piatra-Neamț, la unitatea Sovromlemn, având repartiție de la centrala acesteia din București, pe care o obținuserăm după o deplasare aventuroasă în capitală, ce-mi era complet necunoscută. Cât de fabuloasă mi s-a părut!

Despre activitatea la întreprinderea specializată în distrugerea pădurilor și exportul de lemn în Rusia, ca despăgubiri de război, voi vorbi în continuare.

Necunocutul existenței mă chema, mă amăgea, mă ambiționa! Am fost repartizat de către Sovromlemn Piatra-Neamț la sectorul Cuiejdi de lângă satul cu același nume, aparținând de Comuna Gârcina. Un trenuleț forestier căra zilnic buștenii la de Cuiejdi până în oraș, cale de vreo cinsprezece kilometri. Aveam grijă de sănătatea unor animale, cai și boi, proprietatea sectorului, dar și de cele ale angajaților să lucreze în pădure cu atelajele lor la transportul buștenilor, de la locul tăieri către mijloacele de încărcare în vagoane. Erau organizate trei puncte de lucru, *Tiganca*, mai apropiat, *Fundătura*, la vreo cinci kilometri, și *Almaș*, peste munți la șapte kilometri, lângă mănăstirea de maici *Almaș*. La primele două puncte puteam să ajung cu trenulețul forestier, dar la Almaș numai pe jos urcând pantele unor munți mai înalți. Nu era multă activitate, căci animalele erau bine hrănite și îngrijite, dar accidente erau forate frecvente și destul de grave, căci condițiile terenului erau dificile și chiar periculoase. Am tratat mii de răni, de artrite și de contuzii. Notițele mele *pe curat*, păstrate cu grijă, îmi erau de mare folos, căci nu aveam cărți de specialitate, iar medicul de la unitatea centrală, care mă putea ajuta, avea multe asemenea sectoare, până la Pângărați sau Bicz, cât și în alte zone.

În cartea mea *Prietenii eterne* am descris cum un căluț, Surelul, a suferit o fractură de tibia, pe care, contrar

prevederilor medicale, am tratat-o cu succes prin devotament, devenimndu-mi căluțul meu de serviciu pentru unele deplasări.

Există un aspect pe care astăzi am datoria să-l evidențiez, chiar dacă nu îmi este favorabil. Eram chemat, nu prea rar, noaptea la diferite subpuncte de lucru la câte un caz de colici abdominale la cai, boală destul de des întâlnită datorită consumului unor plante sau a adăpării imediat după consumul grăunțelor. Manifestările sunt destul de dramatice. Caii se trântesc la pământ de durere, își pot produce și alte afecțiuni, uneori chiar volvulus intestinal, acea *înnodare a mațelor*. În mod practic își pierd instinctul de conservare, se epuizează...Trebuie intervenit urgent, pentru ca boala să nu se agraveze sau complica.

Mă duceam! Noaptea, singur, cale de șapte-opt kilometri, prin pădure ! La început a fost groaznic! Teama, întunericul, foșnetul, eventuale animale sălbatice, propriile-mi închipuiri îmi erau stăpâne! Odată șeful de sector, tovarășul Ioachim, m-a întrebat: *Cum te duci noaptea singur, nu-ți este frică, să-ți dau pe cineva?* Mie? Cum să-mi fie frică? Ce ambiție de puștan! Într-un târziu m-am obișnuit, chiar nu îmi mai era deloc teamă. La sediul sectorului locuiam într-un apartament din cele cinci case făcute pentru salariați, dar în care nu locuia nimeni, funcționarii preferând să locuiască în sat. Timpul liber îl petreceam pe malul pârâului alăturat, Cuiejdiul, prinzând boișteni sau păstrăvi. Aveam o plăcere deosebită să-mi fac ceva bun de mâncare. Prăjeam peștișorii și-i mâncam cu măcăliguță, având o poftă de nestăvilit, căci așa ceva era o raritate...Pe atunci și acolo nu era ușor să ai ce mânca. Sectorul avea un magazin de la care puteai să cumperi pâine neagră și uscată, mălai, marmeladă de mere, slănină sărată de porc, însă prețurile nu erau prea accesibile. Mâncarea tradițională folosită de toți lucrătorii era *tochitura*, adică slănină tăiată în cubulețe și prăjită bine, peste care se punea brânză frământată, fără dată de expirare...Cu măcăliguță era destul de bună, căci toată lumea avea poftă mare, stimulată de efort și de aerul puternic oxigenat.Noptile în acest liniștit locaș îmi aparțineau în totalitate. Citeam mult, memoram versuri, scriam poezii sau

mai bine spus încercam...De la un contabil, Domnul Bega, am înțeles că trebuie să citesc ordonat, să parcurg tot ceea ce a scris autorul, pe cât este posibil, să-i deslușesc stilul, gândirea, personalitatea... Ei, ce vremuri de aprinse idealuri! Foarte, foarte târziu am revenit în aceeași localitate, împreună cu soția mea, și am scris, îndurerat, următoarele gânduri, publicate în *Între haos și înțelepciune*:

Prin anii – 54 am locuit într-un sat de munte, Cuiejd, Județul Neamț; n-am mai auzit nimic despre el. A dispărut din realitate, cufundându-se în amintirile mele. După aproape o jumătate de secol, m-am dus să-l revăd. Altădată ajungeam la el cu mocănița și eram năpădit de visuri și de fericire. M-au întâmpinat aducerile-aminte, ieșind din ființa mea împreună cu crâmpoie de suflet. Îmi pare rău că n-am putut să plâng...măcar de fericire, căci aici s-a ivit prima mea poezie.

La Cuiejd nu am stat decât un an de zile. După plecarea doctorului, Nicolau, de la sediul central, am fost numit eu să ocup funcția de medic veterinar, cu un salariu și jumătate, așa cum erau plătiți toți salariații din unitate, fără să fiu penalizat pentru lipsa de studii. Rușii voiau să fie plătită funcția, nu pregătirea, căci trebuia jecmănită cât mai repede țara.

Eram în oraș, câștigam bine, nu mă solicitau chemările pe teren prea mult, dar nu m-am putut acomoda. În vara anului 1955 am plecat acasă, la Brăila. Acolo eram singur, nu mă aveam măcar pe mine însumi, îmi era dor de familie, de prieteni, de orașul Brăila, de orice altceva care să mă accepte, să mă primească. Poate că m-a chemat întinderea Bărăganului...O, câte visuri nu s-au născut sub cerul lui!

Desigur că n-am găsit ușor de lucru, dar am și primit o lecție de viață usturătoare. M-am angajat, unde credeți, la o mare unitate militară Salcia-Dăieni care era un lagăr de muncă cu deținuți politici. Nu mi-a fost însă dat să stau prea mult aici, căci am fost dat afară, având origine *nesănătoasă*, fapt nescris, dar lăsat să se înțeleagă de către cadrist. Un fapt este de relatat de aici. Atunci când aveam nevoie de un consult profesional *îl scoteam din sârme*, cum se obișnuia să

se spună aici, pe Domnul doctor Nicu Chișu. Era amabil, îi plăcea să fie invitat la cazuri mai deosebite. Mi-a spus că nu este medic, dar a făcut șase ani de medicină veterinară, după care a ajuns aici, adică în pușcărie. Motivul primului contact cu acest om deosebit a fost acela că un cal s-a rănit la articulația jaretului stâng și a făcut o artrită, pe care am încercat să o opresc din evoluția infecțioasă cu o sulfamidă, sulfatiazol injectabil, după cum scria pe eticheta ambalajului cu litere mari: *pentru injecții intramusculare*. Am administrat în jurul articulației doza optimă și mă așteptam într-o restrângere a inflamației. Pericol! A doua zi toată regiunea era o imensă tumefacție care deforma și imobiliza complet piciorul calului.

După ce doctorul Nicu Chișu consultă animalul, îmi spune că *Nu înțeleg ce se întâmplă, artrita de care mi-ai spus este una, iar perifocar este altceva. Ce?* Întreb dacă nu este o reacție la sulfatiazolul injectat. Dar repede mă întreabă: *Cum nu l-ai făcut intravenos?* Îi arăt cutia cu medicamentul respectiv, se miră, leagănă capul ca pe o acuzație adusă cuiva...Peste câteva zile inflamația s-a retras definitiv.

Înainte de a pleca de la această unitate, mi-am luat la revedere și i-am spus că știu de la colegul și prietenul meu Remus, care lucra și el la secția Cojocaru, despre nedreptatea pe care o suporta. Mi-a făcut semn să tac, uitându-se împrejur. Atât! Da, Nicu Chișu a fost, ca student, șeful organizației de tineret P.N.Ț., fiind și nepot a lui Iuliu Maniu. A făcut 14 ani de cumplită închisoare. După eliberare nu a mai avut voie să termine studiile de unde rămăsese. A lucrat, ca tehnician, fiind un cercetător de mare valoare în imunologie la Institutul Cantacuzino. A murit în 1977 în urma teribilului cutremur. Ce om! S-a născut în anul 1921 precum Regele Mihai. Cu gândul la asemenea ființă, am scris câteva strofe, părăndu-mi-se că nu vom avea niciodată aripile libertății. Poezia se intitulează *Vin cocoarele...*, publicată în *Poeme răzvrătite*:

***Vin cocoarel la noi
Și horă-ntind în soare,
Visând în gol, în față doi***

*Și zeci într-o-nșirare...
Se tot rotesc în joc de foc
Strigând de sus la lume,
Cu aripa bătând pe loc
Îndemnuri, semne-anume...
Tot în durere viețuim
Și peste chinuri nu sărim;
Noi n-avem aripi să plutim
Spre alte zări – aici murim!
Salcia, 1955*

Despre condițiile de viață ale deținuților eu nu știu din observații directe aspecte importante, dar prietnul meu Remus, care a lucrat mai mult timp la această unitate, îmi povestea cum deținuții erau băgați în apă până la brâu și obligați să implanteze țărugi și fascii în malul Dunării, în încercarea de a opri inundațiile... Uimirea m-a făcut să scriu:

*A hoit duhnește balta și-i sânge scurs în păpuriș;
În lagărul de muncă a mai murit și azi un om;
Dureri din inima-i tresaltă, la câini zvârlită pe furiș;
Revolta e adâncă... dar Salcia-și face rizom...*

Salcia – Piatra-Frecăței, 1955

(Confesiuni îndurerate)

Și iată că nu am mai făcut naveta săptămânal cu vaporul de la Brăila la Piatra - Frecăței- Salcia- Am renunțat la postul de medic veterinar de la Sovromlemn pentru a fi șomer!

Abia în primăvara anului 1956 am fost angajat la Gospodăria Agricolă de Stat Urleasca, localitate situată la 30 de kilometri de Brăila, pe șoseaua Bucureștiului. Era februarie, frig, viscol moderat, față de care nu mă proteja suficient șapca mea poloneză, căreia i-am lăsat marginile peste urechile înghețate tun.

Aveam ca șef pe Domnul doctor Ion Rădulescu, om cultivat, educat, fost director pe la marile herghelii, dar fiind căsătorit cu fiica unui moșier, a fost mutat cu domiciliu obligatoriu la Măzăreni, sat al unor deportați din Banat, însă iertat ulterior. Ce folos! Viața i-a fost mutilată. Alcoolul l-a întovărășit până la moarte, pe care i-a grăbit-o neîndurător!

Imediat am simțit, dar am fost și încurajat chiar de medic, că trebuie să preiau în grijă toată răspunderea sanitară veterinară! O, și pe vremea aceea nu era deloc ușor să înveți lumea cum se îngrijesc animalele în colectivități, cum să previi tot felul de afecțiuni și chiar să stabilești mai ușor un diagnostic și conduita terapeutică!

Învățam, citeam tratate de medicină, pe care foarte greu le înțelegeam, mai ales pe cele privind aspectele fiziopatologice. Eram foarte activ, preocupat, hotărât să rezolv orice problemă, apelând la medicii de la Laboratorul veterinar Brăila, iar uneori la Domnul doctor Dumitru Drăghici de la Institutul Pasteur, dânsul fiind originar din Scorțaru Vechi, localitate apropiată. Cu doctorul Ion Rădulescu mergeam pe la diferite ferme cu o șaretă pe care calul știa să o oprească unde trebuia, adică mai pe la toate cârcimile. Câtă salvare regăseam în versurile lui George Topârceanu din *Balada popi din Rudeni: ...Calul , vesel, simte locul/ Și se-abate scurt din cale,/ Ca-nvățat și dobitocul/ Patima sfînției sale!*

Romul era cel preferat. Unul-două țoiuri mari la ducere și cam tot așa la întoarcere. Eu doar mă uitam și susțineam conversații foarte diferite. Cu Dumnealui aveam ce să discut. Știa multe despre lumea în care viețuiam. Dar, încet-încet, am învățat *arta* de a ști să beau tărie: *țoiul trebuie mângâiat în palmă, încălzit, ci nu dat deodată pe gât, precum fac rușii cu votca*. Mă luptam cu mine însumi. Regretam, câteva luni nu mai puneam alcool în gură, dar iar reluam, e drept la scară mai mică dar tot nărav era. Anticipez, spunând că tocmai de aceea după aproape trei ani am plecat de aici. Îmi era spaimă de mine, de viitorul meu!

Teama de degradare, de spulberare a visurilor tinerești a avut grijă de mine. Poate că a fost un înger?! Lucrând în această unitate am căpătat pe deplin sentimentul răspunderii, a încrederii în propriile-mi forțe, dar mai ales am înțeles rostul existenței.

La începutul activității am făcut câțva timp naveta, ca și alți salariați, unii din ei suportau zilnic această deplasare chinuitoare într-un camion descoperit, pe ploaie sau pe viscol. Pe vremea aceea credeam încă în posibilitatea de a

scrie poezii. Chiar am dat în anul 1957 examen la Facultatea de Filologie, dar, bineînțeles, nu am reușit. Nici nu eram pregătit, însă am dorit să cunosc în ce constă un asemenea fapt. Repulsia față de navetă m-a făcut să scriu o poezie, pe care am publicat-o în *Poeme răzvrătite*, păstrând-o exact cum am imaginat-o atunci:

Navetist

Aștept la barieră un camion schilod...

E frig și nu mai vine, în gât am parc-un nod!

E un pietroi aproape...m-așez pe-un colț rigid

Și, trist, dintr-o țigare, otravă sorb avid.

M-aș reîntoarce-acasă și-acolo să rămân,

Dar strigă-o neputință, mă chemă un stăpân;

De-aș părăsi cărarea acestei aspre sorți

M-așteaptă alta, lungă, să bat la alte porți...

Și, astfel, stau la drumul ce duce spre pustiu,

Mașina nu mai vine...-șoferul bea rachiu...

Se pare că în viață voi aștepta mereu

Neîmpăcat și singur, uitat de Dumnezeu.

Din câmp pufnește vântul cu ură și canon,

De-alături chiar o buhă crud țipă-a ghinion:

Bu-bu, bu-bu! Un tact de marș, odă tempestă;

Bu-bu, bu-bu! E veacul rău, clipă funestă!

În această unitate am văzut multe fapte ale oamenilor demne de laudă, cum ar fi la unii lucrători din sectorul de creștere a porcilor. Aceștia erau bănățeni, cât mai rămăsese în satul de deportare, Măzăreni, unde au fost aduși cu forța și lăsați în plin câmp să viețuiască care vor putea. Erau muncitori de o aleasă conștiinciozitate, respectoși și cu inițiativă. Atunci când luau salariu, toți banii se strângeau la un responsabil al lor, care făcea o altă redistribuire a sumelor, după câți copii aveau, câte zile lucrase, câte alte persoane întrețineau... Prin aceasta se elimina invidia pe locurile de muncă favorizante, se stimula interesul fiecăruia. Erau o echipă, o uniune de interese și de speranțe.

Sunt încă multe alte întâmplări trăite în această unitate. Unele din acestea au fost scrise în cartea *Prietenii eterne*. Aș mai povesti doar un fapt, care m-a ajutat să cunosc firea umană, să-mi construiesc existența:

Încă de a doua zi de când m-am angajat în această unitate agricolă, am fost anunțat că noaptea a murit un cal și că urmează să-l ducă la sectorul porcilor pentru a fi dat în hrana acestor animale, așa cum a dat ordin inginerul șef, Onoriu Iacomii. Acesta era un inginer agronom destoinic, priceput, cu multă autoritate. Desigur că am interzis transportul calului, având motive medicale puternice să opresc acest fapt, urmând să anunț medicul veterinar, să-i facem autopsia, pentru a cunoaște cauza morții destul de subită. Cum chiar plecam să văd calul, mă întâlnesc cu inginerul șef, pe care abia apucasem să-l observ în ziua precedentă. Văzându-mă, mă și apostrofează violent:

Mă, tu nici n-ai deschis ochii în gospodărie și-ți permiți să-mi contramandezi ordinele mele? Calm, îi spun că până sosește medicul veterinar, eu am obligația să decid în toate chestiunile sanitare veterinare, ci nu Dumnealui care este inginer agronom, și îl întreb: dacă acest cal ar fi mort de Antrax, fulgerător ar fi fost mii de porci morți! V-am salvat de la o răspundere pe care nu trebuie să v-o asumați. Eu de aceea am fost angajat: să veghez la sănătatea animalelor și chiar aceea a oamenilor. Ieri am observat că se introduc în consumul la cantină porci nevăzuți de un cadru veterinar. Dacă nu convine atitudinea mea profesională pot pleca chiar în această clipă! A amuțit Domnul inginer șef!

Discuția a auzit-o, parțial, și directorul, inginerul Vlad Ciobanu, om calm și echilibrat, care m-a bătut pe umăr, de la spatele meu, spunându-mi: *bine, bine...*

Cât am lucrat la această unitate inginerul Onoriu Iacomii nu mi-a răspuns la bună-ziua, decât o singură dată când și-a cerut și iertare :

Era zi de duminică, aș fi putut să lipsesc din unitate, dar la Brăila mă duceam foarte rar, poate și dintr-un zel profesional, știind că se lucrează, că se pot ivi probleme și că n-are cine să le rezolve...Către seară un grăjdar mă anunță că este bolnav calul inginerului șef Iacomii Onoriu, care l-a călărit toată ziua, mergând pe la ariile de lucru, fiind în plină campanie de vară. Calul a fost lăsat să consume orz de pe arii, apoi adăpat și călărit intens.

A fost o noapte de zbucium, ba chiar de manifestări dramatice. Un cal mare, de toată frumusețea, se împleticea, se prăbușea, durerile abdominale erau mari, își pierdea instinctul de apărare. Am făcut tot ceea ce știam să fac, aveam multă experiență încă de pe vremea când lucram la Cuiejdi, și abia spre ziuă s-a potolit, s-a așezat liniștit, ud learcă, epuizat, dar viu, sănătos! Eram mulțumit, voiam să mă duc să dorm puțin. Deodată a apărut, lângă mine, inginerul șef, Onoriu Iacomî, care auzise și văzuse puțin din ce s-a întâmplat. S-a apropiat de mine, s-a așezat și el pe un capăt de iese, și mi-a mulțumit, îngânând niște scuze, ca o recunoaștere că nu a avut cândva dreptate... Mai târziu, când a devenit director la G. A.S: Pisc, lângă Brăila, m-a chemat, de mai multe ori, să mă duc să lucrez acolo. Da, m-am dus și m-am bucurat mereu de aprecierea sa. După trei ani de producție mi-a dat recomandare să dau examen la Facultatea de Medicină Veterinară, cu bursă-slariu plătită de unitate, în sumă lunară de 800 lei. Am reușit în anul 1961 să devin student, grupa 3117, fiind chiar șeful grupei. Despre personalitatea inginerului Iacomî Onoriu am scris o cârtică admirativă. Dar de ce mă grăbesc?Mă cheamă vremea înapoi!

Transferat la Pisc, îngrășătorie de porci cu o capacitate de peste 15.000 de capete, pe care le cumpăra din țară, de la diferite crescătorii ale statului, am fost numit maestru zootehnist, la secția doi, având un efectiv de 3- 4.000 de animale pe care le îngrijau 20-25 de muncitori. Animalele îngrășate erau vândute la abatoare, de obicei la cel din București, pe care le expediam în vagoane de cale ferată chiar din unitate. Această îngrășătorie, alături de alte trei, era considerată, pe atunci, exemplu de organizare, cu rezultate economice bune.

Iată o priveliște generală a acestei îngrășătorii, luată de pe malul vechi al Dunării, unde și-au găsit adăpos, demult, lipovenii.

Pot spune că la această unitate am deprins pe deplin responsabilitatea profesiei, am căpătat sentimentul demnității și al iubirii de oameni.

Următoarea imagine reprezintă Linia a II-a, unde am lucrat cu entuziasm timp de trei ani de zile. Precun se vede, pare căeste într-un parc... De aici mi-m luat zborul spre facultate.

Despre programul de lucru pe care îl aveam aici, am făcut deja câteva referiri, fiind foarte intens. Totuși anii tineri îmi îngăduiau să rezist, să fac față solicitărilor, dar nu și să

nu depozitez în conștiință că este o nedreptate modul în care eram tratați cei ce nu făceam parte din *clasa muncitoare a industriei*, unde la aceeași pregătire, cu mai mică răspundere, cu progrm de opt ore, salariile erau dublu decât ale noastre.

Ca atmosferă de lucru pot spune că era favorabilă unei bune înțelegeri, eram cinci șefi de brigadă care duceam tot greul unității, dar eram stimulați de conducerea unității, care se și lăuda cu spiritul nostru gospodăresc, spațiile verzi arătând ca o adevărată grădină.

Doar un singur om, Nea Tănase, adică tovarășul secretar al Comitetului de Partid, un fel de mecanic la origine, provenit de la Uzinele Progresul, mare politruc și mare nătăflet, nu mă simpatiza deloc, căci nu eram nici membru de partid, nici origine sănătoasă nu prea aveam, așa că m-a postat în spatele oricăror evidențieri și aprecieri, ba eram chiar bun de dat exemplu ca element îndărătnic. Aștepta de la mine să mă *gudur*, să mă umilesc, mai ales că aflase că vreau să plec la facultate și voi avea nevoie de o recomandare pe care trebuie să o semneze și el.

Ce să spun, după ce o vară întreagă am învățat, stând cu picioarele în apă rece, căci căsuța noastră din cartierul Lacu-Dulce nu era prea bine izolată termic, l-am fentat pe tovarășul secretar, luând recomandarea semnată de ajutorul său, Nea Surdeanu, destoinic instalator, cu care eram *la cataramă*.

Ei, dar după vreo două luni de la începerea cursurilor universitare, când mă simțeam atât de bine, încrezător și plin de entuziasm, iată că se întâmplă ceva, ceva cu totul urât, dramatic:

Sunt chema de urgență de către secretarul facultății, cu care deja mă cunoșteam, căci îl ajutasem să convoace studenții din anul întâi pentru a le comunica ceva important.

Bat la ușă, intru, dau bună ziua și spun că am fost chemat. *Da, îmi spune, am primit o scrisoare de la Brăila, secretaru organizației de partid nu este de acord ca Dumneata să fii student. Iată scrisoarea! Citesc și mă podidesc lacrimile, care pur și simplu au țâșnit din ochi pe biroul secretarului. Încerc să-i explic, dar mă oprește, îmi ia scrisoarea din mână și o arde într-o scrumieră. -Nu am primit*

nimic, nu a fost recomandată! Un gest curajos, plin de omenie!

Nea Tănase se simțise *îndreptățit, responsabil față de soarta României* ca eu să nu devin medic veterinar! Nu l-am mai văzut niciodată, căci a fost nevoit să plece din unitatea Pisc, tot din motive de *responsabilitate*.

Totuși lui Nea Tănase îi sunt dator: Îmi este un exemplu de parvenire, de neomenie, de lipsă de caracter. Am avut ce învăța de la un asemenea neom!

VIII – ANII DE STUDENȚIE

Despre anii studenției nu vreau să insist, căci au fost seducători și aș ocupa un spațiu tipografic prea mare. Este drept că nici ceva senzațional nu am de evidențiat. Învățam cu pasiune, avid de cunoștințe, dornic să devin un medic foarte bun, căci cunoscusem în producție multe exemple rele, datoare foarte mult pregătirii.

Cred că nu doar acesta a fost principalul motiv, ci și acela de a-mi răspunde mie însumi dacă pot mai mult, dacă merit, cu toate că pe atunci îmi spuneam că voi regreta, îmbrățișând această carieră, renunțând la pasiunea de a scrie, de a deveni, o mărturisesc cu oarecare jenă, un mare poet, un gânditor îndrăgostit de înțelepciune.

Puțin poate naiv la începutul cursurilor, credeam că trebuie să studiez în așa fel încât să capăt cunoștințe enciclopedice. Avem să descopăr că îmi lipseau multe noțiuni elementare. Un exemplu ar fi acela că până când nu am învățat temeinic, în paralel, toate fizicile și chimiile care se studiau la liceu, nu am putut deprinde cursurile care se predau la aceste discipline. A fost un chin, un năduf, dar reconfortant, căci mi-a dat certitudinea că pot, că *țoiurile* de pe vremuri nu mi-au afectat puterea de memorare și de asimilare de noi cunoștințe.

De fapt, exagerez un pic, deoarece atâta timp cât am practicat profesia de tehnician, timp de opt ani, mereu învățam și citeam literatură beletristică și profesională. Unii colegi de la Pisc, văzându-mă că citesc despre folosirea

porumbului în hrana porcilor după tratatul academicianului Traian Săvulescu, îmi spuneau că *nu am minte; la ce-mi trebuie?* La nimic, poate, pe atunci, dar iată că a lăsat amprenta pentru mai târziu...

Aș putea spune că am fost un student cuminte, nu un sfânt, dar având o bursă-salariu, cum foarte puțini o aveau, de 800 de lei lunar, din care achitam căminul, 50 de lei și masa, 250 lei, îmi rămâneau 500 de lei care mi-au permis să nu ocolesc multe spectacole ori să pot schimba o cămașă albă scrobită, contra a cinci lei, de către femeia de serviciu de la cămin. Mai că îmi vine să fac o comparație, desigur exagerată, de felul cum își schimbă zilnic, uneori chiar de mai multe ori pe zi, în perioada de ascensiune, nu de decădere, Contele de Buddenbrook, a lui Thomas Mann.

Tot timpul am crezut că o ținută îngrijită este în primul rând un respect față de tine însuși. În toți anii de studenție am fost într-o luptă acerbă cu propria mea ființă. Nu era destul să citesc notițele de curs ori cursurile tipărite de profesori, găseam și alte surse, biblioteca îmi era o a doua aulă. În toate vacanțele făceam, din plăcere, rezumate, conspecte, comparații din lucrări de specialitate. Și plaja de pe malul Dunării, de la Brăila, mi le-a citit în vacanță, când își trimitea firele de nisip peste ele.

Prin anii patru și cinci aveam să constat că uitarea nu iartă pe nimeni. La început credeam că da, numai eu sunt de vină. Dar am constatat că și colegii, pe care îi consideram mai pregătiți decât mine, la diferite întrebări, deloc dificile, din anii precedenți, răspundeau greșit ori nu știau chiar nimic. În aceste condiții am avut parcă un șoc, dar și liniștea că fenomenul uitării este general și chiar favorabil, uneori.

Nu vreau să mă încumet a scrie despre profesorii cărora am avut șansa de a le asculta prelegerile. Pe de o parte nu știu suficient de multe fapte despre viața acestora, iar pe de alta, s-au scris deja pagini memorabile despre personalitatea pe care au avut-o.

Am să fac doar câteva referiri generale despre toți, fără să nominalizez, căci tare nu aș vrea să omit pe careva. Pentru mine, care n-am viețuit în anturajul unor oameni de seamă, înainte de a urma cursurile universitare, departe chiar

de intelectuali obișnuiți, a mă afla în fața unor distinși profesori, oameni de o înaltă ținută profesională, dar și înnobilați de o zestre culturală și umanitară de excepție, a constituit un exemplu de viață, un model spre care am nădăjduit să ajung, având și astăzi vie în fața ochilor această culme pe care am întrevăzut-o că mi se adresează și mie. A fost ca o lumină, ca o văpaie de spirit. Trebuie să fac mărturisirea că nu mi-a fost niciodată teamă de exigențele profesorilor. La examene, chiar dacă par o confruntare cu știința, aveam doar neliniștea, jena că poate nu voi lua o notă mare, nicidecum că voi *pica*.

De fiecare obiect de studiu am fost îndrăgostit cu sinceritate, căci toate m-au cucerit cu tainele lor. Dar, de fapt, fiecare disciplină era reprezentată de niște oameni minunați, de ei era atașată inima mea!

Vai, vai! Dar astăzi toți marii acei maeștri nu mai sunt! E ca o pedeapsă asupra multor generații care le sunt atât de datoare. Primescă, rogu-i, închinarea mea!

În final, am absolvit. Am prezentat lucrarea de diplomă, am susținut un examen căruia i se spunea de doctorat și am câpătat o diplomă pe care scrie *Doctor medic veterinar*. M-am postat al noulea din cei 241 de absolvenți ai promoției 1966.

Chemat să optez pentru un post de asistent universitar, am refuzat oferta cu o oarecare jenă, căci mi-am dorit cândva acest lucru. Mă căsătorisem în anul patru și aveam nevoie să am un venit lunar mai bun, nu de acela maxim 2000 lei, față de 4000 de lei cât mi se oferea la noul complex de creșterea porcilor cu o capacitate de 300.000 capte de la Brăila. Că mai târziu mi-a părut rău că nu am urmat o carieră universitară, este o poveste pe care evit să o dezvolt.

Am scris, nu prea demult, în însemnările zilnice pe care le țin cu regularitate, că nu suportam munca voluntară comunistă și pe cât am putut, mai întotdeauna am găsit motive să mă eschivez. Totuși o singură dată am acceptat-o fără nicio reținere! Avea să mă întâmpine Destinul! O minune mi-a îmbrățișat existența! M-a îndemnat un Înger, un emisar al Dumnezeuirii!

Era în toamna anului 1963. Toți studenții am fost trimiși, din prima zi a începutului de an, la *muncă voluntară* să culegem porumb în împrejurimile Bucureștiului, unde ne-am dus cu un tren. În vagonul, necompartimentat, în partea alăturată față de cum stăteam împreună cu alți colegi se afla un grup de băieți și fete de la Agronomie. Priveam curios peisajul să văd câmpurile care m-au atras întotdeauna prin ideea de nemărginire pe care mi-o inspirau.

Deodată, văd că o fată, pe care nu o observasem în grupul alăturat, îmi oferea, ca și celorlalți, niște prăjiturile. Am rămas perplex! Era frumoasă, timidă, cuceritoare, cu un coc înalt care îi dădea un aspect particular, precum Domnișoara Pogany a lui Constantin Brâncuș. A fost o străfulgerare! În clipa aceea mi-am zis: *Ea este! De când o caut! Am găsit-o, ea va fi soția mea!* Această ființă se numea Toma Elen– Cici. Iat-o, așa era: Fermecătoare!

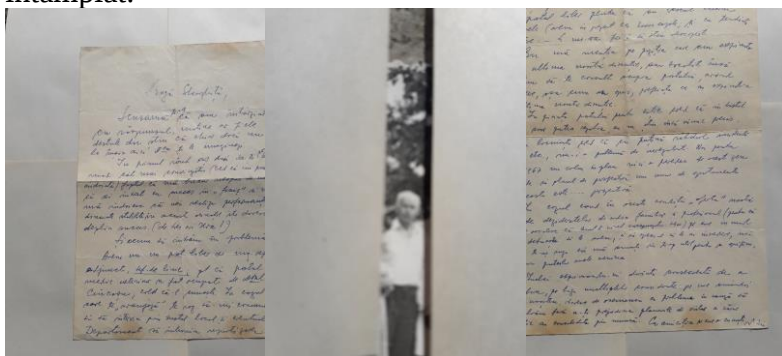

Și așa a fost să fie! După o idilă frumoasă, în toamna anului 1964 ne-am căsătorit la Brăila. În anul 1966, după absplvire, am primit repartiție, amândoi, la Brăila. Eu la Complexul de porci, ca medic veterinar, Cici la I.A.S. Siliștea, ca inginer agronom stagiar, unde lucra într-un birou, la planificare, făcând zilnic naveta cu autobuzul unității cale de cinsprezece kilometri. Astfel, amândoi ne-am început carierele profesionale, care nu au fost ușoare, dar pe care le-am dus la bun sfârșit, învingând sumedeniile de neomenii și de nedreptăți. Adeseori a fost o adevărată luptă pentru supraviețuire într-un regim opresiv.

IX – O ALTĂ VIAȚĂ

Sfârșindu-se anii de studenție, am simți un regret asemănător cu acela când s-a încheiat înflăcărata perioadă de școală. În acelaș timp însă, un îmbold interior înlesnea ivirea unui entuziasm pentru construirea unei noi existențe, cu dimensiuni mai înalte și cu alte virtuți de cucerit.

Încă de pe când lucram la Urleasca, aveam o relație destul de apropiată cu inginerul zootehnist șef, Milan Popici, un arădean de origine sârbă, om de mare omenie, calm, instruit și civilizat. Acesta, devenind director la noua unitate, Întreprinderea de Stat pentru Creșterea și Îngrășarea Porcilor, I.S.C.I.P., Brăila, mi-a comunicat încă din vremea studenției că îmi asigură un post de medic veterinar în unitatea pe care o conduce, după ce voi absolvi facultatea. Așa s-a și întâmplat.

Scrisoarea, delimitându-i portretul, directorului ing, Popici Milan, prin care sunt asigurat de un post de medic veterinar la Complex.

Pe atunci erau în țară cinci asemenea complexe de porci unde se aplicau tehnologii moderne, care dădeau bune rezultate economice, desigur, respectând o disciplină de producție riguroasă. Părintele acestor mari unități, și nu numai, a fost regretatul inginer agronom, ministru de talie înaltă, la propriu și la figurat, Angelo Miculescu.

M-am adaptat repede condițiilor de lucru, impuse de reguli sanitar-veterinare, de la prezența la program, la orele șase, cu schimbarea de hainele de stradă până la chiloți și îmbrăcarea echipamentului de lucru ca oricare muncitor; salopetă, cisme de cauciuc, bonetă, eventual pufoaică. La orele 12,00 urma o pauză de două ore pentru masă, când se trecea din nou prin filtru sanitar, parcurgând traseul invers, dar intrând și prin spațiul de dușuri obligatorii. La fel se proceda seara la terminarea programului de lucru, de zece ore. Nu mă voi referi la procesul tehnologic care era foarte precis pe toate fazele de producție, de la reproducție, creșterea purceilor și a tineretului la cel de îngrășare și livrare a acestora. Trebuia execut zilnic un număr fix de monte, care să asigure necesarul de fătări, de porci, de porci livrabili. De obicei vânzarea se făcea către Abatorul Galați pentru fabricarea preparatelor de carne destinate Flotei americane din Mediterana. Peste un an de zile mi-a fost încredințată conducerea unei ferme de producție, iar mai apoi am fost numit inginer șef adjunct, la unul din cele două complexe.

Între timp, directorul complexului, inginerul Milan Popici, a fost avansat ca director cu problemele zootehnice la Direcția Agricolă, iar în locul său a venit un medic veterinar fără experiență în creșterea porcilor, Nicolae Pavlovici, dar cu un bun sprijin politic, căci cu așa ceva s-a ocupat din tinerețe. Nu îl vedeam deloc cu ochi buni, căci avusesem, când eram tehnician la Pisc, unele discuții pe care nu le-a primit cu simpatie. A trebuit să renunț a mai lucra în complex, părăsind o lucrare de doctorat destul de avansată, și să mă duc, la invitația directorului, inginerul Victor Popescu, la I.A.S. Siliștea, ca medic epizootolog șef.

În această funcție am beneficiat de simpatia și de sprijinul directorului, lucrând cu sârg la două ferme cu cinci mii de capete bovine, ambele centre de izolare T.B.C., chiar dacă la fiecare fermă exista câte un medic veterinar.

Ei, aici, să știți, că l-am întâlnit pe fratele lui...Nea Tănase de la Pisc, acela care a scris la facultate să mă dea afară. Pe acesta îl cheamă tot... Nea Tănase. Și el este tot secretar la Comitetului de partid, și are tot origine muncitorească. Politicieni de viță, ereditari din tată-n fiu! Nu știu dacă o fi auzit ceva despre mine de la fratele său, dar nici acestuia nu-i eram simpatic, dar nici el mie!

Având un accident de muncă atunci când am îmbarcat niște cai cu destinația pentru export, am lipsit de la serviciu patru luni de zile, căci aveam fractură de bazin.

În timp ce eu stăteam acasă în poziție orizontală, culcat pe un pat de scânduri, la unitate are loc schimbarea secretarului de partid cu... Gheorghiță Țarălungă, chiar dacă nu eram prezent. Eu devenisem membru de partid în anul 1967, făcut de colegul meu de la Pisc, Constantin Staicu, bun prieten. La sedința de partid au fost discuții aprinse, acuzații inventate de Nea Tănase- doi, însă ceilalți membri nu au ținut cont și m-au ales, mai puțin *tovarășul*. Directorul mi-a spus, conspirativ,: *Ce era să facem, tot asemenea exemplare să ne conducă, până când?*

În timpul ce eu și Cici am lucrat la Siliștea, în viața noastră s-a întâmplat un fapt cu totul deosebit: A venit pe lume fetița noastră; Lidia, căreia i-am spus și Alina, căci așa ne plăcea nouă să o mângâiem. Acest fapt s-a întâmplat în ziua de 20 februarie 1975. Viața a căpătat deodată alte valențe! Toată simțirea, grija, trăirea și pasiunea ei i se închinau. Până în luna decembrie am avut-o lângă noi ca pe o comoară vie, dar după această dată, nemaiputând să ia Cici concediu, a trebuit să o lăsăm în grija bunicii de mamă, la Predeal. Până în anul 1980, când am reluat-o la Brăila, ca să intre la grădiniță. Am făcut aproape săptămânal, paru ani de zile, naveta Brăila-Predeal, folosind mașina noastră, un moscvici 408 câștigat la tragerile C.E.C. cu depuneri de 5.000 lei. Da, au mai fost și surprize plăcute în viață, nu numai necunoscute temătoare! Copila ne-a înălțat în simțire,

speranțe și putere! Prezența în viața noastră a acestei fete ne-a luminat drumul pe care îl aveam de urmat, ne oferă și astăzi bucuria de a exista. Chiar trebuie să anticipez un eveniment ce se va întâmpla curând: Acum câteva zile Alina ne-a comunicat că... va avea o fetiță!

Nunta cu Florin Tătărașanu, 24 iulie 1999

Și iată că astfel și eu, omul bolnav de cancer, trebuie să găsesc resurse, imbolduri, entuziasm de existență, pentru că am obligații față de viitor, să-l văd cum se înfiripă.

Ca secretar de partid, am rămas puțin în această funcție. În anul 1976 directorul general de la Direcția Generală Agricolă Brăila, Emil Bălăuță, a venit la Siliștea și mi-a propus să mă duc director la Complexul Întercooperatist Tichilești cu o capacitate de 60.000 capete porcine. Mi-a explicat că acest complex nu a dat niciodată rezultate economice bune, ca mai toate asemenea complexe din țară, iar pagubele financiare sunt suportate de către unitățile agricole cooperatiste care l-au construit. De fapt, eu

știam că asemenea metodă este folosită de stat pentru a se trage, cum se spunea, *pe țărani!*

Am întrebat dacă pot să refuz și mi-a replicat că nu mi-ar sta bine, întrucât știe că sunt cel mai pregătit din județ să duc această sarcină la îndeplinire. Mi-a mai spus că are știință despre complexul de tip monopavilionar al Gospodăriei Anexei P.C.R., al cărui proiect îmi aparține, cât și coordonarea tehnică. Desigur, contra-cost...bunicel!

Am accepta și m-am dus, o recunosc, cu bucurie. Voiam să dau un examen cu mine însumi. Această specie de animale m-a acaparat! Ei îi datoresc formarea mea ca specialist, ca personalitate și chiar ca stimulent al trăirilor reflexive.

La Tichilești directorul, Hodorogea, m-a primit trist, cu regret că va pleca, dar și cu accente de compătimire pentru mine: *–Aici nu se poate face treabă, nu sunt furaje, se fură, îngrijitorii nu munces bine...* Îl opresc și-l întreb de ce în spatele biroului său se află o draperie care asunde un pat de dormit? O, îmi spune, *trebuie să mai dormi și pe aici căci se cară furaje noaptea, iar șoferii jecmănesc cât pot pe drum...*

Prima mea dispoziție a fost: Scoateți acest pat, eu nu voi dormi niciodată aici! A doua s-a adresat, ca o rugămintă obsedantă, conducerii Fabricii de furaje de la Urleasca, de a nu livra furje decât în timpul zilei, chiar dacă manopere mă va costra în plus. M-am adresat apoi tuturor salariaților și le-am promis că vom face planul, că se vor lua premii, că le voi face cantină pentru a putea servi masa la prânz, că vor câștiga cu mult mai bine, dar și că nu voi ierta pe nimeni care nu lucrează corect. Că va fi așa, să-și amintească de tatăl meu, care în urmă cu aproape treizeci de ani, a fost aici primul șef de post, și că am locuit la Nea Cristache, că unii oameni mi-au vorbit frunos despre tata.

Ce am făcut ca director? De toate! La sfârșitul anului încheiam cu planul de producție făcut, cu beneficii pentru C.A.P.-urile asociate și cu premii pentru muncitori, cu o cantină unde se servea masa, contra cost, dar cu porții de carne adevărate, cu modernizarea unor spații de maternitate pentru scroafe și ,desigur, încununat cu propria mea satisfacție...

Pe când în ședință la Direcția Agricolă spuneam colegilor de la complexe Gropeni și Dedulești că așa voi încheia anul, colegul meu, doctorul Dăianu, de la Complexul Dedulești, cu o capacitate de 30.000 de porci, în plină ședință de producție și în prezența directorului adjunct, inginerul Milan Popici, m-a înfruntat, spunându-mi cuvintele: *Măi țacă, stai în banca ta, tu nu ai habar ce înseamnă complexele intercooperatiste!* Am rostit ceva dur, asemănător și am prevestit că vor veni la complexul Tichilești *să ia notițe* de cum trebuie condus un complex.

Cu toată lipsa de modestie, precizez că așa s-a și întâmplat după nici doi ani. Numai că de data aceasta a trebuit să vină și directorul Complexului mare, de 300.000 capete, Nicolae Pavlovici, împreună cu toți șefii de fermă. Da, au venit să ia aminte directorul care m-a determinat să părăsesc cândva complexul, căci de când o conducea, unitatea avea rezultate foarte rele.

Au luat cunoștință despre situația economico-financiară, au văzut modernizările din sectorul de maternitate și tineret, care constau din boxe ridicate de la sol pe grătare, au mai luat cunoștință despre spațiile suplimentare pentru îngrășare, ca să nu exemplific și frumusețea spațiilor verzi...Nu m-am simțit victorios. Depășisem demult acest sentiment nu prea modest. Vizam să mă simt eu însumi puternic față de mine însumi, nu față de caractere discutabile.

Vreau să istorisesc o întâmplare petrecută la începutul activității în acest complex, căci ea va spune ce situații se pot ivi oricând și oriunde. De vreo câteva luni de zile eram în această funcție la Tichilești și urnisem bine treburile. Pe la orele 13,00, când muncitorii erau în pauza de masă, mă aflu în complex și vizitam diferite sectoare, observam, meditam, căutam soluții. Era ora mea de relaxare prin raționamente liniștite și fără să fac reproșuri nimănui.

În acest timp a sosit în unitate noul prim secretar al Județului Brăila, Ion Catrinescu, care pășise o destituire la Prahova din cauza unui asemenea complex care fusese inundat. Era prima sa vizită într-o unitate agricolă. A intrat în complex însoțit de contabilul șef, care nu știa rosturile pe teren, mai ales că abia venise din concediu medical de o lună

de zile. Au nimerit într-un compartiment cu scroafe cu porci adunați la scroafe mame doici, cu scopul de a reface unele exemplare care nu aveau sfârșit la mama lor ori erau eliminați de ceilalți porci. Era o soluție aplicată de mine cu bune rezultate, salvând mulți porci de la pieire. Desigur că aspectul general era destul de nefavorabil unei asemenea vizite și fără explicațiile necesare. Primul secretar a intrat în panică! - *Unde-i directorul, de ce nu vine?!* Oamenii care au împânzit complexul, căutându-mă, au dat de mine, degajat, liniștit. Mai că am zburat la fața locului unde se aflau! Am sosit, o clipă am respirat adânc și am pătruns în compartimentul respectiv, prezentându-mă într-un fel oarecum militarizat. -*Ce înseamnă asta, arătându-mi niște porci amărâți?* Era negru la față!

Recunosc, acum, că am știut să ies din încurcătură, jucând puțin teatru, căci mi-am dat seama că va rămâne uimit imediat. I-am răspuns că așa trebuie să fie, că asemenea porci m-au ajutat să reduc mortalitățile, și să depășesc efectivele totale, crescând stocul de porci necesari viitoarelor livrări. - *Cum, îți permiți să mă duci în eroare? De când ești director aici ?* Îi răspund că de vreo câteva luni, dar că voi face planul, care este mai mare decât anul trecut, și voi avea și beneficii mari, așa cum n-a avut unitatea niciodată. Îl simțeam că ar vrea să mă bată! Oarecum îngrijorat, îl rog să vadă și porci, căci aceștia nu ar fi trebuit să existe, și dacă nu va fi bine pot să fiu destituit, dar am atras atenția că așa ceva nu a văzut niciodată și nici că a auzit. Mai că nu voia să meargă înainte. Intrăm în compartimentul următor. La rămas primului secretar gâtul strâmb și se freca la ochi. O minunăție: la fiecare scroafă câte 10-12 porci de toată frumusețea, în vârstă de trei săptămâni. Ca la carte! Tace. Îi spuncă aceștia nu sunt chiar așa de grozavi și îl invit în următorul compartiment. Și mai mari, mai frumoși, buni de pus pe tavă, nu la cuptor, ci pentru expoziție. Îi explic că așa vor fi toate compartimentele când voi termin modernizările, dar că neavând furaje de calitate se prelungește timpul de îngrășare și spațiul este insuficient. -*Și cum te-ai gândit să rezolvi problema?* Simplu, îi spun. Vedeți, arătându-i cu mâna spațiile dintre halele de îngrășare, că acolo se

construiește ceva ? Vor fi viitoarele spații necesare pentru anul viitor , iar dincolo de acestea s-au început cele necesare peste doi ani. Am ieșit din complex ținut de braț de către primul secretar...

Am rămas, eram să spun prieteni, dar ar fi prea mult. A intervenit pentru mine la ministru Angelo Miculescu ca să pot merge într-o vizită în America timp de treizeci de zile, am aflat despre unele aprecieri pe care mi le făcea...

Rezultatele bune obținute, modernizările făcute în regie proprie din fondurile de producție a determinat Ministerul Agriculturii să organizeze un schimb de experiență cu directorii de la toate complexe din țară. Da, tocmai la complexul care întotdeauna a fost hulit, dar de data aceasta a fost laudat!

Dar nu pot încheia fără să recunosc că am dormit totuși o noapte în complex, nu pe un pat, ci moțâind pe un scaun, deși promisesem că nu o voi face. Îmi trebuia drojdie furajeră, bogată în proteine, de la fabrica din Zărnești, produs dirijat numai de ministru și de la care nu puteai obține nimic. După ce am discutat cu directorul fabricii la telefon și i-am făcut o vizită acestuia, îndestulat cu *de toate*. A rămas, drept răsplată, să trimită un vagon cu cincizeci de tone, să-i trimit doi grăsuți de câte șaptezeci de kilograme, *pe care să îi prgătesc eu de Crăciun, așa cum numai eu știu să o fac; știi, eu stau cu ginerele meu, dar sântem familii separate, de aceea vreau doi...*

Am tot oscilat dacă să-i trimit sau nu, căci era periculos, că poate să afle Miliția...Până la urmă am cedat; nu puteam obține sporuri de creștere în greutate fără adaos de proteină. L-am însărcinat pe un salariat, Dobre, care avea o dacie, să ducă acești porci, plecând noaptea de la Tichilești, ca să ajungă dimineața la Zărnești, cale de vreo trei sute de kilometri. Am strâns toți paznicii, le-am explicat ce urmează să se întâmple și au executat îmbarcarea. Am stat apoi la complex, căci mă temeam ca vreunul să nu dea cuiva telefon...De la Dobre am primit vestea că totul a decurs bine abia către orele prânzului, când eu eram demult intrat în panică, gândind că la prins...

Ulterior am primit cele cinzeci de tone de drojdie furajeră, care mi-au asigurat câțva timp sporuri bune de creștere. Asemene treburi să făcea pe atunci, iar cine nu își lua un asemenea risc rămânea în urmă. Problema era să nu o faci pentru interesele personale!

Asemănător este și un caz cu douăzeci de tone de brânză seacă, cu doar 0,2 la sută grăsime, care își expirase valabilitatea de consum uman, de la Întreprinderea de lactate Galați.

Directorul aceste unități a venit să mă roage să-l salvez, căci altfel trebuie să plătească cineva această marfă și nu mai are unde să apeleze, căci a fost pe la toate complexe. Mi-am făcut calculul cât costă, câtă proteină are, ce spor pot obține, am primit și o cantitate suplimentară pe care să o treacă la perisabilități și...Gata! am ieșit în câștig! Sporurile de creștere în greutate au fost bune! Are această istorisire o urmare haslie:

După două zile, seara, târziu mă pomenesc că un delegat de la Galați sună la ușa apartamentului, aducându-mi un tort de înghețată uriaș, frumos și teribil de gustos. Ne-am ospătat în acea seară și l-am băgat în congelatorul frigiderului după ce, mai întâi, l-am desghețat, ca să poată răci mai bine. Să nu mi-l fi trimis cu toată inima? A doua zi curgea din frigider o zeamă colorată ce se răspândea ca un râușor pe pardoseala bucătăriei. Uitasem să-l repun în priză...

Ei, dar zilele bune s-au dus! Mi s-a propus să aleg între postul de inspector șef la Direcția Sanitar-Veterinară și aceea de inginer șef cu zootehnia la Trustul de I.A.S. Brăila. Am preferat pe ultimul, evitând să lucrez în sectorul particular și în cel al C.A.P.-urilor.

Contactul cu zootehnia din unitățile agricole de stat, deținând bovine, ovine și porcine mi-a deschis o nouă vizuine, totodată cunoscând oameni, specialiști, conducători de unități. A trebuit să-mi armonizez conduita, să fiu imparțial și obiectiv în repartizarea sarcinilor de plan și a altor însărcinări. Nu este deloc simplu, căci uneori te lupți cu tine însuși. Într-un anumit fel, serviciul era plăcut, diversificat ca acțiuni, fără mari neliniști, exceptând primirea sarcinilor de plan și raportările lunare a realizărilor, când

trebuia obligatoriu să mințim privind efectivele, natalitatea și producțiile.

Eu transmiteam la colaboratorii direcți, medicii epizootologi șefi, de la fiecare unitate, cât are fiecare de *umflat*, conform înțelegerii pe care o avusesem cu primul secretar, care nu urmărea decât să nu fie el întrebat *de ce nu realizează sarcinile de plan*. Discuția decurgea nu neaparat ca o poruncă; încercam să mă opun cu multă înverșunare, căci eu trebuia să justific la minister toate falsurile raportate.

Așa precum a fost mutat cu serviciul tatăl meu, cam tot așa mi-a fost dat și mie. După doar un an și jumătate sunt mutat, ca director, la Complexul de porci Brăila cu o capacitate de 300.000 capete, cu misiunea, mi s-a spus, *de a face ordine, precum ai făcut la Tichilești*. La acest mare complex câțiva șefi de fermă au vândut unor cooperatiive de consum din Județul Galați efective de porci grași în nume propriu. Au fost arestați, dar directorul Nicolae Pavlovici, nu a fost implicat, cu toate că în apartamentul său au fost găsite covoare de la aceste cooperative, însă le-a justificat cu chitanțe. Om prevăzător! Să cumperi covoare de la sute de kilometri, de la o Cooperativă prăpădit dintr-un sat amărât!?

Și iată cum se învâрте roata! Directorul Nicolae Pavlovici, care nu m-a suportat, detemninându-mă *să-mi iau lumea în cap*, s-a văzut în fața situației de a-mi da în primire uitatea. De la acest om am învățat, mai demult, cum nu trebuie să te porți în viață! După plecarea sa, i-a rămas soția în unitate, ca directoare la căminul de copii, cu program săptămânal. *Mărețul Pavlovici* s-a tot *gudurat* pe lângă mine să nu o dau afară, iar atunci când era șef de fermă la o amenajare piscicolă în Insula Mare a Brăilei îmi oferea crapi de reproducție mari cât un vițeluș. Bietul de el! Oare o fi învățat ceva din decăderea pe care i-a dat-o viața ca urmare a lipsei de omenie ? Nu am mai auzit nimic de el, a dispărut în uitarea cunoscătorilor săi.

X – COMPLEXUL - ȘCOALĂ DE VIAȚĂ

A conduce o unitate zootehnică de acest profil și de o asemenea dimensiune nu este o mare greutate, dacă ești

ordonat, bun tehnician și ai demnitatea de a nu te împăca niciodată cu mediocritatea. Complexul era considerat unitate cu grad special, salariul de bază al directorului era de 5.200 lei lunar, avea o mașină la dispoziție și un corp important de specialiști, alături de peste o mie de salariați. Unitatea era compusă din două complexe, fiecare cu o capacitate de 150.000 capete, inclusiv cinci ferme anexe pentru selecție și pentru îngrășare, toate aceste obiective având disponibilitățile necesare bunei funcționări.

Mărimea sarcinilor unui asemenea complex se apropia de acelea ale unui oraș cu număr egal de locuitori; aceleași cantități de alimente, aceeași evacuare de rezidii și ape menajere, aceleași dificultăți pe timp nefavorabil. Un hâtru chiar spunea că volumul de activități este egal, deoarece un porc este egal cu un om sau un om este egal cu un porc, neștiindu-se exact dacă sunt diferențe...

În mod normal, dat fiind condițiile de exploatare și de organizare, ar trebui să nu fie probleme de realizarea sarcinilor de producție. Și nici nu au fost în primii ani. Necazurile în această privință au început în țara noastră atunci când s-a renunțat la unele importuri de furaje echilibrate nutrițional sau de făinuri proteice. Nu uit să fac mențiunea că prin acei ani a început să se returneze din miliardele de dolari împrumutați de Nicolae Ceaușescu, care a determinat acel acceptabil nivel de trai al anilor '70, acele faimoase creșteri cincinale care erau susținute, ascuns, de aceste sume uriașe.

Fără o nutriție optimă, dintr-o dată, toți indicii de producție de la toate unitățile din țară s-au prăbușit. Dacă între timp doar câteva unități, cum ar fi Comtimul de la Timișoara, au reușit să-și mențină performanțele, s-a datorat unor rețete furajere preferențiate, pentru a motiva că lipsa de tehnicitate este cauza, ci nicidecum rațiile deficitare. Dar mai este ceva de spus: Nu doar calitatea furajelor administrate a fost de vină în obținerea de indici reduși de performanță, ci și cantitatea acestora, mai ales în județele producătoare de cereale. Acestea, în disperarea conducerilor de partid ale județelor că nu realizează planul de cereale, raportau

producții fictive, dar care erau repartizate pentru consum la porci, deci fără cantitățile necesare hrănirii animalelor.

În județul Brăila această practică a raportărilor fictive, triumfalise, ca să îl mulțumească pe *Tovarășul*...era dusă la apogeu de către fostul prim secretar Anton Lungu, priceput în lingușiri și în abuzuri printr-o evidentă inferioritate de cuget.

De la început trebuie să spun că nu voi da amănunte despre activitatea mea în acest complex, căci ar trebui să constituie chiar o lucrare aparte. Mă voi rezuma la unele concluzii și la enumerarea unor fapte mai importante, a unor întâmplări și situații care pot caracteriza atmosfera în care se lucra, de fapt, în toate întreprinderile comuniste, mai cu seamă în cele agricole. De cele mai multe ori scenele erau tragice, dar ascundeau în ele și o doză hilară.

În primii trei ani am reușit să redresez producția de carne, efectivele, sporurile de creștere în greutate și să reduc mortalitățile. Totuși cu furaje insuficiente, este vorba de mii de tone, nu se puteau obține creșteri optime în greutate, ceea ce ducea la prelungirea duratei de îngreșare și, implicit, la aglomerarea efectivelor, reducând suprafața de cazare. A trebuit, ca și la Complexul Tichilești, să găsim cele mai bune soluții de adăpostire, ținând cont că materialele de construcții erau strict dirijate.

Și cum predecesorul meu construisese multe pătule pentru depozitarea porumbului, dar care niciodată nu au primit produsul, am recurs la transformarea lor în adăposturi ieftine, dar bine modernizate, cu o normă de îngrijire a efectivelor de 5000 capete, având alimentarea cu furaje, adăparea și evacuarea dejecțiilor posibile fără intervenția muncitorilor. Văzând aceste construcții, ministrul adjunct Ciolănescu a dat *ordin* să continui amenajările, dându-mi și un termen de execuție foarte redus. La rugămintea de a fi ajutat cu o repartiție de materiale și eventual fonduri de investiții, m-a repezit violent, spunând că *el nu este responsabilul meu cu achizițiile*. Am reacționat, insistând , dar degeabă. Nemulțumirea mea fiind evidentă, nu o va uita!

Păturele de porumb transformate în adăposturi permanente pentru porci, pe grătare, cu administrarea furajelor mecanizată și evacuarea sejecțiilor pe pernă de apă:

M-a șters de pe lista celor care urmau să plece în America pentru o lună de zile. Totuși primul secretar, Ion Catrinescu, a intervenit pe lângă ministrul Angelo Miculescu, om de mare caracter, care mi-a oferit un loc ținut rezervă. Auzind că totuși am plecat, *Tovarășul Ciolănescu* a vizitat în lipsa mea unitatea, deși o văzuse nu de mult, și s-a exprimat că *mă va costa* această plecare fără încuviințarea sa. Veți vedea în curând ce s-a mai întâmplat.

Complexul obținând rezultate bune și fiind bine gospodărit, a fost vizitat în toamna anului 1981 de către președintele Nicolae Ceaușescu, pe care l-am întâmpinat la

intrare în unitate cu o gardă de onoare și cu grafice frumoase, pictate de fratele meu Lucian, prezentând unitatea și realizările. A urmat apoi vizita în complex timp de o oră și patruzeci de minute. Tot timpul am căutat să explic, să vorbesc despre procesul de producție și despre posibilitățile de viitor, căci am văzut că-i place să audă că nu ne rezumăm la ce am făcut până acum. Mă durea gura vorbind, dar am condus discuția spre ceea ce ne durea cel mai mult; lipsa făinurilor proteice. Am optat, în prezența și a numeroșilor miniștri care îl însoțeau, pentru a se cultiva mai multă soia, în dauna altor cereale, eventual a porumbului, dar nu i-a plăcut susținere mea, chiar dacă am argumentat că vor rămâne disponibile cantități mari de porumb pentru export, micșorând consumul specific pentru un kilogramul de spor. Porumbul îi asigura însă gândomania producției naționale de cereale! Presa a elogiat această vizită, în sensul că am făcut o prezentare frumoasă a unității, desigur că nu au lipsit, ca de obicei acele osanale aduse conducătorului iubit...

Era musai să am ceva de notat, căci doar primeam...
Indicații prețioase

Interiorul unui compartiment cu grășuni

A doua zi, fiind ziua recoltei care s-a ținut pe malul Dunării, în portul fluvial, Nicolae Ceaușescu a continua vizita în Brăila, participând la această manifestare. M-am dus de dimineață, cu o oră înainte, să văd ce se întâmplă, căci prezentam și eu un pavilion cu preparate de carne. Acolo, pe aleia principală, erau deja prezenți ministru adjunct al Agriculturii și Ciolănescu, însoțiți de primul secretar de la Ialomița. Desigur că am salutat aceste prezențe, dar Ciolănescu mă întâmpină cu reproșul că *de ce am venit , nu mai este nevoie de prezența mea!* Ce era să spun? Acest om a precedat vizita în complex a lui Nicolae Ceaușescu timp de trei zile. Tot timpul a trebuit să-mi pierd timpul cu el și să-i suport glasul mioros și ținerea de braț, de credeam că nu este el cel pe care îl cunoșteam în alt mod. Îi era teamă să nu trântesc vreo vorbă *Tovarășului* despre sine...

Acum când *oful* a trecut îl deranjez! I-am spus cu un ton energic că încă mă consider gazda Secretarului General al Partidului, având și un stand de produse. Dacă va cere explicații?! Alături de noi ministrul adjunct al Agriculturii, care mă cunoștea de la Complexul *acela cu rezultate foarte bune*, Tichilești, m-a luat de braț și l-am însoțit, lăsându-l

singur, singurel pe Ciolănescu. Avea ce să-i plătească acestuia mai demult!

Ca să termin istoria cu Ciolănescu, anticipez spunând că după Revoluție, când a fost huiduit de muncitorii de la depozitele agricole din București, unde se acioase, a făcut, șomer fiind, o vizită la Direcția Agricolă și la Agrita-Holding unde eram director.

Nu vă închipuiți ce veselie, ce plăcere, ce pupături și ce bucurie că mă vede! Parcă eram amici de când lumea! Am simțit o mare ușurare, dar am avut și un gând de iertare. Oarecum, voiam să văd dacă sunt în stare de un asemenea gest. Nu cred că a avut puterea să înțeleagă...

Știu mai demult o istorisire de înaltă moralitate și cred că i se potrivește: ***L-am rugat pe Dumnezeu să mă apere de dușmai și mi-au dispărut câțiva prieteni!***

Despre vizita efectuată în vara anului 1980 în Anglia, Canada și Statele Unite ale Americii nu voi insista, căci mi-ar lua prea mult din spațiul tipografic. Ca și la seriile precedente de vizitatori, cheltuielile au fost suportate de Statul American, oferindu-ne și câte 300 de dolari pentru mici cheltuieli personale. Am văzut ferme agricole, am dormit prin campinguri, dar și în hoteluri de lux, ne-am documentat, ne-am plimbat, am văzut din interior *capitalismul muribund* cu care eram îndoctrinați în țară. Ne-au rămas gândurile în aceste țări pe care le-am văzut! Vreo doi ani am tot vorbit despre această vizită prin locuri mirifice: Londra, Monreal, Otowa, Cascada Niagara, Indianapolis, Lincoln, New-Iork etc. De pe acolo mi-am reamintit mie însumi că orânduirea comunistă trebuie să dispară. Nu se poate ca în această lume să existe două orânduri diametral opuse, una prosperă și liberă, cea a lor, alta agonică și degradantă, cea a noastră!

Mai sunt multe de spus despre perioada scursă la conducerea acestei mari unități, din 1979 și până în anul 1984. Se știe că lunar, mai rar doar trimestrial, se făceau analize de producție în București sau la diferite complexe din țară. Se prezentau unele date statistice, iar șefii prezenți, rar lipsind miniștri, criticau cu *vehemență* unitățile codășe; fruntașe erau doar una-două unități. Nu se voia să se spună

care sunt problemele reale din teren, se mințea, se axagera, dar, mai ales, se amenința.

La una din aceste sedințe, ținută la Complexul Avicol Băneasa, am fost cel dintâi chemat la raport, separat, după care urmau și alții, iar abia apoi urmând analiza cu toți participanții. Erau mulți miniștri și alți șefi așezați la o masă lungă, în fața cărora m-am așezat având un braț de *foaște*, cum le numea ministru cu zootehnia, inginerul Petrache, provenind de la Galați. Credeți că nu eram pregătit să le fac față? Mai întâi recunosc un fapt. De câte ori primeam la unitate vizite, controale, documentări secretara avea sarcina *să se documenteze* de prin mapele acestora, lăsate pe biroul meu, cât timp intram în complex ori se lua masa, întotdeauna prelungită și îmbogățită... În acest fel, căci alt fel nu era posibil și nu înțelegeam de ce, obțineam date tehnice, informații statistice, comparații în funcție de furajele și calitatea acestora acordate unităților și multe alte date secrete.

Înarmat și cu aceste cunoștințe, atunci când au început întrebările, răspunsurile parcă erau pregătite dinainte. Spuneam rezultatele, le justificam, le comparam, avem în expunere o precizie matematică de necontestat. De fapt, răspundeam cu propriile lor date și informații. Am ieșit afară, după o oră de năduf, satisfăcut, învingător. Directorul general, inginerul Nicu Șaga, a ieșit după mine și mi-a spus: *Bravo, ai fost magnific! Au zis că altul mai bun nu are la Brăila în locul tău!*

Și ca să aibă el însuși o protecție, a chemat toți participanții în sala de ședință, m-a urcat la tribună și a spus celor prezenți: *Toată lumea să justifice așa cum a făcut Țărălungă! Acun puneți întrebări, aflați răspunsul și așa explicați problemele.*

Până s-au terminat rapoartele individuale, vreo trei ore, am tot vorbit cu pasiune, cu putere de convingere, am oferit date comparative, în speranța că vom putea face corp comun pentru a determina conducerea ministerului să ne asigure ceea ce solicitam. Nu a fost să fie așa; *noi nu ne țineam de treabă, noi eram vinovați, noi nu ne preocupam...*

În anii 1983-84 situația producțiilor s-a degradat și mai mult în toată țara, principala cauză fiind rațiile reduse și lipsa acută de făinuri proteice. Se dădeau repartiții de porumb știuleți cu boabele în lapte pe care nu puteau să-i consume porcii grași. Totuși pentru a nu refuza nici așa ceva, am conceput un depozit uriaș de 50.000 tone, situat lângă fabrica de furaje combinate, unde făceam însilozarea știuleților între pereți de beton. Această soluție a constituit o adevărată revelație. Au venit ca la Maglavid să vadă minunea! Emil Bobu s-a *întunericit* o săptămâna la Brăila și trebuia să-i stau la dispoziție. Nu mi-a rămas nimic din discuțiile cu *măruntul* demnitar!

Desigur că pe parcursul anilor, unitatea a fost gazda a două schimburi de experiență organizate de minister, cu toate cadrele de conducere din țară, complexul având ce arăta, ce să demonstreze. Este drept că nu am putut explica, de fapt, nu am vrut, îmi era chiar teamă să o fac, să spun ce reprezintă la intrarea în complex, la intersecție de drumuri, grupul statuar constituind din oase scheletice cu articulații și zgârciuri, de mărirea a patru-cinci metri înălțime, realizat de un mare artist, Virgil Mihăiescu, președintele Consiliului de artă monumentală, autor al restaurărilor de la Teatrul Maria Filoti din Brăila. Acest nefericit artist care ne-a părăsit prea de timpuriu, în urma unui stupide vânători, mi-a spus că a realizat ceea ce i-am cerut: *un monument care să reprezinte putere, măreție*. A mai precizat că scheletul înseamnă *forță, sprijin*, iar în *totalitatea lui grupul semnifică ceea ce rămâne în țară după ce exportăm toată carnea*. Cum se utilizează astăzi: No comment!

Acum, când au trecut treizeci de ani de la Revoluția Română, această statuie se află înconjurată de bălări, neștiută și desconsiderată. Uriașa unitate zootehnică a fost prăduită, devastată, nu mai sunt decât ruine, moluzuri, morminte!

Văzând acest dezastru, am publicat în Ziarul Brăila un articol despre semnificația acestei statui și am cerut ca ea să fie mutată în fața Palatului Agriculturii din fața Prefecturii și a Primăriei, dar mesajul meu nu a fost receptat. Nici nu se vrea! Nu ne-am purificat conștiința de otrava comunistă!

Articolu se intitulează

ÎNFOMETAREA !

Acolo unde sunt acum imagini ale morții, clădiri ruinate, instalații prăduite și mormane de ziduri schingiuite, a fost cândva o mare unitate agricolă prosperă, în care s-au produs sute de mii de tone de carne. Pe atunci acest dezastru se numea Întreprinderea de Creștere și Îngrășare a Porcilor – I.S.C.I.P. – Brăila. De ce s-a ajuns în această cutremurătoare stare cineva trebuie să răspundă; vinovații nu pot fi iertați, oricum s-ar numi ei ori s-ar ascunde!

În anul în care renumitul pictor și sculptor, Virgil Mihăiescu, a restaurat teatrul Maria Filoti, acesta a realizat și o sculptură cu o semnificație aparte, înaltă, greu accesibilă unor minți troglodite, îmbâcsite de o ideologie nefastă. La rugămintea directorului de pe atunci al acestie unități, sculptorul a realizat o compoziție din beton armat care să reprezinte întreprinderea, considerată puternică, solidă, și de perspectivă. Zis și făcut!

La instalarea acesteia, la intersecția drumul ce ducea spre unitate, surpriza a fost uimitoare. Câteva oase scheletice, cu articulații mărginite de zgârciuri, de o mărime aproape de trei metri, cu o alură zveltă, păreau că ilustrează puterea acestei unități de grad special. Explicând de ce a conceput în acest fel statuia, Virgil Mihăiescu a argumentat că scheletul reprezintă forța care susține organismul, este solid, rezistent timpului. La întrebarea de ce nu sunt și mușchi pe oase, acesta a spus că în acest caz ar fi sculptat mai bine un porc în întregime. Și apoi, a continuat, am redat ceea ce rămâne în țară, după ce se exportă. Noi ne alegem cu oasele, cu zgârgirile, cu capetele și cu adidașii, pentru care stau oamenii la coadă încă de cu noapte...

Ce dilemă! Să fie instalată sculptura ori nu? Dacă totuși careva întrevide semnificația mai profundă? În cele din urmă s-a decis! Fei ce-o fi! Alea jacta est!

Cum această sculptură, a unui artist deosebit de talentat, Virgil Mihăiescu, se află astăzi înconjurată de buruieni și de nepăsare, veghind niște dărâmături, se

cuvine să i se aple o altă poziționare, să fie reînaltată în oraș, poate în fața Casei Agronomului, căci reprezintă o suferință îndurată pe timpul când se sta la nesfârșite cozi, chiar pentru o pâine neagră, expusă la vânzare doar după treizeci și două de ore de la fabricare, pentru a nu se consuma prea multă, dacă ar fi fost proaspătă și caldă, așa amărâtă și clisoasă cum era!

Un cuvânt despre numele statuii, spus aproape de ureche, de către artistul Virgil Mihăiescu, se deslușă astfel: Înfoțetarea!

Poate că și un om deosebit din Brăila, Mihai Tudose, ia de știre și ajută autoritățile să săvârșească un act de dreptate și de cultură!

Cât de datori suntem Partiei și nouă înșine!

Dr. medic veterinar Gheorghită Țarlungă

Pentru că am amintit despre schimbul de experiență, trebuie să spun care a fost, într-un anumit fel, primul contact cu asemenea acțiuni în noua mea funcție. Aveam doar vreo trei-patru luni de la numire, când directorul general, Nicu Șagă, mi-a comunicat că la sfârșitul lunii se va face analiza lunară de către minister la complexul Brăila, cu participarea unităților din estul și sudul țării. Asemenea organizări se făceau de către unitățile bine cotate ca rezultate și organizare, dar era și un prilej pentru gazde de a-și dovedi spiritul de ospitalitate. Cel mai adesea, după sedință, urma o vizită la vreo cramă sau la o stațiune frumoasă, iar spre seară urma o petrecere dichisit organizată. Masa, cu de toate bunătățile, băuturi de orice fel, dulciuri, pachete de Kent, flori, cafele și alte cine mai știe ce surprize. Desigur că de nicăieri nu lipseau fripturile sau preparatele din carne de porc, dar nu era considerată o reușită servirea unor asemenea bucate.

Pentru acest eveniment am consultat colaboratorii cei mai apropiați, stabilind meniul și ce atenții se cuvin. Nimic deosebit, un șablon. Fiind nemulțumit, chem eșalonul doi de colaboratori, le explic ce am prevăzut și-i rog să se pronunțe, căci nu sunt îngrijorat. Iată ce a rezultat: Inginerul M.: să fie serviți cu păstrăvi, pot face rost de trei sute de exemplare. Responsabilul cu aprovizionarea, Luncan: Să cumpărăm niște boluri de porțelan pe care să le umplem la fiecare cu icre negre, el putând aduce patru-cinci kilograme. Au mai fost și alte propuneri la fel de năzdrăvane.

Am dat acest exemplu pentru a arăta cu cine lucram, ce fel de oameni, de acțiune și de caracter aveam de aface, ce potențial de lucru mă puteam folosi sau debarasa. Iată unele *dedesubturi* pe care le-am constatat ulterior la cei pe care i-am nominalizat mai sus:

Înginerul M. își făcea concediile pe la Stațiunea Sovata unde era primit ca un rege; doar el le livra celor de acolo preparate de carne și carcase de porc...Cel cu icrele avea și el relații mai discrete: Un prieten al său era șeful unei echipe de pescari la Tulcea. Când prindeau nisetru sau morun aceștia nu mai vedeau cherhanaua; se eviscerau pe loc și după colectarea icrelor carnea se arunca în apă, iar captura sustrasă se împărțea frățește. Se spunea că fiecare aveau

acasă câte o putinică plină cu icre pregătite pentru contrabandă. Acest șef de la pescari primea, când avea nevoie, carne și preparate de la brăilean, trimise prin vaporul ce făcea naveta la Tulcea și căpăta, în schimb, icrișoarele mult râvnite.

Toată povestea are un deznodământ interesant. După ce s-au făcut toate pregătirile și aprovizionările am primit, cu o zi înainte, vestea că analiza programată nu se va mai ține la Brăila...Ce să vă spun? Vreo doi ani de zile am servit musafirii, care nu erau puțini ori rari, cu icre negre...

În urmă cu vreo trei ani, la Brăila a fost numit prim secretar al P.C.R. Anton Lungu, un vechi activist, mare politruc local, profitor de mari și mici atenții. Deși acesta nu mă cunoștea, s-a și exprima că nu înțelege cum de eu pot fi director la o asemenea importantă unitate. Cu timpul s-o mai fi convins că greșește, căci *apela* din când în când să *rezolv problema* cuiva, cum ar fi tovarășul Crețu, responsabilul cu Gospodăria anexă a partidului, care îmi spunea că are nevoie, în *interesul* județului, de cinci carcasse de porc și de o sută de kilograme de preparate. Că așa era sau nu, niciodată nu am știut, căci *tovarășul* se revolta dacă puneam unele întrebări...

Distinsul prim secretar avea o mare pasiune: organiza alese expoziții de produse alimentare, de obicei la cantina partidului, unde se înființau standarduri cu produse de către unitățile de profil. Așa apăreau bunătățile de panificație, care nu se găseau pe piață, se iveau și cele de pescărie, de brânzeturi, de carne, de dulciuri, de băuturi și câte altele nevăzute, neștiute. Eu, desigur, participam cam cu o mie de kilograme de preparate și de carne, la care rețetele de fabricație nu avea nicio restricție normativă. Totul era perfecțiune! Să mănânci cu ochii!

După expoziție, cu participare redusă de invitați, prezentă mai ales tagma activiștilor, nu se lua nimic înapoi. Acolo trebuia să rămână totul! Odată o încercare a mea de a ridica marfa, s-a soldat cu energică dezaprobare generalizată. Mai întotdeauna *făcătura de bunăstare* se termina cu degustarea produselor. La câteva din aceste urmări am participat și eu. Atmosfera era degajată, primul secretar, pe

post de amfitrion, întreţinea atmosfera, căci era un As în asemenea *chiolhanuri*. Odată un activist i-a spus că eu ştiu multe poezii frumoase de Adrian Păunescu, care era pe atunci la mare căutare.

Desigur că a trebuit să rostesc o poezie, deşi cunoşteam că nu-i plac oamenii care se ocupă cu literatura. Chiar l-a întrebat odată pe directorul de la Direcţia Agricolă: *Măi, Bălăuţă, ai auzit că asta, adică eu, scrie, mă?* Poezia lui Adrian Păunescu se intitulează *Calendar gelos*, cu un evident caracter nonconformist. Redau integral poezia căci merită:

*O să se facă totuşi până la urmă luni
Va-ncepe săptămâna cu noi diversiuni.
Prin ceruri luminoase umblând cu ochii sparţi
O să se facă totuşi într-un târziu şi marţi.
O să se facă miercuri şi noi vom fi cărunţi,
Crucificaţi şi trândavi ca între două nunţi.
Un calendar de gheaţă cădea-va peste noi,
O să se facă totuşi o să se facă joi.
Şi vineri dimineaţa ne vom târî pe brânci,
Lingând un drob din sarea veciilor adânci.
Şi-o sâmbătă, probabil, se va-ntâmpla s-avem,
În ciuda orişicărui nefericit blestem.
Dar cât va fi pământu şi-orice s-ar întâmpla,
Duminică noi nu vom mai avea.
Duminicile noastre au fost ucise-ncet,
Erau nutrite parcă de-un organism secret.
Duminicile noastre tihnite şi cumini
Când ne-adunam la masă, acasă, la părinţi.
Duminicile noastre, din veac, ne urmăresc,
Când totu-n lumea asta redevenea firesc.
Şi-acum când nu ştim bine de ce nu suntem buni,
De sâmbătă începem să ne simţim ca luni.
De vineri ni se face, în guri, un fel de marţi
Şi joi e-o zi de miercuri cu ochii trişti şi sparţi.
Şi-ncepe săptămâna cu noi diversiuni
Şi fiecare zi e, până la urmă, luni. -1980*

Nu vreau să părăsesc această atmosferă *îmbelşugată* fără a ilustra adevărata faţă a prosperităţii regimului opresiv,

despre care am scris în *Între haos și înțelepciune* la poziția 659 unele sumare creionări:

Încerc să păstrez, în cele ce urmează, doar unele fragmente dintr-o însemnare mai de demult, care se voia a fi o mărturie despre unele realități ale regimului comunist, în care oamenii se zbateau să supraviețuiască de aproape o jumătate de secol.

Renunț la descrierea unor nemulțumiri personale, gânduri tănuite ori creionări despre sărăcia din magazinele alimentare; alarmante dezolări. Chiar dacă ideile par disparate, ele mă obligă să le mențin tocmai prin sinceritatea, generalitatea lor și, mai ales, prin tragedia lor. Obsedat de poezie, o însemnare chiar începe cu...Deși a venit primăvara, iar natura regenerează într-o explozie de frumusețe, oamenii par mai nepăsători și mai îngândurați decât oricând, căci speranțele lor agonizează, fiind obsedați de frigul îndurat în apartamente de-a lungul iernii, de veșnica și nemiloasa grijă a zilei de mâine, de umilința statului la nesfârșitele cozi la prăvăliile alimentare, de câștigurile care scad vertiginos, iar banii nu ajung nici pe jumătatea nevoilor, de teama care se strcoară în fiecare casă, de nu cumva de zeci de ani în ea este cuibărită, ca un șarpe, suspiciunea și ura, propagate pretutindeni.

Și toate aceste blestемate răutăți se petrec pe fundalul unor minciuni sfidătoare despre prosperitatea generală care ne domină cu generozitatea ei. Grijă de căpetenie a nomenclaturii comuniste, cât și a lingăilor de toată speța a partidului-stat, consta în ascunderea sărăciei prin orice mijloc: tacit, dibaci, ferm, cu disperare sau cu forța. Pretenția abundenței trebuie salvată, ochii lumii pot și trebuie să fie înșalați! Cei care vedeau altceva erau considerați bolnavi, dușmai ai poporului...De aceea se inventează iluzia, se trunchează adevărul, se dospește bunăstare, se înalță osanale și chiar se trădează patria.

Lumea s-a deprins cu multe practici și rele comuniste, cu tot soiul de asupriri și umilințe care mai de care mai stupide și mai perfide. Una dintre acestea era și statul la rând, la coadă: o înșiruire tristă de oameni pentru

a cumpăra pâine, alimente și tot felul de produse, unele chiar banale, care nu se găseau decât cu mare dificultate.

Coadă este emblema țării, a oricărei localități sau fundătură de cartier ori magazine mai acătării(dar numai în spate, să nu se prea vadă). Fără aceste șerpuitoare umilințe străzile par pustii, coada fiind dovada supraviețuirii. Localitatea trăiește, deci totul este perfect! La orice preceptibil s'von că se vinde, că s-a adus, că s-a băgat(pe ușa din spate), că se dă ceva, oamenii dau năvală, îmbulzindu-se răbdători, îngândurați și suspicioși. Da, bucuroși în mare lor disperare că vor putea procura câte ceva de mâncare. A pune ceva în sacoșă, a cumpăra, a procura ceva era o adevărată victorie.

Era o adevărată artă să procurii ce-ți trebuie. Chiar se glumea-hazul românului, săracul!- Că în țara noastră sunt prea mulți procurori. Dacă, după ce ai stat la coada fără sfârșit, nu ai apucat nimic, pentru că s-a terminat produsul, așa cum te așteptai să se întâmple, este bine să te grăbești către magazinul de pâine. Da, se găsește, dar trebuie să stai și aici la coadă, că doar nu ești obișnuit să faci mofturi și nici să ai cumva preferințe. Iei pâinea așa cum arată biata făcătură: chinuită, bătrână, urâtă și neagră de crezi că-i tăvălită prin țărână. Nu te aștepta să fie măcar proaspătă, caldă, aburindă, îmbietoare de să-ți lase gura apă! Pâinea aceasta amărâtă, așa cum este făcută, se distribuie oamenilor numai după 36 de ore de la data fabricației, pentru a se consuma în cantități cât mai mici.

Nu-ți mai rămâne decât să te rogi...Pâine noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri și nu ne duce pe noi în ispită...și nu ne duce pe noi în ispită, și nu ne duce pe noi în ispită, pe noi în ispită, în ispită...Dar, Doamne, până când?!

În ultimii ani ai agoniei comuniste a apărut o nouă îndeletnicire: scormonirea în gunoaie. A ajuns să aibă adevărați profesioniști; îi vezi umblând cu unealta lor de producție, bețișorul, prin containerele de la blocurile de locuințe, pe maidanele pline cu tot felul de mizerii, la

gropile de gunoaie ale localităților; dar unde nu-i vezi? Oriunde se aruncă un obiect cât de cât folosibil la ceva, ei sunt prezenți ca la o... datorie de onoare.

Aceasta adevărată diviziune socială a muncii a apărut ca o chintesență a Orânduirii Socialiste Multilateral Desvoltată în care trăim. Profesia prosperă, are întreprinzători dibaci (semn de degradare capitalistă) care, studiind mediul concurențial, au dedus că nu în primele ore ale dimineții, ci înainte de miezul nopții, trebuie scormonit, imediat ce s-a dus gunoiul la container. În acest fel, unii dintre ei, favorizați ai sorții, au ajuns să prospere, crescând păsări sau porci cu resturile valoroase.

Iată dovada multiplelor posibilități de afirmare umană în Orânduirea Socialistă! Acest fapt este pe deplin adevărat, căci, pe lângă gunoaiile de pretutindeni, prosperă chiar și haitele. Haitele canine. Da, ce de haite sunt! Orișunde sunt haite! Ele au șefii lor, conducători tari de colț...primii haitelor!

Nefericita noastră țărișoară va fi sfâșiată de haite sau nu va fi deloc?

Dar iată că mă apropii de...deznodământ. În primăvara anului 1984, pe data de 16 februarie se organizează la București o mare analiză cu toți directorii din țară, din cadrul Întreprinderilor Agricole de Stat, la care a participat prim-viceprim ministru, Ion Dincă. Nu ați auzit de el? I se spunea Ion Teleagă.

Așa a făcut cu mulți specialiști, cum a fost doctorul Stahov, director la Fabrica de Nutrețuri Concentrate Urleasca, pentru *proastă organizare*, neștiindu-se în ce fel anume. Cu o zi înaintea ședinței Ion Teleagă s-a dus la Complexul Giurgiu, cu o capacitate de 300.000 capete porcine, și îl arestează pe directorul Doroftei, acuzându-l de *dezastru, de indisciplină* și de câte, și mai câte...

Sala era plină, șase sute de directori, atmosfera sufocantă, murmure neliniștite. Deodată, pe o ușă laterală, intră Ion Dincă, urmat de vreo șapte miniștri, mergând în față, spre masa prezidiului. Toată lumea era în picioare, poate că și muștele s-au oprit din zbor! Înainte de a ajunge în

față, Ion Dincă rostește tare: *Brăila, scoală-te și spune de ce nu realizezi planul de carne?!*

Sala s-a așezat, eu am rămas în picioare. - *N-ai auzit ce te întreb?*, răcnește Dincă! Dau să formulez un răspuns, emit câteva silabe și sunt întrerupt. - *Ce tot îndrugi acolo? Nu faci nimic, nu te preocupi, nu te...* Încerc să răspund ceva, dar tirul de acuzații continuă: - *Debandadă, indisciplină, nerușinare...* Nu mai știu ca a zis, nu se putea reține critica diversionistă pe care o debita alert și cu tonul răstit. Cele mai multe acuzații nu puteau avea nicio legătură cu unitatea pe care o reprezentam sau erau inventate, dacă nu minciuni. Orice încercare de a spune ceva îmi era retezată de cum se auzea primul cuvânt.

O oră și patruzeci de minute am ascultat elucubrațiile acestui om-neom. Când, în sfârșit face o pauză, deși eram ud learcă de sudoare, rostesc foarte tare și răspicat: *Din tot ce-ai spus tovarășe prin-viceprim ministru nu este nimic adevărat despre Brăila! Dar absolut nimic! În loc să spunei că nu se asigură hrana la animale, mă acuzați pe nedrept!*

Am mai apucat să spun câte ceva și am făcut precizarea că în unitate se muncеșe, este ordine, disciplină, aspecte constatate în urmă cu nici doi ani de către însuși Secretatul General al Partidului!

Cum?, zbiară, bătând cu pumnul în masă, *îndrăznești să mă înfrunți? Este ordine și disciplină, nu se fură?*

Dacă îi spuneam că nu, ar fi trebuit să mi se dea premiul Nobel, căci ar fi unic în România, să nu se fure. Rostesc tare: ba, da; au furat anul trecut o sută cinci zeci și unul de inși, dar nu am iertat pe nimeni; pe toți i-am dat pe mâna Miliției! - *Dumneata, Dumneata*, strigă disperat Dincă, *ce măsuri ai luat, la câți ai cerut condamnare lor la moarte?*

Era o liniște de mormânt. Calm, mă caut în buzunarul hainei, scot carnetul de membru de partid P.C.R...- *Răspunde odată, n-ai auzit ce te întreb, ai amuțit?* Întrebarea despre condamnarea la moarte m-a salvat! Am știut că îl voi domina imediat. Spun cu toată forța: *Eu sunt membru al Partidului Comunist Român și vă vorbesc în această calitate. Mă conduc după statutul acestui partid, înscris în acest carnet,*

pe care îl agitam în aer. *Nu-mi este permis mie să cer condamnarea cuiva la moarte. Acest lucru îl cere procurorul. Dacă așa sunt judecat, eu nu mai am nimic ce să spun!* M-am așezat jos.

Ce a mai debitat Dincă timp de câteva minute, cu ton potolit, nu a mai contat pentru mine.

A doua zi, la Complex, aveam programată Adunarea de dare de seamă anuală, pentru anul 1983. A venit și primul secretar, Anton Lungu. A stat lângă mine, la prezidiu, întors pe jumătate cu spatele, de parcă nu voia să știe de prezența mea. După ce am prezentat darea de seamă, s-a sculat în picioare, a vorbit, m-a acuzat, străin de problemele unității, și a decis: *Se destituie din funcția de director tovarășul Țărălungă!* Chiar dacă acest fapt trebuia făcut numai de către minister, a fost neglijat. Plăcerea de a conduce o asemenea unitate și entuziasmul depus s-au sfârșit, împreună și cu acuzațiile mincinoase! Parcă eram liber ca în America! Recunoștința, vorba bună și politețea nu erau cunoscute la asemenea oameni. Am scris despre acest caz în *Libertatea*, Brăila, pe data de 2 februarie 1990, când Ion Teleagă era însuși legat, ca și Anton Lungu.

A fost numit în locul meu doctorul Alexandru Zamfir, venit din funcția de activist la Comitetul Județean de Partid. Eu am rămas, ca șef de fermă, la o mică fermă de selecție din cadrul complexului. Pentru că nu era prea adecvată acestui scop, am făcut unele mici amenajeri și a început să funcționeze la parametri proiectați, ceea ce a stârnit unele neliniști. Câștigam lunar mai mult decât salariul directorului Zamfir. Nu a suportat această situație și ca să *dovedesc adevărata competență* am fost mutat la Complexul doi, de tip comasat, necorespunzător îngrășării porcilor, ca șef de fermă la îngrășătorie, unde se încheiau toate lipsurile de furaje. Nu mai ajungea decât rația de întreținere care nu mai asigura creștere în greutate. Erau satisfăcuți și directorul Zamfir, și, mai ales, directorul tehnic, nu-i pomenesc numele, căci nu merită, acesta era mic, un fel de Napoleon care se considera, desigur, la fel de genial...

Cum însă toate sectoarele din acest complex, dar și la celălalt, cunoșteau un declin evident după plecarea mea de la

conducere, m-au numit, cu chip, cu vai, șeful Complexului doi, responsabil pentru toate fermele. Observând îndeaproape unele deficiențe, am îndreptat unele erori tehnologice și am suplimentat cu aeroterme compartimentele de fătare a scroafelor; rezultatele s-au văzut imediat! Purceii erau de toată frumusețea. Nu le venea să creadă! Au făcut câteva vizite cu personalul tehnic și cu îngrijitoarele-mamoșe de la complexul unu. Directorul tehnic era praf! Iar *eclipsam* conducerea, ca și la ferma de reproducție. Poate că de aceea am fost numit, de către același prim secretar, Anton Lungu, care mă destituise în anul 1984, ca inginer șef la Trustul județean de I.A.S. Brăila, unde mai lucrasem cândva, având misiunea de a coordona activitatea zootehnică de la unitățile acestui trust, inclusiv a Complexului, cu onorata ei conducere.

Oricât a evitat Anton Lungu să mă numească în această funcție, a cedat, căci nu a avut încotro! Economia județului, ca și cea a întregii țări, se prăbușea văzând cu ochii!

Știa că voi găsi unele soluții, pentru a *cârpi*, cât de cât, hainele sărăciei. Conta, cred, mai degrabă pe poziția pe care o aveam la Departamentul Agriculturii de Stat, de unde spera o reducere a sarcinilor de plan.

În următorii ani m-am înțeles, vrând, nevrând, cu Anton Lungu, având discuții mai ales la încheierea lunilor, la sfârșit și început de ani. În aceste perioade se făceau raportările, iar el insista să se mărească realizările, înregistrând date fictive. Era foarte dificil de contrazis. Aceptam, mă târguiam, explicam că tot ce mințim sunt date de la care se pleacă în stabilirea următoarelor sarcini de plan, dar era și greu de lămurit. I se potrivea gluma care spune că un prost trebuie să aibă totuși un minim de înțelepciune ca să înțeleagă că este prost.

Trei ani a trebuit să ne suportăm, știa că nu îl accept, că nu îmi este simpatic, dar interesul lui îi spunea că nu are altă variantă, căci încercase câteva înainte de a apela la mine. Această coabitare a durat până la Revoluție, când a fost detronat cu o vigoare aprinsă, tinerească, salvatoare. M-am aflat bucuros printre acei manifestanți, iar mai târziu am fost

unul dintre martorii acuzării în procesul lui Anton Lungu, ținut la Tribunalul București. Dar despre momentul Revoluției voi spune, cu durere, mai târziu.

Numirea mea ca inginer șef m-a făcut, am mai spus-o, responsabil și pentru Complexul porcin. Lovitura au primit-o cei ce conduceau acolo și care nu puteau *înghiți* exigența mea. Felul în care se comportau când mă duceam în control, nu merită să îl descriu. Erau oameni mărunți în caracter, dar mari în pretenții. Îndivizi care vor să pară interesați și capabili, dar care după ce îi cunoști nu au nicio valoare. Și când mă gândesc că toți am fost elevi ai inginerului Milan Popici, primul director al complexului, iar mai târziu și director cu zootehnia la Direcția Agricolă. Om de înaltă ținută morală, de la care am învățat cum să-mi stăpânesc pornirile, cum să evit conflictele neprincipiale, cum să-mi protejez și mai ales cum să-mi înțeleg colaboratorii.

Când am fost șef de fermă, în primii ani după absolvirea facultății, mă sprijinea în toate acțiunile, mă consulta, mă evidenția. Odată a spus, în plină ședință de lucru cu cei câțiva zeci de specialiști, următoarele cuvinte pe care, desigur, mi-au plăcut să le rețin: *Orice ați spune, chiar dacă Gheorghiță Țarălungă este mai dificil uneori de abordat, el are dreptate de cele mai multe ori. În materie de cunoștințe ne are pe toți la mână!*

Ceva dreptate poate că avea, dar eu cred că știam să-mi susțin părerile, să mă bat pentru ele, să mă informez, să învăț mereu. Biblioteca mea tehnică era voluminoasă, o am și acum depozitată în...garaj, căci în casă nu mai încap din cauza a câtorva mii de cărți beletristice. A rămas să mai întreb dacă există oare un om care l-a cunoscut pe inginerul Milan Popici și să nu-l respecte, care să nu-l fi iubit pe cel care ne-a deslușit primele noțiuni despre complex?

Titlul pe care l-am folosit la acest capitol mă îndeamnă să mă întorc în primul an când am preluat conducerea complexului, în 1979. Relația cu cei o sută cinci zeci de specialiști, precum și cu cei peste o mie de salariați, m-au făcut să privesc cu multă seriozitate, cu profunzime, cu deplină apropiere față de grijile și nevoile oamenilor. Un

prieten care era director la un complex de taurine, inginerul. Tuți Albei, auzind despre numire, mi-a spus ca un adevărat hâtru, dar pe deplin înțelept: *Să știi că tu nu ești acolo Gheorghe Dracu! Vezi cum lucrezi cu lumea, că altfel nu ai zile multe de stat!* Da, m-a pus pe gânduri, deși el mă cunoștea de la Complexul Tichilești că nu mă repezeam ca acela... *cu oiștea în gard.*

Zilnic, apărând tot felul de probleme, cum se spunea, *de cadre*, am început să notez, pentru uzul meu, în scopul de a medita mai mult la tot felul de dificultăți. M-am îmbogățit, astfel, cu reflecții, cu multe cugetări. Și pe cât trecea timpul, tot însemnând, am transformat această îndeletnicire profesională într-o mare pasiune. Am adânci reflecțiile, le-am extins, le-am căutat sensuri noi, generalizându-le înțelesul. În acest fel, atunci când am părăsit unitatea, scrisesem peste trei mii de aforisme.

Și acestea, ca și cele care au urmat până în aceste clipe ale vremii de bilanț, nu sunt creații de geniu și nu au pretenția unei depline originalități. Având intenția de cuprindere cât mai mare a unei teme, uneori reflecțiile se aseamănă ori chiar sugerează un sentiment de *deja vu*.

Nu mai las însă gândul să mai zăbovească asupra acestui subiect, care avea să aibă, după mulți ani, posibilitatea de a extruda în libertate spre conștiința lumii.

Despre Revoluția Română nu voi face decât puține referiri. S-au scris despre ea mult, adevărat sau nu și încă mai sunt taine zăvorâte. Locuind la Brăila, chiar în Piața Libertății, am putut vede cum se făceau pregătirile, după fuga lui Nicolae Ceaușescu, la sediul Comitetului Județean de Partid, punându-se saci cu nisip la ferestrele marei clădiri.

Întrebând un ofițer al Armatei Române de ce se face acest lucru, mi-a spus că vor fi atacați de către *teroriști* care vor să-l salveze pe Ceaușescu. Într-adevăr, noaptea au și început rafalele de mitralieră către Casa Agronomului de vis-a-vis și chiar spre blocul în care locuiam. Niciun glonț nu a atins clădirea din care se trăgea de către soldați, dar toate cele din jur erau ciuruite de gloanțe. Am văzut a doua zi copii morți lângă zidurile Casei Agronomului în care aveam biroul, am primit gloanțe în ferestrele apartamentului meu și

am văzut cum blocul în care locuiam cum a luat foc, la parter și la etajul unu, în care se aflau mărfuri ale Cooperatiei.

Disperat, am ieșit afară printre pompieri și am insistat să stingă mai întâi în dreptul scării unde aveam apartamentul, căci acolo era multă marfă care ardea și era pericol să se prăbușească plafonul spre etajul doi unde stam, aceasta cu toate că se trăgea intens către nici unde. Refugiat în spatele blocului în centrala termică, împreună cu familia și cu toți locatarii din bloc, părăsesc adăpostul, deși gloanțele șuierau, și mă urc în apartamentul meu să văd ce se mai întâmplă, chiar dacă focul se stinsese la nivelele inferioare. **Groază!** În dormitorul mare ardea cu flacără perdeaua și parchetul în jurul conductelor de calorifer care urcau de la etajul unu unde fusese focul. Poate că doar câteva secunde dacă mai întârziem s-ar fi aprins tot parchetul care era fierbinte de simțai prin tălpile pantofilor dogoarea.

Când au venit ai mei, soția, fiica și mama soacră, eu stinsesem focul, aeriseam camerele, ferindu-mă să nu fiu văzut sau nimerit de gloanțe. Vecinul de la etajul superior, Domnul Marin Moraru, refugiat la Baldovinești, avea să-mi mulțumească, întrucât am salvat blocul de la un incendiu iminent.

Invenția *teroriștilor* a fost o diabolică diversiune care i-a aparținut lui Ion Iliescu, spre a deruta atenția de la faptul că s-a cocoțat în fruntea revoluționarilor și a țării, decretând Regatul României ca fiind Republică, fără niciun consult popular, așa cum făcuse și comuniștii lui Gheorghe Gheorghiu Dej. Ion Iliescu este un reprezentant sadea al odiosului regim. Voi mai reveni cu privire la ilustrul element retrograd, deși nu îmi face deloc plăcere!

Ce s-a întâmplat cu destinul Revoluției Române las în grija unor oameni de seamă, istorici devotați Patriei, să deslușească tenebrele care au cuprins anii următori și care încă nu au fost spulberate de văpaia adevărului și a deplinei libertăți.

Eu, parcă scăpat din înlănțuiri, am început să trimit unor ziare locale o mulțime de aforisme dedicate luptei pentru dreptate. Încă din data de 31 decembrie 1989 au fost publicate în ziarul *Libertatea*, sub titlul *Gânduri pentru cei*

eterni primele aforisme concepute cu mulți ani în urmă, parcă anume scrise pentru acele zile. Am continuat apoi să public cugetări și aforisme în ziarele: *Orizont ecologic*, *Vocea Brăilei*, *Ancheta*, *Bărăganul Brăilean*. Este de adus o deosebită mulțumire Doamnei Monica Miu care în revista *Universul Agrimagazin*, Brăila, face o inspirată prezentare a cugetărilor și aforismelor mele, dedicându-se cu talent, cu devotament și cu multă trudă citirii miilor de aforisme destinate tiparului. Pentru strădania Domniei Sale merită să redau în întregime articolul scris ca într-o răsuflare de cuget, cu atât mai mult cu cât o boală nemiloasă continuă să o îndurereze profund, iar eu doresc să-i aduc un omagiu, ca o mângâiere de suflet, acestei întristate, dar distinsă Doamnă.

Lumini de cristal

Pe parcursul multor ani, domnul Gheorghită Țarălungă s-a dedicat profesiei de medic veterinar, dar și unei unei pătimișe și nefericite chemări ale epocii trecute neîmprumutând de la alții. Adună, scurmă, alege, discern, vântură, strecoară, adaugă o parte din inima sa, amestecă, frământă, dospește, modelează, azvârle cei rău și gata: urmează să o ia de la capăt cu altceva, mereu, mereu, până la istovire, până își termină comoara vieții. Aceasta este opera(s-a): un har primit și o fărâmă de suflet. Astfel rezultă cugetarea – un cristal de adevăr, de frumuseți și lumină.

Cele aproape șase mii de cugetări pregătite până acum și înaintate spre tipărire, nu sunt puține pentru o viață de om – ne spune autorul – dar pentru eternitate sunt nimic, deși tot autorul este el care completează: după ce irosim o viață aflăm valoarea unei singure clipe.

Văpaia de spirit, capabilă să aprindă lumea cu idealurile sale a Domnului Gheorghită Țarălungă este o însușire marcată, în primul rând, de obiectivitate, pe care, ca orice muritor de rând, nici dumnealui nu o poate poseda cu prisosință. Explorarea propriilor avuții interioare este dificilă, dar încrederea este primăvara care(-i) înfloresc speranțele. Urmărind atent destinul viitoarei sale cărți, nedreptățite doar de timpul ce aleargă

orbit de nemiloasa lui chemare, autorul are îndoieli în privința actualității privite ca un templu în care cei mai mulți contemporani pătrund numai după ce n-au mai rămas decât ruine. Acestea sunt umbre de îndoială spulberate de același autor: când din pădurea de speranțe rămâne doar un singur pom, visul de libertate tot freamătă din om în om.

Referindu-se la perioada cea mai frumoasă a creației sale, autorul mărturisește că a scris în primul rând din plăcere și, nu în ultimul rând, mai mult când nu-i plăcea ceva, despre libertate, despre durere. Definind o epocă, formula de exprimare este simplă, dar otrăvită suficient pentru a putea răzbate în orice timp: când capul e mic și coroana e grea, se abate peste țară vreme rea. Pentru condeier, dreptatea este cea mai veche iluzie socială, oamenii cinstiți sunt îndepărtați la periferia intereselor, iar în societate cel mai greu de acceptat este omul.

Tot ce a scris până acum nu era publicabil înainte de Revoluție. Multe au fost scrise cu gândul la o salvare spirituală. Astfel am fost mai puțin lovit, mai puțin nedreptățit. M-am ridicat la un nivel unde răul nu mă mai putea atinge.

Înclinând spre meditație profundă, autorul cugetărilor pe care urmează să le prezentăm în serial, cerne adevărul în urma unei îndelungi experiențe de viață și a unei asidui acumulări de înțelepciune din cărți, definind concepte și idei excluzând interesul științific, dar optând pentru interesul moral al rostirii, pentru răsunetul său puternic în sufletul omului.

Pentru Domnul Gheorghiță Țărălungă aforismul este o sculptură; cioplit greșit, rămâne ca un bolovan. De aceea, dumnealui optează pentru toate cele trei elemente care definesc valoarea aforismului: fondul(tema), forma(cuvântul scris)și autorul(propria-i personalitate)

Pentru împlinirea sufletească, pentru echilibru, sculptorul de idei este și sculptor în rădăcini, al rădăcinii vieții am spune, dând fiicării înfiripări vegetale în rotunjimea fertilității acestui pământ, ca o rememorare

perpetuă a propriei sale credințe: Pământul este rotund ca omul să se poată întoarce din rătăcirile sale, acolo de unde a plecat. Monica Miu

XI - VREMURI DEMULT AȘTEPTATE

După agonia comunistă simțeam că activitatea în cadrul Trustului de I.A.S. se va sfârși, că nici nu mai este oportună. Chiar dacă toate conducerile unităților agricole se străduiau din răspuțeri să pornească pe făgașurile necunoscute ale economiei de piață, se întrevedea că nu vor avea viitor, căci pământul nu le aparține și va trebui redat cândva foștilor proprietari. Chiar eu, degajat de apăsarea vechilor pretenții, am scris lungi articole, publicate în ziarele locale, despre aceste unități agricole, încurajându-le acțiunile și intențiile de viitor, la rândul meu căutând un alt drum de urmat.

Astfel că în anul 1991 am înființat, în baza unor recomandări legale, Societatea Comercială Agrita-Holding s.a., a căror acționari, douăsprezece unități agricole de stat, au depus, la insistențele și explicațiile mele, modesta suma de un milion de lei drept capital social. După ce m-am luptat singur să întocmesc documentația birocratică stufoasă și să fac un statut, un regulamentul de funcționare și să propun un consiliu de administrație, am început activitatea în toamna anului 1991, urmând să facem, în principal, lucrări asemănătoare celor de la Trustul de I.A.S., contra unor comisioane...

Mi s-a părut însă că activitatea statutară nu constituie o soluție viabilă în perspectivă. Tocmai de aceea m-am orientat spre obiective direct productive. În acest scop am cooptat în Holding puncte de lucru părăsite de către unitățile acționare, și care erau scoase din inventar, nemaiaivând valoare contabilă, reușind să înființez un abator pentru porci și bovine la Pisc și un altul la Făurei, un atelier de preparate din carne, o tăbăcărie, un atelier de confecții din blănuri, activități de transport etc.

În primii șapte ani de activitate productivă am obținut rezultate foarte bune, de două ori unitatea a fost nominalizată

pe locu I printre unitățile similare, având aproape o sută de salariați. Ca membru al Consiliului de Administrație se afla, la rugămintea mea, și distinsul inginer agronom Angelo Miculescu, fost ministru al Agriculturii, care a binevoit să mă sprijine în activitatea holdingului, știind că voi reuși.

Niciodată de-a lungul vieții mele nu am lucrat atât de degajat, cu elan, cu voie bună ca la acest holding. Conform statutului și a prevederilor legale, deși aveam capital de stat, funcționa ca o unitate privată, cu Adunarea Generală formată din directorii unităților acționare și cu un Consiliu de Administrație compus din șapte membri, al cărui președinte și director eram eu ca unic fondator. Da, unic, nu m-a sprijinit nimeni. Pe atunci încă lucram la Trust, dar directorul acestuia mi-a spus, atunci când i-am cerut sprijin: *Fă-ți dacă îți trebuie, pe mine nu mă interesează!* Îmi trebuia, l-am făcut, mă jinduia apoi, văzând rezultatele financiare și dividendele care reveneau unităților.

Spuneam mai înainte că lucram la această unitate relaxat și încrezător, fapt ce mi-a permis să reiau activitatea literară. Curând mi-am revăzut manuscrisul celor cinci mii de aforisme, scris cu creionul, pe care l-am dat la Editura Porto-Franco din Galați, pentru a fi publicat, sarcina revenindu-i domnului Constantin Vremuleț, dar care până în anul 1993 nu și-a găsit timp să citească lucrarea mea, cu toate că pe parcurs am tot fost *amabil* cu Dumnealui sau poate că tocmai de aceea a tot amânat...

În sfârșit, a apărut cartea *Rătăcind prin labirint* cu peste două mii de cugetări și aforisme, având o frumoasă copertă semnată de artistul gălățean Pavel Botezatu, pe care este redat un minotaur fioros, ținând în mână un ou din care se ivește un...înger!

A fost o revelație, mă simțeam, mărturisesc, mândru, încurajat să continui, chiar dacă aforismele se scriu foarte greu și întotdeauna nu ai garanția că nu te repeți...

Cartea are următoarea dedicație: *Soției și fiicei mele cer iertare prntru clipele ce nu le-am dat și le mulțumesc pentru grijile ce mi-au luat.* Am împărțit oricăror cunoscuți sute de exemplare, cu bucuria că ceva se va schimba în existența mea. Dar, desigur, nimic deosebit nu s-a întâmplat.

Un sentiment asemănător am avut pe vremea când aveam vreo douăzeci și ceva de ani și mi-am făcut primul costum de haine din ștofă scumpă, crezând că toată lumea mă va privi uimită...Deziluzie: unii chiar mi-au spus că preferau o altă culoare ori croială...De, amăgirile nu m-au ocolit, am o oarecare naivitate în a interpreta unele gesturi comportamentate, de a nădăjdui, poate, mai mult decât trebuie.

În anul 1995 avea să apară și cea de a doua mea carte tot de cugetări și aforisme, selectate din cele cinci mii ale manuscrisului, intitulată *Evadarea din labirint*, Editura Geneze, Galați, la care acționar era și același domn Constantin Vremuleț, desigur, mai interesat acum să apară cartea. Dar destul de superficial în calitatea sa de corector de carte. Coperta, semnată tot de Pavel Botezatu reprezintă un tânăr cu aripi confecționate, fiind, desigur, nestăvilitul Icar, prăbușit din zbor, fiul lui Dedal, cel care a constuit labirintul. Și de data aceasta acele aforismele sunt precedate de dedicația: *Familiei mele. Cum prin voi nădăjduiesc desăvârșire, prin același har mă confrunt cu fericirea; nimic de n-ar fi, sunteți în toate, ca duhul sfânt.*

În următorul an a apărut, la Brăila, și cea de a treia mea carte *Labirintul regăsirii*, Editura Libertatea, iar la inițiativa prietenului meu de la Biblioteca Județeană Panait Istrati, Aurel Furtună, am acceptat, de data aceasta, să lansez cartea chiar la sediul bibliotecii. Cu această ocazie s-au făcut referiri și la celelalte două cărți, misiunea revenindu-i distinsului profesor emerit Timotei Petride, care a reușit să entuziasmeze pe cei câțiva zeci de participanți. Cu această ocazie a trebuit să dau unele explicații cu privire la folosirea repetată a cuvântului labirint și a modului în care am reușit să scriu aceste aforisme. Desigur, am accentuat faptul că am trăit în vremea comunismului ca într-un labirint în care minotaurul era regimul despotice, chiar mă gândeam inițial să intitulez cărțile *Labirintiada*, ca un rechizitoriu adus timpului trecut. Despre scris, nu am lăsat să se înțeleagă că mintea a fost străfulgerată de fiecare reflecție. Acest fapt se întâmplă rareori, cel mai frecvent sunt elaborări tematice inspirate de alte cugetări scrise anterior ori sunt transpuneri în cuvinte a

unor fapte, întâmplări și interpretări ale diferitelor comentarii și luări de cuvânt ale unor semeni ai mei. Se știe că în interminabilele ședințe, la toate nivelele, se debitau faimoase nerozii. Ce sursă inepuizabilă de inspirație care putea să stimuleze și un analfabet!

Memorabilul discurs al profesorului emerit, Tiberiu Petride, a fost reprodus parțial și în ziarul local *Libertatea*, în urma căruia am primit multe urări de succes.

Mai târziu eu însumi aveam să completez cele ce am spus despre elaborarea aforismelor în sonetul *Prin multe cazne am trecut...din cartea Sonete din Neunde*.

***Prin multe cazne am trecut pân-am ajuns să îmi dau rodul:
Cu greu spre piscuri am urcat, căci printre stânci pândeau
balauri;***

***Năpârci de rele m-au mușcat venind, puhoi, de prin
coclauri,***

Dar cale nu mi-am abătut și mi-am urmat mereu izvodul.

Nu am învins ca Făt-Frumos, să merit frunzele de lauri;

Perseverent și credincios, desleg și-acum de vrajă nodul

Ce leagă visuri de Pământ, spălându-le cu lacrimi glodul

Și le desferec de blestemul ce ține gândurile-n șleauri;

Adun din viață bucurii și le-ncrustez în rimă rară,

Iar întristările le-nchid sub lespede de cimitire,

Ca lumea să se mântuie de supușenie barbară

Și să-și închine visurile spre libertate și iubire,

Ieșind din vremea ce le-a fost nesocotită și amară,

Spre a renaște în alt veac, în omenească zămislire.

În toți acești ani, ca și în cei care au urmat, am colaborat pe la diferite ziare sau reviste locale, publicând aforisme și mai rar catrene, dar cel mai mult am preferat să continui a scrie versuri și aforisme, pe care abia mai târziu voi reuși să le public, dat fiind condițiile financiare pe care le solicită tipărirea lor. Într-un fel, parcă, așteptam să se întâmple ceva care să rezolve această problemă. Și a fost să se întâmple, cu întârziere, un asemenea fapt, pe care o să-l expun la momentul potrivit.

Nu uit să mai spun ceva despre activitate de la Holding și anume că în 1997-98, odată cu liberalizarea prețurilor, concurența pe piața cărnii a devenit acerbă, au

apărut tot felul de abatoare cu achiziții și desfacere neautorizate, fără plată de taxe pe valoarea adăugată, ceea ce ne diferenția rezultatele financiare, anulând orice profit. Ilegalitatea aceasta nu deranja pe nimeni, era *un dat* al condițiilor de piață liberă ale capitalismului. Vreme de vreo doi ani am recurs la achiziții de animale directe cu plata în numerar ca persoană fizică, pe care le sacrificam și le valorificam, parțial, fără taxa pe valoarea adăugată. Toți banii erau vărsați la caserie, obținând numai în acest fel profit. La un moment dat nu mai știam care sunt banii proprii și care ai Holdingului.

Nu mai puteam suporta dezordinea și am renunțat să mai conduc această unitate în condițiile în care organele statului erau indiferente. Astfel că în anul 2000 aveam să mă pensionezez și să renunț, după patruzeci și șapte de ani în câmpul muncii, la a mai fremăta de emoția plecării la slujbă. Tot în acest an s-a pensionat și Cici, și foarte curând ne-am mutat la Predeal în frumoasa casă părintească a părinților ei.

Apartamentul cu patru camere, din *inima târgului* brăilean, cum se spune, l-am vândut vecinului Marin Moraru pe un preț destul de mic. Foarte curând am plâns cu toții gestul mutării, dar aveam totuși motivația că vom putea cumpăra un apartament în București pentru fiica noastră, Alina, ceea ce s-a și întâmplat. Când se vor muta în el?...Dar nu a fost să se întâmple așa! Abia după mulți ani au reușit să aibă un apartament cu trei camere, într-o zonă centrală.

Nu pot părăsi discuția despre vremea intensă petrecută la Holding și la Brăila, mai înainte de a memora anii minunați ai fiicei noastre. La Revoluție avea paisprezece ani, a urmat cursurile Liceului Murgoci și primea lecții particulare de limba engleză. Era o fetiță cuminte, plăcută, frumoasă. Eram și suntem mândri de ea! A urmat apoi cursurile Facultății de limbi străine, studiind limba persană, în engleză. Cât a fost studentă, a stat la căminul studentesc, dar și într-un apartament închiriat de la o cunoștință plecată în Canada. O vizitam aproape săptămânal, mașina mea învâțase și ea drumul, precum calul popi din Rudeni locul cârciumii...

Spre mahnirea mea, dar bucuria ei, a rămas în București, deși eu preferam să vină la Brăila și să activeze ca profesoară la un liceu...Când i-am spus un asemenea gând, mi-a reproșat direct: *Asta vrei tu să ajung?* În capitală s-a descurcat bine, cu atât mai mult cu cât se ocupă de probleme tehnice, dar spiritul ei de responsabilitate o ajută să răzbată.

Merită să amintesc că am memorat câteva expresii ale Alinei de când era copilă și pe care le transcriu cu bucuria că le-ar spune chiar acum, eu le-am numit **Muguri de vorbe:**

- *Copilule, dă-te jos din leagănă, să mă dau eu întâi!* La Mamaia, 2,5 ani.

- *Ia-l și șîșie-l!* A legăna să adoarmă ursulețul de pluș, spunându-i și, și, adică liniște, 5 ani.

- *Mă, n-ai auzit, mă? Scolală-te mă, că vine gândacul și te papă!* Mie, făcându-mă că dorm, 5 ani.

- *Tată, când mai facem niște complicative?* A scrie aforisme, 9 ani.

- *Toată săptămâna m-a gemuit bunica.* A ținut-o la regim, 9 ani.

- *Așa sunt eu: Tăcătoare.* A tace din gură, a vorbi puțin, 9,5 ani.

- *Fac la pepene o încercătură.* A face o țincușă la pepene, 9,5 ani.

- *Mama este agricultoreasă.* Inginer agronom, 9,5 ani.

- *Aici este bătătoria de covoare.* Locul unde se bat covoarele, 10 ani,

Din volumul *Confesiuni îndurerate:*

Lidiei

770 -Fetița tatei, eu îți las

Comoara sufletului meu:

Dorința de a fi un glas,

Un luptător și-un vis, mereu!

Alinei

Motto:

Visul copilăriei este o străfulgerare în timp.

771-Vorbește cu sine, se-ngână în glas,

La lecții păpușile cheamă

Și, astfel, mai face un pas...

Copilăria-i de-acum se destramă!

Dinvolumul *Poeme răzvrătite*;
Mergeți, copii....

*Mergeți, copii, la casa cea bătrână,
Să mai vedeți părinții voștri ce mai fac;
V-așteaptă-n fiecare săptămână
Ce, pentru ei, ea pare cât un veac.*

*Mergeți cu farmecul iubirii sfinte
Tristețile să le-alungați din suflete,
Căci îi topesc aducerile-aminte
Și le e dor de ale voastre zâmbete...*

*Mergeți la casa luminată-n noapte
De candela aprinsă-n calea rugilor,
Pentru izbânda ce-o doriți în fapte
Și să nu stea vrun rău în calea grijilor.*

*Din viața voastră irosiți o clipă
Și bucurii sădiți celor ce vă iubesc;
Chiar dacă pentru voi timpul-i risipă,
Pentru părinți el este ca un dar ceresc!*

Îndemn fiicei mele.

*Ai pătruns de-acum în viață,
Scumpa mea copilă,
Aibă Domnul milă,
Deie-ți tot mereu povață!
Rele-or tăbări pe tine,
Te-or scuipa în față,
Dar tu taci și-nvață
Cum se-nvie din suspine!
Vor mușca din carne vie
Ulii și ereții...
Dar toți hrăpăreții
Risipește-i în pustie!*

*Or să-ți vândă fericirea
Ca pe-o biată scamă;
Nu-i băga în seamă
Ia-ți numai în grijă firea!
Ți-or turna în voie vină
Și otrăvuri grele,
Chin și mii de rele;
Suferă și-n gând te-nchină!
De-ar putea chiar te-ar ucide,
Căci sunt fără minte...
Tu mergi înainte –
Rugii sufletu-ți deschide!
Când te-mbracă-n suferință
Și-n jale te-ncață,
Din dureri te-nalță
Cu puterea din credință!
Privește rlele din jur
Cu chipuri mascate;
Soră te vor toate:
Să n-ai nimic în tine pur!
Iubirea ține doar un ceas,
Căci interesul viu
Doar seamănă pustiu...
Tu vezi în suflet ce-i rămas!
Cum în tine-ascunzi puterea
Să te lupți cu răul,
Chiar de-ți e călăul
Află cum să-ți ierți durerea!
Din viclenite lovituri
Și adâncă rană
Fă din ele mană
De rugăciuni și-nvățături!
Draga mea, copila tatei!
Ia ce-i bun din toate,
Vede și socoate,
Lumea, astăzi, falsitate-i!*

Din volumul Sonete evadate din uitare:
La tine mă gândesc...

*La tine mă gândesc, copilă dragă,
Când noaptea scrisu-mi lasă pe hârtie,
Că tu-mi vei fi mereu tovărășie
Prin lumea mea de cititori pribeagă.
Eu simt, astfel, că viața nu-i pustie
Și-am reușit să las o cât de vagă
Speranță vremurilor fără de vlagă,
Robite de tristețe și trufie.
Voi fi, prin tine, dincolo de mine,
Înfricoșând singurătatea rece
Cu jarul clipelor divine,
Ce mi-a fost dat cu dor a le petrece,
Nădăjduind spre cugetări depline
Ce-au vrut peste dureri să se aplece...*

La casa...

*La casa unde râd flori de mușcate
Când raze calde le privesc prin geamuri,
Am pus pe grija vieții mici balsamuri
De liniște și doruri fermecate.
Chiar dacă n-avem prieteni și nici neamuri
Și am venit din zări îndepărtate,
Sorbim ale iubirii sfinte daruri,
Căci inima numai credință bate;
Privim mirați la vremea care trece
Și așteptăm copii să mai vină,
Ca-n noi tristețea lungă să mai sece;
În rest, vedem prin gard câte-o jivină,
De vânt pădurea-ncepe să se plece...
În noi e doară vie o grădină...*

Fetița mea...

*Fetița mea cuminte și frumoasă
E-a vieții mele-aleasă împlinire:
Prin ea capăt dorita nemurire,
Continuând o soartă luminoasă;*

*Desprinși fiind din cale de sfințire,
Afla-vom veșnicia ne-nțeleasă,
Ne va urma pururi cuvioasă,
Ca trecerea divină în nefire.
O câtă înălțare iau prin tine,
Ce-naripate gânduri mă dezmiardă
Când simt că fericirea-mi te conține!
Tristețea nu mai poate să mă piardă,
Căci mai puternic sunt când n-am suspuniune;
Că tu exiști mi-e vis de avangardă!*

Deși credeam...

*Deși credeam că Timpul dușmănește
Și nu ne vrea nicicum Eternitatea,
Suntem bunici, a vrut Maternitatea;
Fetița noastră ne întinerește:
Așa cum a decis Divinitatea,
Ne-a dăruit un îngerăș, regește,
Ce numai bucurii ne înlesnește,
Că-i dăm, cu drag, la toate-ntâietatea!
Îți mulțumim, copila noastră dragă,
Că nu suntem și nu vei fi uitată;
Minuni spre viitor o să ne-atragă!
Prin ochii tăi și-ai ei, ca niciodată,
Întrevedem că nu e soarta vagă
Ci chiar de voi este străluminată!*

Români!

*Teodora-Maria, fiindu-mi nepoată,
Mi-a poruncit, temeinic, să mă-apuc îndată,
Pentru această țară, al ei poem să-l scriu!
Pentru conformitate, desigur, eu subscriu:
Români ai mei din veacuri pentru totdeauna,
Să aveți încredere: și eu port cununa
De frumuseți și lauri către un viitor,
Pe care, moștenire, o lasă un popor!
În suflet am sădită dragostea de țară,*

*Și-n inima fierbinte voia princiară
De-a ridica în slavă vița strămoșească,
Iar Patria, de-a pururi, bravă să-nflorească!
Avea-vom iar în frunte drapelul tricolor,
Ca orice națiune să-l simtă cu onor,
Căci domnim de milenii, natura e în noi;
Deasupra și-n pământuri e suflet de eroi!
Spre-a ne păstra ființa, cu dușmani am luptat;
Ne-am strâns pe la hotare și n-am capitulat!
Câți inși, câte blesteme supuși nu ne-au dorit!
Unindu-ne credința, mereu am biruit!
Chiar de-s copilă încă, am gene din străbuni;
Ei mi-au transmis putere să zbor dintre genuni
Către idei umane etern înălțătoare,
Cu taine de izbândă - doruri arzătoare.
Din jertfa lor să facem, la răscruci de haturi,
Troite de-nchinare drept divine sfaturi!
Să avem forța vie de-a-nălța altare
În fiecare școală, ca o apărare
De rău și înjosire ce ne pândesc ades,
De par că-s niște despoți cu ură în exces.
Să nu ne plecăm fruntea când idoli falși ne-o cer
Ori când vagi interese pretind că sunt reper
Pentru dorința noastră de-a-nvinge sărăcii
Ce ne-au pătruns în țară ca niște mari urgii.
Dezastru este mare în care am ajuns!
Oare cine-i de vină, afla-vom un răspuns?
Ce bogății distruse, ce jaf ne-nchipuit
S-au petrecut în țară – blestem neconținut!
Câmpii necultivate și munți despăduriți,
Uzine ruginite și regi dezmoșteniți!
Și-n timp ce noi ne temem, parcă de războinici,
Primim idei parșive, de pe la destoinici;
Deși ne vorba clară, mogorogesc ce vor,
Spunând că nu ajungem la judecata lor,
Să fim atenți la vorbe: să ne-nșele-auzul,
Le sucesc, le bombănesc, ascunzând abuzul.
Când ne-or prosti mai bine și n-om mai protesta,
Vom înghiți otrăvuri, nimic n-om contesta!*

*E vremea, oameni aprigi, să-ncepem un alt veac
În demnitate pură, cum ne este pe plac!
Să ne impunem traiul pe care ni-l dorim,
Nu s-acceptăm fărâme și să ne umilim!
Zburați-vă gândirea spre alte viziuni
Să transformăm în aur urâtul din cărbuni.
Un rai să fie-n țară, mult zâmbet și senin,
Că prea-ndelungă vreme a fost numai venin!
Curând voi suna goarna spre a pornim în roi,
Ca glia cea de fală s-o scoatem din noroi,
Să prăpădin ce-i subred, să primenim idei,
Să ne-nzecim puterea ca niște semizei!
Aceasta-mi e chemarea, sublimi compatrioți!
Mă plec în fața voastră, v-aștept cu drag pe toți!*

Desigur că despre Alina voi mai avea multe de spus la timpul ce va veni, căci ea constituie punctul central de referință la tot ce se întâmplă, în tot ceea ce cugetul îndrăznește să abordeze.

XII - PREDEALUL – BUCURII ȘI TRISTEȚI

Încă din copilărie schimbarea locului de domiciliu a constituit o obsesie urâtă și temătoare. Întotdeauna era ca o smulgere violentă dintr-un paradis al existenței. Acelaș sentiment l-am avut imediat după ce ne-am instalat la Predeal. La foarte puțin timp, ne-am dat seama că am părăsit amintiri, locuri dragi, cunoștințe, prieteni, un apartament de vis, cu o poziție nu doar ultracentrală, dar și cu o vedere spre Dunărea apropiată, situat lângă o faleză de invidiat.

Aici, în orașul de munte, în stațiunea mai mult lăudată decât meritorie, nu avem rude, prieteni și nici oameni apropiați de noi. Mai mult, după observații amănunțite, casa are nevoie de unele reparații. Astfel, tencuielile pereților exteriori stau să se desprindă, fiind din stuf cu mortar de pământ pus peste bârnele din lemn, cele două băi nu sunt deloc funcționale și nemodernizate, instalație de gaz inexistentă, ca și centrala termică, garajul e absent, iar gardul

care înconjoară o curte de o mie două sute de metri pătrați este din țambre de brad care au putrezit...

A trebuit ca încet, cu efort propriu, cu unele cheltuieli importante, pe parcursul a câtorva ani să le fac pe toate, ajungând să epuizăm mai toate resursele financiare. Acum casa arată albă, sveltă, cu pereții întineriți, cu toate anexele asigurate, calorifere și centrală termică. Până și malul din spatele casei, înalt de cinci-șase metri, l-am terasat și l-am cultivat cu legume timp de câțiva ani. A mai apărut și o grădină de flori, un colț dendrologic, un drum betonat de vreo cincizeci de metri lungime, cât și un garaj încăpător pentru Cielo, cumpărat în anul 1995 și care a bucurat atât de mult familia.

Acestea toate și încă multe altele de mai mică importanță ne-au făcut să ne trezim a ne rezuma la o viață strimtorată, ba chiar în lipsuri și fără a avea în față nicio perspectivă. Simțeam că o nedreptate plutește peste existența mea, că după ce am adus în activitatea mea un aport important societății, timp de patruzeci și șapte de ani vechime în muncă, înscrisă în actele de pensionare, să suport umilința de a nu putea cumpăra o carte sau un pepene toată vara, constituind o absurditate a noului regim politic aflat la putere. Iată cum scriam în reflecția notată cu numărul 661

din Între haos și înțelepciune: *Până la urmă reușesc să mă mângâi cu speranța că, poate, într-o zi situația se va schimba în bine. Invoc discernământul răbdării și îmi gospodaresc traiul așa cum pot mai simplu, fără curajul de a risipi ceva peste posibilitățile reale de plată.*

Strictul necesar, adică un minim suportabil, este sensul zilelor, un fel de chinezenta a existenței – permanenta neputință! Astfel, atâtea bucurii se tot duc...nicio plăcere nu îmi surâde, mă pipernicesc în umbra singurătății și plătesc regretelor vamă, iar iluziilor, de se mai nasc, nu le dau crezare. Visuri, călătorii, lecturi, muzee, artă? Definitiv ele au pierit! Spectacole, ziare, cărți? Sunt utopie aprigă! O sărbătoare, un cadou, o floare la o zi anume? Pare un moft, e o trădare! Rezumă-te la burtă viață!

Cât să nu mor am coșul zilnic și, zice-se, este de ajuns atât cât ți se dă! O atmosferă de ospiciu guvernează existența! Oamenii par bolnavi, lipsiți de puterea de a înțelege nu numai neputința ori îngustimea vremurilor, ci chiar și rosturile proprii lor existențe. În gesturi nu mai avem vlagă, ne speriem de viitor, false îndemnuri ne seduc voința, ne topim în suflet răzvrătirea, iar acțiunile de protest, din gând, le anulăm. Însăși conștiința se transformă în acuzator al propriilor neliniști ori amăgiri nevinovate. Suportăm un regim de carantină, chiar dacă nu este declarată stare de suferință endemică, ci este, din contră, asunsă și poleită cu înșelări și cu promisiuni.

Conviețuirea în aceste condiții este împregnată cu disperare și groază ca pe vremea ciumei devastatoare din veacurile trecute. Pe atunci, pârjolul era leacul salvator pentru dispariția bolii. Lumea însă conștientizează că și vremurilor de astăzi metoda este bună pentru stârpiea sărăciei, molimă cu atât mai gravă, cu cât, după un timp, nu trece de la sine. Da, sărăcia pierе prin învăpăierea spiritelor, când se aprinde revolta mulțimii, făcând să ia foc strada salvatoare. Fără purificarea flăcării, viermuim în lipsuri otrăviți cu minciuni halucinante, degradați din năzuințe și din demnitate.

De această stare degradantă am scăpat, cât de puțin, abia după instalarea la conducerea guvernului României a lui Călin Popescu Tăriceanu, care a pus în aplicare legea de pensionare conform propriei contribuții și am putut beneficia de o creștere substanțială, eu beneficiind de o triplare, iar Cici de dublarea pensiilor. Desigur că este tot un nivel redus de recunoaștere a efortului și aportului adus, dar cel puțin nu mai simțim neliniștea traiului zilnic și putem face față, cât de cât, cheltuielilor medicale care pentru mine, în ultimii ani, ajung adeseori la o mie de lei lunar, cu toate atențiile adiacente...

Pot spune astăzi, după mai bine de un deceniu, că singurătatea, sărăcia și goliciunea de speranțe m-au determinat să-mi caut echilibrul, să aflu căile spre înălțare și desprindere de tristețe, să-mi pun gândurile și conștiința pe poziții permanente de luptă, să abordez atitudinea de învingător. Cum? Nu am știut de la început, dar treptat-treptat, pasiunea de a scrie mi-a arătat ceea ce am de făcut. Să mă caut pe mine însumi, să mă regăsesc, să mă opun răului de orice fel și să deslușesc ce este de admirat, ce este de condamnat.

Și pe când zilele mă solicitau să lucrez, să fac multe treburi, adeseori foarte grele, căci nu-mi puteam permite, cel mai adesea, să angajez pe cineva să le execute, nopțile mă ajutau să aflu între cei patru pereți noi orizonturi de viață, de exprimare, de lumină. Scriam până târziu, ori în apropiere găseam un caiet pe care buchiseam cu un vârf de creion pe întuneric, atunci când mă trezea din somn vreo rimă căutată cu înfrigurare ori o idee sosea din depărtări cu întârziere. Chiar aveam să notez aceste simțăminte și preocupări într-un sonet publicat în volumul *Sonete din Neunde*:

Pe vremea când în noapte...

Pe vremea când în noapte mă cufundam în rime,

Dezlănțuiam în cuget năpraznică furtună,

Luptând cu nedreptatea dospită în minciună

Și-n dogma care-n taină voiau să mă suprime:

Mă-nângerău cu vorbe topite-n mătrăgună,

Mă-nfometau în suflet și-n dor de înălțime,

Doar voi rămâne-o umbră în searbădă mulțime,

***Ca orice vis spre lume din mine să apună.
Ce clipe-nălțătoare,ce ani de năziunță!
Chiar dacă-n mers de clipe mi-a-ncărunțit făptura,
În crâncena-ncercare bogat sunt în ființă,
Căci mi-am păstrat credința și-i sorb mereu căldura,
Iar libertatea-n gânduri o am cu prisosință
Și aprigelor vremuri le-am ars putrezitura.***

Așa se face că până în anul 2007 am continuat și definitivat încă un volum de cugetări și aforisme, *Labirintul aforismelor*, o altă carte, *Sonete din Neunde* și exemplarul cu 1001 de catrene, *Confesiuni îndurerate*.

Toate aceste trei cărți erau în cea mai mare parte scrise de mulți ani, dar nu am avut posibilități financiare de a le publica, dar acest fapt s-a întâmplat datorită unei întâmplări cu totul deosebită, în care un om de aleasă noblețe avea să se implice: Vecinul meu, proprietarul unei pensiuni, Domnul Gheorghe, pe care îl cunosc de pe vremea când aveam diferite relații economice în orașul Galați, unde acesta locuia, s-a dus la Iași unde s-a întâlnit cu o persoană cu care făcea afaceri. Acolo, în urma unei discuții, la un păhăruț, i-a vorbit ieșanului că la Predeal, lângă pensiunea lui, se află un om cu preocupări literare, dar care nu poate publica fără să fie ajutat de către un sponsor. Fiind întrebat cum se numește, la aflarea numelui meu ieșanul rămâne uimit și în cere numărul meu de telefon, spunându-i că mă cunoaște, că suntem chiar prieteni, că sunt curajos și că a primit de la mine cândva lecții de aleasă ținută morală și civică.

Trebuie să fac precizarea că eu și acest om am fost ingineri șefi la Trusturile de I.A.S., și ne întâlneam aproape lunar la ședințele de analiză. Întotdeauna se atașa de mine, mă consulta, era interesat de felul în care comentam rezultatele de producție, se comporta amabil, prietenos și atent.

Iată ce am scris cu mult entuziasm, ca urmare a acestei favorabile întâmplări, în prefața acestor cărți:

Târziu, către miezul nopții, la Predeal, telefonul a sunat insistent. Un om cu care nu mă văzusem de aproape douăzeci de ani, aflând întâmplător, cu doar câteva clipe mai devreme, despre existența și preocupările mele literare,

ținea cu înfrigurare să îmi vorbească, simțindu-se, parcă, vinovat de îndelungata trecere de vreme și de vremuri.

În numai câteva cuvinte mi-a comunicat generoasa hotărâre de a-mi finanța editarea unor cărți, pe care eu le consideram deja năpădite de singurătatea nepăsării și a uitării – cumplita pedeapsă a creatorului! Am rămas mut de uimire, dar speranțele mi-au reizbucnit năvalnic!

Meritul aparține unui OM, unei cunoștințe dezinteresată, dar pătrunsă de noblețe pură. Acest adevărat lord de caracter se numește HARALAMBIE IRIMIA, un distins cetățean al Iașului. Este nu numai un inginer de valoare, doctor în genetică, ci și un veritabil om de afaceri, director general și președintele C.A. LORD GUST s.a. Iași.

Ales om, aleasă Societate! O sublimă simbioză de virtuți!

Așa a vrut Pronia Divină să se nască această carte!

Cred că tocmai de aceea scrisesem încă din anul 2007 un motto pe una din cărți următoarele cuvintele cu har de profeție:

În calea vieții noastre nu suntem niciodată singuri, întotdeauna te afli Tu, Doamne!

Continuând să scriu memoriile, meditez dacă ar trebui să scriu sau nu câte ceva despre cărțile pe care le-am publicat de când sunt la Predeal, căci sunt în număr de unsprezece și poate că ar nemulțumi eventualii cititori. Dar cum să nu o fac? Fiecare din aceste cărți are viața ei, lupta de a căpăta ființă, conțin poate o dăruire nu doar de har, ci și o fărâmă de jertfă, care nu sunt de neglijat ori desconsiderat niciodată.

Și apoi, eu prin ele exist, sunt ceea ce am creat, îmi par că mă ajută să aflu importanța vieții mele. Subiectivitatea, dar și obiectivitatea, într-un fel originalitatea mea, se exprimă prin acestea. Memoriile mi-ar fi trunchiate.

Desigur că nu voi extinde explicațiile, ci voi creiona doar acele aspecte care mi se par că ar putea caracteriza lucrarea. *Despre volumul Confesiuni îndururate – 1001 catrene* am de comunicat că aceste vrsuri au constituit, prin diversitatea expunerilor și temele alese, exercițiul meu de versificație, în care am expus mărturisiri de credință, psiuni,

atitudinii potrivnice nedreptăților, imaginii despre viața satului și chiar încercarea de a crea o formă originală de expunere, așa cum sunt catrenele din capitolul VII ori cum rezultă din catrenul 996, redat atunci când am vorbit despre tatăl meu. Deasemeni, edificator este și catrenul 982 astfel scris:

E frig, suntem mințiți, suntem flămânzi. E frig.

E rău, speranțele ne-au părăsit. E rău.

Murim și libertatea n-o mai știm. Murim.

E frig, e rău, murim; murim, e rău, e frig.

Dar despre această carte de pură sinceritate, mai am multe de spus, căci la aceasta avea să facă unele referiri critice devastatoare Alex Ștefănescu. Nu știți cine este Marele Critic? Căutați-l, până când îl voi prezenta eu, pe la P.N.Ț.C.D., desigur, aripa trădătoare, slugarnică, potrivnică tradițiilor acestui venerabil partid. Sau o fi bodyguardul lui Traian Băsescu, așa cum a spus că vrea să fie.

Cu privire la cartea *Sonete din Neunde*, vă pot spune că niciodată în adolescența sau tinerețe mea nu am avut îndemnul să scriu asemenea versuri cu o anumită ordine a rimelor, într-o formă fixă. Am dat însă de o carte ascunsă într-un raft de bibliotecă intitulată *Sonete* de Mihai Eminescu, fiind o ediție critică îngrijită de Petru Creția. Cum distinsul cărturar face o temeinică descriere a construcției sonetelor, am fost îndemnat să încerc această formă de exprimare poetică. Nu mi-a fost deloc ușor, căci nu reținusem că versurile celor unsprezece silabe trebuie să aibă rima feminină, încât la al doilea vers nu realizam decât zece silabe. Odată înțeleasă observația, am scris primul sonet având un titlul care semnifica o ardentă dorință a acelor momente: *Mi-e dor...*

Mi-e dor să mușc din viață ca din pâine:

Să știe c-o iubesc cu-nflăcărare,

S-o strâng la piept ca pe o fată mare

Și să o sorb cum vreau ziua de mâine.

Mi-e silă de trăiri înșelătoare,

Cu izul fad de iarbă putrezită,

Presată în vreo urmă de copită,

Cu gândul ferecat ca-ntr-o-nchisoare.

*Vreau toate desfătările virgine
Să le espoi de pudice veșminte,
Spre-a dezlega întâietăți depline
Cu zile-naripate în cuvinte,
Sortite încântărilor senine
Ce-n marea lor virtute să m-alinte.*

Mai târziu am folosit și mai multe silabe în cadrul versurilor și chiar am renunțat să scriu două catrene, urmate de două terține, în favoarea a trei catrene și două versuri finale. Desigur că atunci când sunt doar unsprezece silabe sensibilitatea poate fi mai evidentă, pe când versurile mai lungi sunt mai expresive și năvalnice.

Sonetele, având o repetare a rimelor, creează adeseori dificultatea de a afla o rimă potrivită care se repetă chiar de patru ori, iar anumite cuvinte nu au atâtea rime sau nu sunt potrivite ideilor folosite. În același timp, aflarea unor rime îți dau inspirația de a folosi unele idei cu totul inedite și interesante. Cele 237 de sonete cuprinse în carte surprind în bună parte imagini din modestele mele trăiri spirituale, din care se pot deduce cine sunt, ce ideluri m-au călăuzit, cum înțeleg să mă exprim. În acest sens redau sonetul *E versul meu ca și un mărăcine*:

*E versul meu ca și un mărăcine,
Spre-a rezista la ger și la omidă;
Își scoate ram prin pulberea acidă,
Aflănu-și rost prin arșiți și suspine.
Când fructele se-ațin să se deschidă,
De zemuri nu mustesc ca un ciorchine,
Dar prin pustiuri cu dureri vecine
De-arome gem la fel ca o stafidă.
Așa-nțeleg eu să nu dau durere
Celor ce nu găsesc în viață pace!
Nu-i amăgesc și nu-i îmbăt cu miere;
În mine jalea-n doruri se preface
Și, pe cât cugetul îmi dă putere,
O mană pentru ei mereu voi coace!*

Cartea *Labiruntul aforismelor* continuă pasiunea mea pentru exprimări concise și cu dorință de apropiere față de ambianța înțelepciunii.

Apariția acestor trei cărți a fost înlesnită de Editura Edmunt, Brăila, în anul 2007, eu beneficiind de sprijinul acesteia pentru a le prezenta publicului brăilean la Biblioteca Județeană, *Panait Istrati*, după ce s-a făcut o popularizare stradală cu afișe colorate, redând copertile cărților mele. Domnul profesor Nicolae Ungureanu, scriitor, a prezentat cărțile, făcând aprecieri și ținând trează atenția auditoriului, mulți cunoscuți și prieteni. Desigur, și de data aceasta, amicul meu Aurel Furtună a fost sufletul acestei manifestări, fiind și corector de carte, nu așa cum a uitat să fie C.V.de la Galați.

În existența mea nu puteam face nicio pauză privind creațiile literare. Tot timpul liber și parte din nopți mă luptam cu mine însumi, să nu cedez, să am entuziasm, să mă supun pasiunii ardente. Am continuat să scriu sonete și catrene, redată în volumul *Împotriviri*, Brăila, Editura Edmunt, 2008, am selectat unele aforisme, pe care le

consideram mai edificatoare, și am strâns și completat unele însemnări, reflecții și eseuri, dar mai ales am revăzut unele poeme de mari dimensiuni, Desigur că multe din aceste realizări aveau începuturi de mai mult timp, însă nu erau definitivitate ori nu aveau speranța editării lor.

Astfel, patru manuscrise au suspinat câțiva ani până când s-a întâmplat un fapt, și de dat aceasta, cu totul neobișnuit. Din nou o ființă omenească înzestrată cu virtutea responsabilității, a întâmpinat strădaniile cugetului meu. Iată și cum:

Un om de departe, din Municipiul Slatina, pe care abia de l-am întâlnit de câteva ori, aplecându-se asupra unor cărți publicate de mine, fiind, parcă, străfulgerat de un imbold lăuntric, îmi destramă neîncrederea în soarta unor manuscrise pitite, resemnat, prin sertarele mesei mele de lucru, asumându-și, ca din senin, responsabilitatea de a căuta resurse financiare pentru a putea să public două volume de proză reflexivă și două de versuri. Și s-a dăruit acestui nobil gest!

A întreat, a explicat, s-a umilit, a insistat, a bătut la porți, de cele mai multe ori zadarnic, dar, până la urmă, fapta-i bravă s-a împlinit! L-au înțeles unii oameni, dăltuiți cu sentimentul solidarității și cu bucuria dăruirii. Acestora li se cuvin deplină laudă, considerație și încredere!

Și astfel, actul meu de creație își poate oferi toată dragostea pe care m-am străduit să o încrustez pentru lumea noastră atât de tristă. Cum să-i mulțumesc acestui om care mi-a înlesnit ivirea cărților îmi este destul de greu, căci nu știu ce fală am avut față de sine, spre a merita efortul său de aleasă virtute.

Cred că ar fi potrivit să-i tipăresc pentru clipele prezente și pentru vremurile ce vor veni doar simplu numele său: Domnul Marian VIȘOIU. Predeal, 2008

Prima carte se intitulează *Jertfiri labirintice*, fiind o selecție de vreo două mii de aforisme, ea semnifică o anumită nemulțumire privind modul în care au fost receptate aforismele mele. De ce acest nume? Pentru că simțeam că le nedreptățesc pe cele pe care nu le aleg. Era ca o condamnare a acestora. Da, ca părinte creator, pe toate le iubesc

deopotrivă! Nu exclud ca unele din cele publicate să nu fi suferit mici modificări, întrucât de câte ori le recitesc, tot aş mai adăuga sau şterge unele cuvinte. Sunt veşnic în alertă faţă de soarta lor!

Cartea intitulată *Între haos şi înţelepciune* cuprinde trei capitole care se referă la neliniştile gândurilor mele, la pasiunea de a scrie şi la nebunia veacului comunist. Primul capitol are drept motto cuvintele: *Dacă nu ştii cine eşti, caută-te pe unde răătăceşti!* Iată eu cine sunt, căci aceasta este chiar subiectul memoriilor, spicuind câteva reflecţii din această carte:

1 - Orgoliul meu este nedrept, tot ce-am realizat nu se datoreşte meritelor mele personale, ci suferinţelor pe care le-am întâlnit pretutindeni şi oricând. Cred că am primit de la părinţii mei, încrezători în Dumnezeu, harul de a îndura. Mă simt, astfel, o creaţie a Sa, chiar dacă ştiu că nu-l slujesc cu deplină credinţă.

14 – În adolescenţă aveam dorinţa de a mă afirma în faţa semenilor mei. Dar, de câte ori simţeam că am realizat ceva important, am trăit regretul unei profunde şi ignare indiferenţe. Am învăţat, cu mult mai târziu, că străduinţele şi sacrificiile noastre trebuie să aibă un scop şi să folosească la ceva celor cărora ne adresăm. Iluziile pe care le avem nu folosesc nimănui şi cu atât mai mult orgoliile.

17 – Mai tot timpul am cunoscut propria mea sărăcie. Îmi era ruşine şi mă asundeam de lume. Eram, pe atunci, îndrăgostit de poezie, iar în neliniştile mele nu pătrunseseră încă adevărata mizerie a răutăţilor omeneşti. Astăzi, când încă mai cred în idealuri, am învăţat să coexist cu sărăcia, dar nu şi cu neomenia şi cu lipsa de demnitate. Am convingerea că bogăţia înţelepciunii omeneşti va suprima orice durere umană.

30 – Când eram copil, mă spovedeam întotdeauna înaintea sărbătorilor de paşti. Îmi amintesc că, într-un an, am minţit preotul, nerecunoscând nimic din năzbâtiile despre care mă întreba. După câteva zile am fost cuprins de un profund şi ne mai întâlnit regret. Cred că o perioadă de timp am fost cel mai cuminte copil. În anul următor i-am

mărturisit părintelui că nu am spus adevărul și că îmi pare rău...Am sentimentul că atunci mi-am curățat sufletul pentru toată viața, deși niciodată n-am mai trăit atât de viu rugăciunea sincerității. Cumplită durere este să pierzi copilăria! Este o desprindere de Divinitate.

169 – Timpul este obsesia vieții mele. Între ce sunt, ce există, rosturi și însemnătate, prăpastia lui își interpune supunerea. Nimic fără sine! El este păcatul și monstrul meu. El n-are nicio credință, nu permite nicio imixtiune, fiind golul absolut. Își aparține doar sieși. Toată infinitatea clipelor îi este datoare, împreună cu orice închipuire. Inconștiența este desfătarea lui.

184 – Ar trebui să scriu pe masa mea de lucru: Nu sunt cel ce aș fi vrut să fiu; Nu sunt destul de bun cu ceilalți și exigent cu mine; Nu trebuie să mă iubesc mai întâi pe mine însumi; Nu trebuie să mă las dus de porniri necontrolate; Nu trebuie să am prea multă încredere în mine și îndoială în ceilalți; Nu lumea trebuie să mă înțeleagă, ci eu trebuie să o slujesc; Nu limitele cugetului meu dau nemărginire aspirațiilor omenești; Nu este nimeni vinovat pentru insuccesele mele, în afară de eu-l meu; Nu am destulă credință pentru a merita mântuire!

236 – Faptul că am conștiință asupra năravurilor mele, denotă că nu sunt pe deplin pierdut, că-n sufletul meu poate să se înfiripe o speranță. Acesta este punctul meu de început, încărcat cu vigoarea renașterii eterne din noi înșine și din credința noastră.

264 – Cred că problema supraviețuirii spiritului mă preocupă mult prea mult, dar nu este o reacție a ființei mele față de acest destin biologic, ci mai degrabă o neliniște a eu-lui meu temător de lipsa meritelor lui. El este acea parte a mea în care eu însumi m-am ferit să pătrund cu deplină sinceritate și obiectivitate. Poate că nu i-aș fi putut suporta nici reproșurile și nici orgoliile!

366 – N-am prea avut ce învăța de la veacul în care am trăit cel mai mult, căci el a fost corigent la poezie, la iubire și la adevăr, iar exemplul de libertate i-a lipsit întotdeauna. Tocmai de aceea, nu mi-a înlesnit să las vreo urmă importantă de lumină, nu am putut iriza curcubeul

visurilor, ci doar m-am împleticit în atmosfera de teamă, de minciună, de singurătate și în aceea a lipsei de curaj și de sacrificiu.

404 – *Mi-ar fi plăcut să fi putut a-mi alege veacul meu de existență. M-aș fi tot dus peste milenii, depășind lumea îngustă a dependențelor materiale meschine, până dincolo de carapacea intereselor încremenite în istorie. Cred cu ardoare într-o lume a viitorului, în care revoluția spiritului uman va purifica Omenirea de umilire și de dureri, înnobilând-o cu virtuți pe care astăzi, în teama și în micime noastră, în legarea de egoiste aspirații și de nevoi perfide, nici nu îndrăznim să le imaginăm.*

Sunt convins că este predestinat cugetului nostru un destin menit să îndeplinească rosturile creației universale, adică al acestei desăvârșite veșnice deveniri, ale miracolului metamorfozei lutului nostru în spirit. Cogito, ergo sum spune Rene Descartes, dând acțiunii un înțeles de viitor, el fiind, prin aceasta, la fel de prezent ca și acum patru sute de ani- cuget nemuritor!

Umilințele generațiilor se vor sfârși, omenii se vor elibera din strânsoarea gândului limitat, impunându-și propria lor vreau pe orbite înalte, suverane colbului material sub care mișunăm astăzi, neștiind încotro să ne îndreptăm.

429 – *Când am descoperit că o carte se citește numai cu creionul în mână, parcursesem câteva rafturi de bibliotecă. Am uitat însă aproape totul, iar în plus, am rămas sărac și bolnav. Sărac pentru că am aflat că știu atât de puțin; bolnav deoarece am devenit dependent de patima instruirii, visând desăvârșirea.*

568 – *Lucrarea profesorului Toader Buculei Prezențe brăilene în spiritualitatea românească publicată în anul 2004, de către Editura EX LIBRIS din Brăila, îmi face, recunosc fără modestie, o surprinzătoare plăcere, tocmai pentru că umilele mele cărți de aforisme i-au atras atenția, cum însuși se exprimă în dedicația de pe volumul ce mi l-a dăruit: O pagină viguroasă a prozei românești contemporane, deteminându-l să pomenească în dicționarul său și unele date despre persoana mea, alături*

de cele ale unor personalități ale căror nume nici nu îndrăznesc să le pronunț. Dar, cum referirile care mă privesc mi s-au părut atât de seci și chiar cu mici imprecizii, m-am decis să scriu o notă autobiografică în care am înșiruit câte ceva despre îndeletnicirile mele, cât ce și unde am reușit să public. Trecând de atunci câțva timp, mi-am dat seama cât de searbădă este enumerare de evenimente, încât simt nevoia să-mi expun sufletul, să mă confesez, parcă mie însumi. Cu bune intenții încerc, în cele ce urmează, un fel de testament intimist, menit să modeleze rigida notă pomenită cu date despre mine. În sensul prezentat, deduc astăzi că viața a putut trece, târâș-grăpiș, porțile mileniului trei. Deși n-am fost pe deplin mulțumit, am trăit totuși sentimentul împlinirii, meditănd cu înțelegere la drumul parcurs până la vârsta deloc prea iubită a bătrâneții. Regândind, simt că m-am născut în credință, am gângurit într-o primăvară prelungă a copilăriei, mi-am purtat tinerețea visând și crezând în iluzii, pentru ca abia spre maturitate să simt chemarea și nevoia disperată a luptei. A urmat o aprigă perioadă în care am sperat, am crezut în idealuri, am iubit, am deslușit suferințe, am fost chinuit și alungat, umilit și lovit...Și, în toată această zbatere, n-am căutat rostul celor ce ar fi trebuit să fac spre binele meu, pentru că m-a ispitit mai mult să răzbat durerile lumii, ci să nu mă las subjugat de iluziile plăcerilor ademenitoare. Da, vanitatea mea n-a urmărit interesul personal, ci virtutea de a fi util celor din preajma mea.

Nedreptățile întâlnite pretutindeni m-au făcut să pun vieții multe întrebări, cu toate că eram conștient că puține răspunsuri îmi va fi dat să aflu; la gânduri multe-speranțe puține, înfricoșător de puține! Această stare s-a datorat faptului că am trăit la răscruce de istorie, când popoare nefericite s-au dușmănit pe acest Pământ prea mic pentru ură și durere, prea mare pentru libertate și fericire. Am cunoscut de timpuriu teroarea vremurilor, înșelarea spiritului, ura ca politică de stat și injustiția ca virtute ideologică, tristețele manifestări petrecându-se sub deplină indiferență planetară. Adevărul a fost un lux la care

rareori am putut visa.

Minciuna a substituit toate frumusețile vieții, în timp ce sufletul se chircea în agonia persecuțiilor, chiar pentru motive inventate de minți bolnave.

Astfel, am avut tristețea să cunosc de-a lungul vieții marea degradare umană la care a fost supusă ființa creată după chipul divin: PROSTIA! Ridicată la rang de principii și de aspirație socială, ea a fost principalul instrument prin care comunismul a putut fi implantat într-o nație profund adversară lui.

În acest infern rareori durerea nu m-a însoțit, însă niciodată nu m-am lăsat copleșit, chiar dacă mi-am simțit adeseori frângea ariplilor cugetului. Am luat, poate, din firea părinților și a străbunilor mei puterea de a supraviețui și de a regenera din izvorul lacrimilor și din jarul mocnit al speranțelor, ca dintr-un duh al credinței prin tăria rugăciunii. Sunt convins că dacă aș mai avea încă o existență de trăit, iar drumul ei ar trece printr-o grădină de rai, spre o comoară sau, dimpotrivă, ar trece peste nisipurile unui deșert, spre moarte, aș alege această ultimă cale, dacă numai ea ar fi aceea care mi-ar putea lăsa măcar o firavă urmă, ca semn imprimat mărturie contra relelor lumii în care am suferit, rămânând ființării la fel de dator cu mitul fericirii, căci ea a fost doar cum a fost dictat să fie!

Am ținut să transcriu aceste notații pentru că ele spun ceea ce am fost, ceea ce sunt ori ceea ce a mai rămas din ceea ce am fost, oricum prin ele sunt însuși eu, cu amintirile mele.

În capitolul doi al cărții se fac referiri mai ales la regimul comunist. Iată câteva fraze ca o chintesență a ceea ce a fost această îndurerată istorie a poporului nostru:

639 - Despre comunism se va scrie și se va vorbi cel mai mult în istoria Omenirii. Se vor reaminti mereu crimele săvârșite în numele binelui și se vor rosti cu sufletul la gură despre dureroasa ură care a fost propăvăduită în lume. Niciodată nu se va putea cunoaște, măsura și blestema pe deplin răul pe care l-a făcut desăvârșirii spiritului omenesc...

Nu mai insist cu alte exemple din cuprinsul cărții, chiar dacă mă îndeamnă foarte multe să le înlesnesc afirmarea, căci un sonet mă strigă din volumul *Sonete din Neunde*, vrând să-și rostească durerea că regimul comunist nu a fost eradicat:

Din văgăuna mea vă strig...

*Din văgăuna mea vă strig cu o aprinsă disperare,
Că-n vremea-n care-agonizăm, durere-n lume vad își face;
Sundem constrânși să ne urâm, minciuna-n fiare ne
preface*

*Și nu mai credem în nimic, precum o hoardă migratoare.
Slujim, nevolnici, un abuz dospit prin silnice mijloace,
Din gândul slut și țelul mut, prin răsărituri arzătoare,
Ce ne-au sfrijit și pustiit, și-au pus în cugete-nșelare,
Să nu mai știm cine suntem...căci visele în noi vor tace!
Venim, parcă, de nicăieri, nu ne-apartine nicio clipă:
Ce rosturi vrem, ce taine-avem sortite sunt ca să dispară,
Iar idealurile mor – speranțele nu se-nfiripă!*

*Deși ne-a scos revolta-n străzi, n-a fost ca lacrima să
piară;*

Zadarnic lupta a făcut de viață tânără risipă:

*Damnatul Demon comunist în niciun caz n-a fost să
moară!*

Despre volumul *Împotriviri* voi aminti două catrene și unele motto-uri care mi se par o adevărată sinteză a ceea ce urmează lor.

Catrenul notat 73 se referă chiar la această carte:

*Mai scriu încă o carte despre această viață;
E ca o mântuire – un vis ce mă răsfață...
Dar cine vede-n lume ce-i rău sau ce e bine...
Cum tot va fi uitată, o iau s-o-ngrop cu mine.*

Și ca un fel de rugăciune, ultimul catren, 322, spune astfel:

*Mă voi întoarce-n Infinit de unde-mi aduci firea,
Spre-a-mi limpezi neliniștea ce mi-a-nsoțit ivirea,
Să-Ți mulțumesc că M-Ai condus prin lumi nemărginite,
M-Ai primenit în revărsări și-n visuri împlinite.*

Cele șapte motto-uri ale cărții de la fiecare capitol spun următoarele gânduri:

Capitolul *Îndemnuri*: ***Cutează să-ți alegi propria cale!***
Capitolul *Neliniște*: ***Cheamă-te acolo unde este aprigă nevoie de tine!*** Capitolul *Îngrijorări și speranțe*: ***Întreabă-te pentru a putea învinge!*** Capitolul *Căutări și regrete*: ***Ca să nu dai de singurătate, vezi pe unde umblă îngerii!*** Capitolul *Atitudini*: ***Implică-te acolo unde ar putea miji răutatea, nu unde prisosește binele!*** Capitolul *Reverii*: ***Strânge-ți vâpăile efemere ale vieții în jaruri de bucurii veșnice!*** Capitolul *Natură și taină*: ***Puritatea a tot ce este creat are încuviințare Divină!***

Am ajuns într-un punct când trebuie să recunosc faptul că îmi este destul de greu să fac referiri și la volumul de versuri *Poeme răzvrătite*, pentru că este cartea la care țin cel mai mult, întrucât în partea a doua, *Versuri dogorâte de vremuri*, sunt cuprinse, în cea mai mare parte, poezii din anii tinereții, fără să fi suferit de-a lungul timpului modificări. Dacă ar trebui să scriu o autobiografie literară, mi-ar fi ușor să mă folosesc de fiecare din poeziile pe care le-am scris în împrejurări diferite ale existenței mele, cu semnificația și specificul lor. Oricare din ele îmi trezesc turburătoare sentimente, nu doar de liniște și de iubire, ci și de devastatoare trăiri într-o lume nedreaptă și fără orizont, nici măcar îndepărtat, al libertății de spirit.

Mă voi opri doar la unele fugare creionări, căci prefer să nu le tulbur, sunt ascunse în conștiința mea ca niște adevărate comori sfinte.

Partea I-a, *Libertate trădată*, cu motto-ul *Murim dar vom fi liberi* a fost un vis și este doar zădărnicie?!, este scrisă începând cu luna septembrie 2002 și până în luna mai 2003, cu doar câteva adăugiri ulterioare. Scrierea acestor douăzeci și patru de poeme a fost ca o răbufnire a cugetului dintr-o liniște nepermisă și nemeritată.

Deodată, parcă am fost străfulgerat de iubirea și de datoria vieții, de menirea zămislită de conștiință de a-mi degaja sufletul de povara neliniștilor strânse de-a lungul existenței ocolită de prea multe ori de împresurări binecuvântate. Simțeam un regret că n-am făcut-o mai demult, o durere a nepăsării îmi cerea să mă vindec de tăcere. Am avut o singură grijă, aceea de a fi eu însumi, de a

folosi o tonalitate care este doar a mea, fără să amintească de voce nimănui, dar, mai ales, să fie ascultată, înțeleasă și posibil de a i se relua răsunetul.

În însemnările zilnice pe care le scriu în paralel cu această carte, am făcut unele referiri la acest poem, redând fragmente importante pentru a exemplifica intențiile, dar de data aceasta nu o voi mai face decât într-o mică măsură. Aceasta deoarece aş da o dimensiune prea mare acestui subiect și ar sugera o recenzie literară. Mă voi mulțumi cu argumentarea neversificată a ceea ce am scris sub dogoarea îndemnului. Desigur că voi alege să expun doar câteva poeme cu accente sociale care nu ocolesc neliniștile, nedreptățile și împotrivirile față de multiplele impilări ale vremurilor nefaste.

Cât am reușit ori nu să și încrustez intențiile în cremenea faptelor este cu totul o altă problemă, care nu elimină marea mea dorință de a asculta de o chemare interioară, de a striga, de a mă face auzit.

Cei îmbietori de modernism, de absența rimei, de gânduri, desigur geniale, îmbrăcate în cuvinte, să nu vă așteptați la mari străluminări de cuget, ci la doar modesta licărire a armoniei oferită de rimă. De rima căreia Nicolae Lazăr în *Dicționarul de rime* îi aduce un meritat omagiu, sperând că îl citește și modernistul critic Alex Ștefănescu;

Dacă versurile au terminații rimate, nu e greu de obținut o muzică, o melodie a poeziei. Muzicalitatea cuvintelor constă în repetarea diferitelor sunete, în contrastul dintre aceste sunete, precum și în alternanța lor într-o strofă, efect datorat ritmului, cezurii, rimei. Poezia fără cadență metrică e ca și proza, ca și muzica fără melodie, nu poate avea viață, fiindcă memoria nu o reține decât ca proză, iar dacă o reține fragmentar și cu greutate, o pierde în schimb foarte repede pentru totdeauna.

Primul poem intitulat *Cine oare...* este și cel care mi-a putut răspunde la neliniștea mea dacă voi izbuti sau nu să-mi versific îndelungul tumult al gândurilor. Poemul se întreabă cum de reușesc în viață tocmai aceia care sunt lipsiți de orice merit. Ei au parte de bogății, de putere, sfidând buna

cuvîință, în timp ce lumea obișnuită trăiește în cruntă sărăcie și în nedreptate. Iată ce spune una din strofe:

***Pe la colțuri cerșetorii ori prin săli pensionarii,
Toți sperând o alinare, alungați sunt ca tâlharii
Ori ca pe copii străzi care dorm prin catacombe,
Căci aici le e norocul și aici or să sucombe...***

În cele din urmă, nefiind ascultată *Dureroasa viețuire a ființelor pribege*, desigur că nu se putea întâmpla decât că:

***S-au pornit mulțimi flămânde dinspre sate și orașe,
Spânzurând agoniseala, nimicind trăiri trufașe,
Lăcomia, aroganța, patimile și prigoana,
Primenind gândirea lumii spre a-și vindeca prihana.***

Cel de al doilea poem imaginează o discuție cu *Părintele ceresc* sau *Nevăzutul Tată*, așa cum îi spune Vasile Voiculescu în poezia *Bătea la poarta cerului o rază*, prin care cer să nu sfârșesc din existență:

***Să-mi fie cugetul o pildă de-a pururi peste-ntinsa lume,
Iubire să îi spun în versuri și-amarul să îl sting anume...***

Și aduc tot felul de argumente, manifest oarecare bravadă și chiar dacă mi se cer dovezi și mai mult exemplific, cum ar fi în strofa:

***În frunte-am fost întotdeauna când importanța a cerut-o
Și-am înfruntat pe cei nemernici , iar ziua grea am
străbătut-o ;***

***Nu m-am codit la treburi grele și unde-a fost mai rea
povara***

M-am oferit pe mine însumi, chiar dac-am suportat ocară...

Și după ce enumăr alte isprăvi, primesc încuviințarea de a-mi hotărâ eu însumi destinul. Și în acea clipă mă cuprinde îndată o nepotolită mărire, o emfază urâtă, părând că depășesc condiția de om:

***Îmi voi privi distinsa-mi Soartă cum în vecie-naintează
Și-oi admira propriul meu cuget cum pe el însuși se
creează;***

***Voi fi puternic totdeauna și nimeni nu mă va învinge,
Voi căpăta raze de geniu, lumina mea nu se va stinge.***

Foarte, foarte curând aveam să constat că *singurătatea-i o durere*, lipsită de dragoste și că *Vreau*

moartea înapoi Părinte...și cu disperare în suflet cerșesc să fiu ceea ce am fost înainte:

**Îmi vreau cu disperare viața, aceea searbădă, amară,
Lipsită de noroc și pace, săracă și-n vise avară;
Așa-ncărcată de neliniști, așa prea plină de păcate,
Cu ale ei aprinse patimi, cu lacrimile nesecate...**

În cele din urmă îi mulțumesc Părintelui Mare că nu mi-a îndeplinit ceea ce l-am implorat, spunându-i că: **Tu ai creat ființa noastră să nu fie fără iubire!**

Într-un anumit fel, în acest poem m-am căutat pe mine însumi și m-am aflat mai puțin bun și mai neîncrezător în propriile mele puteri în lumea reală în care exist.

Poemul *În ungherul meu întunecos* începe cu o strofă sinceră și dezarmantă:

**În ungherul meu întunecos, civilizația-i absentă;
Viața e doar pe jumătate, iar sărăcia-i insistentă;
Avid, urâtul mă înghite cu largă gură de mizerii,
Singurătatea-și coace zgura și vin tristețile puzderii.**

Se continuă în acest fel până când descopăr vinovații și modul de a scăpa de ei. Un prim avertisment este redat astfel:

**Înlături de la cârma țării slugarnice rosturi haine,
Ce otrăviți nu doar speranțe, ci patria ce ne-apartine!
Impuneți crezuri dușmănoase, înnegurându-ne iubirea,
Că smulgeți inima din mine când viața-și pierde strălucirea!**

Poemul *Spațiul apelor* este acela prin care îmi exprim revolta față de criminala îndiguire a Însulei Mari a Brăilei. Nu doar distrugerea unui ecosistem armonios, ci și afectarea economică a numeroase localități și a economiei naționale, fără să se evalueze pagubele la care se va ajunge. Iată unele aspecte după ce au fost secate apele, iar buldozerele și-au început desmățul, îndurerând, în acele vremuri, o lume întreagă:

**Au început urgii rebele, născându-se pe lume Iadul:
Moarte, pârjol, nemernicie; Satana, pacostea, nomadul;
Ce e senin – să-ndurereze! Zborurile – să se prăvale!
Unde e viață – tot să piară! Cuvintele – să sune goale!**

Dar poate că trebuie să fiu mai explicit, să *fotografiez* pentru a se ști cu precizie ceea ce s-a întâmplat:

***Viețuitoarele flămânde lihnesc prin câmpuri pustiite;
Mor lupii, vulpile, mistreții, chiar și țestoasele turtite;
Se sting bătlanii, pescărușii, pier cocostârcii și lăstunii
Și lebedele maiestose, chiar pelicanii – ca tribunii!***

Faptele au fost și mai grave decât le arăta versurile ce urmează:

***Dispar nagâții, călifarii, toți corcodeii, găște, rațe,
Lișițele, berzele-nalte, mulți Țigănuși, stârci și becațe...
Nu mai sunt aripi în văzduhuri, iar peștii mari au ars pe
prunduri
Și-apar din gârlele uscate cochilii sumbre din străfunduri.
Măcel a fost și-n lăstărișuri, și-n găze zumzâind de viață,
Și peste flori, și sălcii dese – de orice suflet se agață:
Crapi de aur, somni cât monștri, prelunga știucă sau
păstruga,
Șalăi, carși ori caracude și-au spus demult cu toții ruga...***

Poemul a fost redat parțial în *Monografia rușilor lipoveni din Brăila* a lui Ioan Munteanu, Editura Proilavia, Brăila, 2015. Scriitorul îmi dedică câteva cuvinte, arătând că *deplâng distrugerea Bălții Brăilei și-mi mulțumește pentru poezia- manifest.*

Îndiguirea a fost o profundă eroare, menită a satisface grandoarea *Conducătorului iubit*, dar ea se continuă și astăzi. Dar, cum s-a exprimat academicianul Dinu Giurăscu, consemnat de Vasile Băncilă în lucrarea sa *Spațiul apelor*, ar fi destul, ca un curios, să facă o spărtură în dig.

Nu mai reiau explicațiile aceste acțiuni, dar în mod sigur a constituit ecologic, economic și turistic o pagubă uriașă care întrece cu mult producțiile agricole ce se obțin cu prețuri ridicate. Recolta anuală de pește, stuful, papura, păsările, vânatul, ca și grădinile întinse de zarzavat ori culturile de păpușoi după ce se retrăgeau apele au dispărut, iar odată cu ele au sărăcit satele înșirate de-a lungul Dunării ca niște mărgelușe, în timp ce sufletul oamenilor s-a pustiit, jecmănit de speranțe și de vraja apelor.

Urmează să scriu ceva despre *Poema regală*, dar parcă nu am curajul să încep și nici nu știu cum anume. Tot

aș vrea să transcriu aproape întregul poem. Dar mai întâi de a nota vreun cuvânt să ne amintim de mârșava acuzație făcută de președintele României, Traian Băsescu, precum că **Regele Mihai este un trădător de țară și a fost slugă la ruși.**

O asemenea stupiditate nu este o simplă opinie a sa, ci este o schingiuire a istoriei, nu doar a cele naționale, ci și a celei mondiale. Gândire de iresponsabil! Dement politic!

Am urmărit, în versurile poemului, să îmi îndrept privirea asupra distinsului monarh – erou, regele Mihai I, căruia viața și istoria i-au oferit adevărate drame ale ființei sale. Nu voi transcrie decât patru strofe, situate spre sfârșitul poemului, prin care cred că îi pot caracteriza sentimentele sale:

***Cât de senin înfruntă veacul și tot ce a născut durere:
Fug detractorii săi în lături – parc-am trăi reînvierea ;
Mare putere de iertare poate avea numai un rege:
Pășește pe pământul țării și în genunchi se reculege:
Nu-mi da, Părinte, bucurie; de-ajuns îmi este mulțumirea
Că-mi văd poporul iarăși liber – prin el îmi aflui izbăvirea;
Nu-mi odihni vreodată grija de a-i vedea fruntea senină
Și nu-l certa pentru vreo faptă, căci pentru toate eu am vină.***

***Dă-mi mie orice suferință, pe El însă ține-L departe!
A Lui este eternitatea – eu să-L slujesc, atât dă-mi parte!
Să-L știu, din nou, pătruns în lume și înfrățit cu alte nații –
O armonie de popoare cu-aceleași rosturi și vocații...***

Strofa finală constituie o veritabilă chintesență a ceea ce a suferit, a rostului său și a ceea ce i-a fost hărăzit în fabuloasa-i existență:

***Menirea vieții Tale-i scrisă în sacrificii personale
Și-n dureroasa nedreptate a necredinței mondiale;
Nu Te mai temi de suferință, e goală cupa cu otravă;
Senin, desfizi Destinul vitreg și Îți porți crucea Ta spre slavă!***

Predeal, 2002

Ce să mai scriu despre mine îmi spune chiar următorul poem intitulat *Neliniște*. Eu cred că toată viața am manifestat neliniște. Ca un mare defect, ca o aleasă bucurie.

Când am renegat-o, când o imploram să nu mă părăsească,
așa cum ar spune strofa:

***Neliniște, ești o povară; neliniște, ești o minune;
Cu tine nu simt fericirea, prin tine vreau perfecțiune;
Prin tine cugetul respiră, cu tine freamăt de simțire;
Fără de tine nu sunt slobod, prin tine sorb nemărginire.***

Recunosc însă că nu doar acest aspect îl consider cel
mai edificator, căci și versurile următoare spun chiar mai
mult:

***Mă-ntreb: ce vrei tu de la mine? Ești oare viciu sau virtute?
Din viața mea ești nelipsită; vreau să rămâi, dar spun și:
du-te!***

***Când îmi ești de folos temeinic, când fără rost îmi tulburi
clipa;***

***Tu-mi ești cea mai bogată stare – de mulțumiri tu-mi ești
risipa!***

Când în cele din urmă am ales să trăiesc fără
sentimentul neliniștii, aveam să constat că drumul dorit nu
mă satisface, ba este chiar o pistă greșită, încât m-am grăbit
să îi cer cu insistență să revină în viața mea:

***Neliniște, rămâi cu mine, cu tine viața-i mai intensă,
Desăvârșirii-i dai o șansă, erorii îi aducu ofensă,
E bucuria mai curată, gândul mai clar, trăirea vie;
Pui frumusețe în simțire și-n cugetare armonie.***

Nu voi insista să mă mai refer la alte poeme, căci mă
opresc la cel pe care cu durere a trebuit să-l numesc
Reghezitoriu. Consider că este o adevărată sinteză a ceea ce
am simțit față de suferințele îndurate de către unii semeni ai
mei în timpul celui mai odios și pervers regim de opresiune,
comunismul. Una din strofe spune în acest fel cele îndurate:

***Ați cunoscut durerea țării, coșmarul ocnei și constrângeri,
Mari tragedii naționale și-ați suportat, ca niște îngeri,
Mârșave chinuri, degradare, gânduri senine cotropite
Și toate idealurile cu-al vostru sânge-au fost stropite.***

Asemenea imagini sunt numeroase în acest poem cu
peste două sute cincizeci de versuri, căci și chinurile și
terorile au fost multe și cumplite. Iată încă un exemplu:

***V-au ars cu fieru-mpotrivirea, cu biciul v-alina durerea,
Căci nu vă considerau oameni...erați un nimeni în cădere***

***Ce n-avea dreptul lui la viață, nici la speranță, nici la rugă
Ori la favoarea umilinței pe care-o are orice slugă.***

Revoluția Română n-a fost să facă dreptate, căci indivizi străini de sufletul patriei au deturnat jertfa celor tineri și nu vă îndreptățește nici măcar să fiți mântuiți:

***V-au murdărit întreaga viață ce-a fost o pildă de victorii –
Oameni politici de valoare, tribuni împovărați de glorii,
Ca să păreți ca niște monștri cu fioroasă răutate,
Iviți să pârljească țara și s-o lipsească de dreptate.***

Revoltat de cât a putut să îndure acești oameni, mă adresez țării, lumii, oamenilor de bună credință:

***E vremea să opriți dezastrul, înșelăciunea să-nceteze:
Depuneți mărturia voastră, procese grave să urmeze
Spinoasa cale a dreptății, din grâu să-nlătore neghina,
Din cugete neadevărul, să afle cine poartă vina;
Să întocmiți rechizitoriul acestui veac lipsit de minte,
Chemați în boxa acuzării pe cei ce-au crime înainte
Și-nlăturații de la mese să-nvețe ce e mămăliga,
Că-n viață pâine se câștigă cu capul ori cu săpăliga...***

Urmează lungi demonstrații prin care profitorii de revoluție au ajuns la putere și care au instituit o altă persecuție, ceea ce mă face să lansez îndemnul:

***Tu om fără de mulțumire, răsari din propria-ți cenușă,
Eliberează-te de teamă și-ți scoate gândul din cătușă,
Căci tu ești înălțarea vieții și ideea sublimă,
În tine porți desăvârșirea și niciun rău nu te suprimă...***

Astfel gândind, fiecare om trebuie să-și poarte demn regalitatea spre a-și decide izbăvirea!

Deși intenționeam inițial a prezenta și următoarele poeme tot în același fel, mă văd nevoit de extinderea spațiului, să prezint numai titlul poemului și doar una-două strofe.

Eu pe ce drum mă aflu...

.....

***Îmi construiesc pe îndelete templu-nchinat desăvârșirii,
Sudând cristalul versurilor cu focul sacru al iubirii
Și-nalț tăcut, fără emfază, privirile către lumină,
Sperând în sorți mântuitoare că Timpul meu are să vină!***

E coala albă neatinsă...

.....
*Îți cauți azi o altă soartă, dând mâna c-o vicleană stare,
Nesocotindu-ți existența, pentru un blid cu demâncare?
Cum, pentru oameni, niciodată nu ți-ai precupețit aleanul,
Atunci, pentru dreptatea sfântă, poți fi, tu, Iscarioteanul?
Sunt supărat numai pe mine...*

.....
*De aș trăi să văd că lumea de răutate e scăpată,
Că nedreptatea e sfârșită, iar sărăcia spânzurată,
N-aș mai dor să-mi depăn gândul, să-l înarmez cu libertate
Și-n versuri pline de revoltă s-aprind idei adevărate;
Ce am făcut...*

.....
*Acesta-s eu. Spun ce-am pe suflet și sufăr pentru fapta
bravă,
Crezând c-am datoria sacră s-o prețuiesc, s-o-nalț în slavă,
Iar dacă lacrimi ei i-ar curge și i-ar fi răul împotrivă,
Să-i sar în ajutor cu mintea și cu credința, deopotrivă.
Vă mulțumesc vouă, durere, neliniști, neîmpliniri, prigoane
Că m-ați făcut să mă cutremur de silnicii și de canoane
Și n-am avut neșansa lașă a nepăsării, a orbirii,
Ci m-am slujit de harul simplu al scrisului ori al vorbirii.
Având solie viitorul...*

.....
*Tu stai și meditezi, bătrâne, la rosturile vremurilor
Îți cumpănești faptele proprii, te-mpotrivești cutremurelor
Ce-au bântuit prin existență și nu-nțelegi cât de zadarnic
Par oamenilor gândurile despre trecutul tău amarnic.
Nu-ți mai toci în coate haina, scriind Poeme răzvrătite-
Narațiuni prea personale despre trăiri încărunțite,
Lipsite de nobilă artă, de fantezii încântătoare,
De reverii bogate-n doruri și pasiuni mistuitoare.
Mă caut...*

.....
*Mă chinuie cumplita-mi ne-mplinire,
Sunt singur și n-am nicio încântare,
Minunea vieții pare-o încântate,
Speranțele îmi sunt o istovire...
Nu mai trimit spre alte vremi mesaje,*

*Nu mai acuz Destinul de minciună,
Sorb cupă lui plină cu mătrăgună
Și-mi pun sărmanu-mi suflet la...bagaje.
...Decât un nevenit*

.....
*Nu las în aer nicio rană,
Niciun loc gol spre zări n-am ocupat,
Nu cere la nimeni de pomană,
Singur grădina vieții mi-am săpat!*

.....
*În lunga Timpului risipă,
Voi înota-n vâltori neconținut
Spre-a fi eternității clipă,
Dar nu voi fi decât un Nevenit.*

Este demn de menționat faptul că ziarul *Brăila* a publicat, începând cu data de 4 iulie și până în 15 octombrie 2007, înainte de apariția volumului *Poeme răzvrătite*, un număr de triesprezece poeme în totalitatea lor.

Nu mai continui cu alte exemple, căci doresc să vorbesc despre o poezie din partea a două a aceste cărți intitulată *...Sufăr pentru tine* în care aduc un afront președintelui acestei țări, Traian Băsescu, dat fiind comportamentului său nedemn:

*Țară, sufăr pentru tine:
Din peniță-mi curge sânge,
Din cuget revărs suspine
Și-n restriști inima-mi plânge!*

.....
*Unde-ți e mândria rară,
Unde-ți e fala străveche
Ce-o purta odinioară
Un neam brav fără pereche?*

.....
*Ai la cârm ta nerozii
Ce-au mânjit patria-n ură
Ori i-au substituit plozii
Ce și-au mai tocit din zgură!
Ei se poartă ca pirații,
Ca bețivii, ca tâlharii,*

*Făcând rău ca Necurații
Și mințind ca potlogarii.
Cui ai dat timona țării
Amăgită revărsare!
Ne pierdem în largul zării
Și ne scufundăm în mare!*

Încă aș mai avea de spus multe despre această carte din care se poate deduce cine sunt, ce am gândit, cât de mult am luptat și am învins sau am fost răpus.

Toate aceste patru cărți despre care am vorbit în ultimul timp au fost prezentate publicului brăilean în data de 29 noiembrie 2008, beneficiind de sprijinul Domnului profesor Nicolae Ungureanu și a prietenului meu, Aurel Furtună. Cât de multe visuri aveam încă pe atunci!

Eveniment editorial
Partidul Național Liberal - Filiala Brăila,
Ion SUSANU
și Editura EDMUNT

vă invită la lansarea
celor patru volume
sub semnatura

Gheorghiță ȚARĂLUNGĂ

ÎNTRU HAOS ȘI ÎNTELEPCIUNE
JERTFIRI LABIRINTICE
ÎMPOTRIVIRI
POEME RĂZVRĂTITE

Sâmbătă, 29 noiembrie, 2008, ora 10
la Teatrul "Maria Filotti"

Ei, ei, dar iată că existența mea, oarecum liniștită, s-a spulberat, s-a produs o adevărată explozie informațională. Sunt multe de spus. Trebuie să mă exprim telegrafic!

În anul 2007 i-am trimis Domnului Alex Ștefănescu, critic literar, trei cărți: *Confesiuni îndurerate*, *Sonete din Neunde*, *Labirintul aforismelor*. Abia în anul 2009 am aflat că renumitul critic a publicat în *Ziarul Financiarul*, din data de 14 septembrie 2007, articolul *Ca în secolul nouăsprezece...în care mă critică vehement că scriu ca în secolul XIX* și exemplifică cu cinci catrene din *Confesiuni îndurerate*, menționând că *nu am asimilat nimic din poezia secolului douăzeci*. La celelalte două cărți nu a făcut nicio referire, de parcă nici nu le-a primit. Le-a ars, le-a aruncat, cum spune că o cam face!?

Am răspuns acestei critici, publicând în anul 2009 o cărticică cuvioasă, compusă cu sinceritate, pe care am intitulat-o *Eroare, Domnule Alex Ștefănescu, Eroare!*, în care am transcris o sută de catrene și alte versuri, spre a-mi susține ceea ce am publicat în cartea criticată, cât și pentru a-l ajuta să se documenteze mai bine.

Știți care a fost urmarea? Minor, superficial. Parcă a copiat calapodul primei sale critici, desconsiderând strădania mea plină de elocință, fără să facă nicio referință la ceea ce am scris. În data de 30 martie 2010 criticul publică în același ziar articolul *Tichia de mărgăritar/ limba de lemn a poeziei*. Redau pasajele care se referă la mine: *A publicat o adevărată carte Eroare, Domnule Alex Ștefănescu, Eroare! Da. chiar așa: Eroare, Domnule Alex Ștefănescu, Eroare!* Se poate vedea că deja nu i-a plăcut titlul folosit de mine. El să greșească? Cum de-mi permit? Mai scrie: *În această carte Gheorghiță Țarălungă recunoaște că scrie ca în secolul nouăsprezece, recunoaște că n-a asimilat nimic din poezia secolului douăzeci, dar pretinde ca a făcut-o anume, fiindcă secolul douăzeci a fos un veac fără suflet și năpăstuit de crime și a produs numai realism socialist impregnat cu neadevăruri, cu emfază de originalitate și de negare a normelor de scris, desconsiderând orice anterioritate. Să admitem că Gheorghiță Țarălungă vrea să scrie ca în secolul nouăsprezece. Este alegerea lui. Rămâne însă fără*

răspuns întrebarea de ce scrie simplu și neinspirat. Și aici redă iarăși catrenul folosit în prima sa critică, căci din 1001 de catrene deduc că nu a mai putut găsi altceva:

***A căzut o lacrimă când ți-am trimis un gând
Și-un vis, ca dintr-o altă lume, m-a amăgit cu-n dor:
O tainică chemare mă-ndeamnă suspinând,
Mă va-nșela – a câta oară?- cu șoapte de amor.***

Și continuă: *Aceasta nu este limba poeziei din secolul nouăsprezece. Aceasta este limba de lemn din secolul nouăsprezece.*

După cum se poate observa, nu mai spune că scriu ca în secolul nouăsprezece cum a scris în prima critică, că doar pe atunci nu se scria ciumat, ci că folosesc *limba de lemn* a acelui secol. Mai că ar vrea să spună că tot secolul folosea o asemenea limbă! A uitat că în primul său articol mă compara cu Samson Botnărescu și Veronica Micle.

A trebuit să scriu iarăși o carte pe care am intitulat-o *Critică și blestem*. În prima parte, *Critică*, i-am dat explicații, i-am redat câteva catrene, cum ar fi cele notate 982 și 996, care sunt redată deja în paginile anterioare ale acestor memorii și încă multe alte argumente, precum și aceste trei catrene, să le compare cu scrierile din secolul al XIX-lea.

58- Am părăsit orbita unui veac, sedus de frumusețea altei ere

Și mă botez, ca-n unda unui lac, cu-nalt destin și cu o altă vrere;

Aprins de raza unei stele pure, implor iertare bunului Părinte,

Și de ar fi chiar El să mă conjure, lumina ei m-atrage înainte.

8- Din când în când, cioplesc cu trudă câte-un bolovan

Desprins din zăcămintul spiritului visător:

Croiesc idei, captez lumini și hotărâsc liman,

În sfinte libertăți acestui veac ucigător.

248- Din risipirea de cuvinte îmi fac rug

Și ard înflăcărat iubirea-mi vie:

Jarul verbelor luminează din belșug,

Mă-mbăt cu aforisme și cu poezie.

Așa se scria în secolul nouăsprezece? Desigur că am acționat astfel, având convingerea că va găsi oportun să-mi dea un răspuns. Acesta n-a mai apărut însă! Sau poate că nu știu eu?! M-ar îndurera profund!

Cred însă că partea a doua a cărții, *Blestem*, l-a potolit, l-a adus cu picioarele pe pământ, din înălțimea Domniei Sale, pentru că i-am dovedit că nu s-a purtat ca un adevărat critic literar, ci ca un despot literar, alături de faptul că s-a devoalat că nu este înzestrat cu omenie. În carte sa *Cum te poți rata ca scriitor*, Editura Humanitas, 2009, enumără 250 de cărți, pe care le numește *proaste*, printre care se regăsește și primul articol publicat în Ziarul Financiarul în data de 14 septembrie 2007. Dacă nu se citește și introducerea acestei cărți, s-ar putea crede că, în fond, nu este nimic foarte grav. Criticele însă pe care le descoperi aici, în primele pagini, dau impresia că sunt făcute de un neom, de Savonarona!

Criticul consideră că are *datoria să arate că aceste cărți sunt proaste, că ele sunt un calvar al prostiei omenești, că au o stupiditate excesivă, că sunt o maree neagră, că sunt deșeuri ale literaturii, că distruge prestigiul literaturii române!*

Te îngrozești, nu alta! Se referă la toate cărțile, deci și la cartea mea! Așa stând faptele, nu puteam să nu reacționez. Parcă spunea despre mine, în principal, că scriu ca în secolul nouăsprezece. Acum mi se atribuie și ce se spune în introducere! E urgie! Nu a avut curajul să o facă, referindu-se concret la fiecare carte? Cu siguranță! Nu mă duce gândul că ar fi lașitate, dar către ea ar vrea să se meargă.

Mai adaug că la un post de televiziune într-o discuție avută cu Eugen Uricaru, fostul președinte al Uniunii Scriitorilor, și cu poetul Ilie Constantin, autorul cărții, criticul Alex Ștefănescu, afirmă hotărât: *Ar trebui să **stabilim** cine e scriitor și cine doar se pretinde că e scriitor*. La o asemenea afirmație, *Eugen Uricaru se înfurie și afirmă, caustic, că un critic literar nu trebuie să fie un doctor Mengele care să stabilească cine are dreptul să existe și cine nu.*

În cartea sa criticul îl atacă și pe Cristian Tudor Popescu care și-a permis să aibă anumite păreri literare. Deasemeni, vă rog să citiți și următoarea acuză spusă de critic: *Dar despre Gabriel Liiceanu și Andrei Pleșu nu mi-aș fi putut închipui că sunt atât de străini de literatură.*

În răspunsul meu i-am arătat criticului o mulțime de greșeli pe care le face, că folosește o critică arogantă și că are unele expresii de neadmis, cum ar fi *să stabilim, îi denunț, am datoria*. I-am spus că ceea ce a făcut este un act de defăimare cocoloșit de motivații critice abuziv-personale, că totul este o acțiune nepatriotică. Un prieten al meu a afirmat că: *Domnul Alex Ștefănescu a vrut să aibă, în jurul său, atât de multe cărți proaste ca să se poată vedea cât de deștept este!...*

Eu am avut totuși grijă, în cartea mea, să nu spun că ceea ce a făcut este o nemernicie, ci că este, poate, doar o *insuficiență de credință, o sărmană ambiție* care vrea să urce cât mai sus, cu ceea ce găsește la îndemână: cu puțințel adevăr, cu ceva mai mulțișoară minciună, cu izuri de răutate, cu meschine interese. Am fost profund dezamăgit de critic, nu pentru că nu i-a plăcut cum scriu, ci pentru că nu a avut curajul să se refere precis la nicio carte cu acuzațiile pe care le-am arătat, ci a preferat să se refere *în general*, adică nimeni nu îl poate trage la răspundere. E un act lipsit de demnitate!

Repet întrebarea care nu mă lasă liniștit: aceasta este o dovadă de curaj critic ori de lașitate mascată de *datoria* sa? Deasemeni, nu-l apreciez pentru că nu a recunoscut că a greșit, tocmai că nu mi-a răspuns, ori poate că și-o fi zis: Lumea știe că cine renunță este mai inteligent... Pentru sine, ca și pentru cine va citi, am scris pe coperta a patra a cărții mele cuvinele: *O carte fulminantă! O apărare de onoare în fața unor acuzații violente, perfide și lipsite de demnitatea adevărului! Virtuțile unui om, terfelite de abuzurile bunului plac, se răzvrătesc și se eliberează de înjosire, dovedindu-și noblețea câștigată prin trudă, dăruire și iubire de oameni!*

În partea a doua a cărții mele de răspuns, *Blestem*, fac unele referiri la comportamentul moral-etic al criticului, folosindu-mă de cartea sa *Jurnal secret*, Editura Corint,

2009, unde se pot găsi multe exemple care îi trădează adevărata moralitate. Iată un caz care te face să te cutremuri de indignare:

La însemnarea din data de 22 mai 2006 criticul povestește cum a găsit într-o parcare, aproape de Bacău, un cățeluș băgat într-un sac legat la gură și aruncat într-un șanț cu apă și gunoaie. Chiar dacă acel cățeluș își scosese *căpușorul* printr-o gaură, era amenințat iminent să moară. A încercat să-l scoată distinsul intelectual, dar nu a reușit. Ba că era *să-l muște* fiara, ba că s-a *lovit la o mână* și chiar s-a *udat* în apa murdară... *Nu, ce era să fac, m-am suit în mașină și am plecat* la București. Desigur că l-a *blestemat* pe nefericitul om care a aruncat acel cățel. Când am văzut și la postul național de televiziune, la emisiunea culturală a lui Cristian Tabără, care citea, în prezența criticului, pasajul cu acest cățel, că *Măritul critic* chiar lăcrima, dar nu se ștergea, ca să se vadă bine, justificând că a fost impresionat de felul în care reporterul a citit textul; eu am rămas trăznit. I-am scris în cartea mea ce cred despre acest gest inuman, dezonorant, rușinos! Am convingerea că Timpul va redescoperi critica pe care o aduc gesturilor acestui om puțin înzestrat cu iubire de oameni, și nu numai! *Critică și blestem* îl va urmări în veci!

Cât de potrivită îi este cugetare pe care o scriam cândva: **Aparența este amanta criticului; nu se vor naște copii ai realității, ci se vor ivi doar impresii literare bastarde.**

Deși confruntarea cu Alex Ștefănescu mi-a afectat timpul preocupărilor literare, am reușit totuși să definitivez o culegere a tuturor aforismelor într-un singur volum intitulat *Cristale de cuget*, publicat la Brăila, Editura Danubius, 2010. Cartea cuprinde 10.000 de cugetări și aforisme, cu puține adăugiri și revederi de conținut. La dorința editorului, s-a atașat la început o cronologie, o prefață și câteva relatări despre aforismele publicate, apărute în unele ziare locale sau centrale. Ca la toate cărțile mele apărute de-a lungul timpului, coperta a fost semnată tot de Pavel Botezatu, având apoi, ca primă pagină, o schiță-portret ce-mi aparține, iscălită

de renumitul sculptor brăilean Nicăpetre, prezent și el la lansarea primelor mele trei cărți în anul 1996.

Recunosc că am simțit deplină satisfacție când am văzut apărut acest volum și cu sprijinul acordat de excelența sa, academician, profesor, doctor, Bogdan Alexandru. După ce am publicat această carte, am avut uneori sentimentul că nu voi mai scrie, că am rostit ceea ce am dorit să las lumii și că nici curajul nu mă mai susține. O asemenea stare de spirit am avut și atunci când publicam în *Împotriviri* sonetul *Penița mea...* în care eram convins că am scris ultima pagină:

*Îmi public astăzi ultima mea carte,
Dar bucuria n-o să mă absoarbă;
Oricare zi mi-o fi de-acuma oarbă,
Că de nădejde nu voi ave parte.
S-or înnoda lacrimi mereu sub barbă,
Căci mă-ncrustez în renunțări deșarte.,
Nu voi mai căuta rime aparte,
Lăsând ca vremea patima să-mi soarbă.
Îndurerat și pustiit rămână
Umilul loc ce-l ocupa discretă
Penița mea sărmană și bătrână!
A scris, a râs, a plâns, s-a vrut poetă,
Să fie oamenilor la-ndemână
Și înspre nemurire o ștafetă...*

Dar n-a fost deloc să fie așa. Un rod de cuget se pânguise în ascunzișurile timpului și își exprima, tot mai intens, dorința de a se oferi lumii. S-a născut, astfel, în anul 2012, micul volum *Prietenii eterne*, publicat la Brăila de către Editura Olimpia. Este vorba despre prietenii omului, animalele domestice. Ca medic veterinar, am fost uimit de prezența animalelor în preajma omului, în spiritul și în simțirea lui. Încă din anii mai tineri, am strâns diferite informații din lecturi literare, simțind că animalele pe care le creștem fac parte nu numai din viața noastră, ci și dintr-un uriaș regn animal înscris într-un fenomenal proces evolutiv. Tocmai de aceea am început cartea cu un comentariu tehnic despre apariția vieții pe Terra. Am și scris că *Viața pare o Dumnezeire! Ori poate că și este!*

Am ales să aduc o adevărată închinare dragelor noastre animale: câinele, calul, boul, porcul, oaia, capra, măgarul, pisica și unor păsări cum ar fi găina, curca, gâsca, rața. Despre toate aceste animale am făcut câte o mică prezentare, le-am redat proverbele, ghicitorile și unele poezii care s-au scris despre ele, dar n-am ocolit nici glumele ori vorbele pline de afecțiune și înțelepciune rostite de mari personalități. Despre fiecare specie am avut și eu de povestit unele întâmplări interesante pe care mi l-a oferit profesia mea de medic al lor.

Unii colegi chiar mi-au reproșat că nu am scris despre aceste animale mai demult și că ar trebui să continui, ceea ce îmi confirmă că lucrarea mea a plăcut.

Scriind această carte despre credincioasele necuvântătoare, constat că nu mai am ce să fac, ce să scriu...Dar ceea ce am scris până acum are oare rezonanță, folosesc la ceva cuvintele mele însuflăte cu pasiune? În sonetul *Am scris...* însumi îmi răspund:

*Am scris catrene, rime și sonete,
Și mii de cugetări înaripate...
Cucernic, le-am creat cu duh suflăte,
Cioplindu-le în gând pe îndelete...
Nespusă dragoste am pus în toate,
Să soarbă viață când le este sete,
Iar drumu-n lume să nu și-l regrete
Și să răzbată-n veci spre libertate.
Am fost cândva cea mai bogată clipă
Și străluceam în mine de văpaie,
Căci de speranțe eu făceam risipă...
Cu grea uitare Timpul întretaie
Iluzia care în suflet țipă!
Nimic n-a fost...ci doar un foc de paie!*

Nu eram însă pe deplin dezamăgit, găseam, pe atunci, resurse să mă înalț din orice cădere. În sonetul *Îmi cioplesc chip de piatră* chiar manifestam încredere, forță:

*Îmi cioplesc chip de piatră, în timp să viețuiască:
Nu folosesc ciocanul, nici mușcături de daltă,
Nici focul, nici toporul, ci gândul mi-e unealtă;
Cu el înfrunt Destinul, cu el ard tot ce-i iască.*

*Adun din clipa vremii cristale laolaltă
De simțămîine-alese, de patimă regească,
Să lumineze lumea, s-o-mpace, s-o unească
Și le-nlesnesc sclipirea în rază grea și-naltă.
Întreaga-mi dăruire o strâng ca pe-o comoară
Și-o împietresc cu vrajă, în veci ca să rămână;
Prin ea exist eu însumi, mă nasc a doua oară!
E scris să lași în urmă un pom sau o fântână,
Ca semn de împlinire, ca roadele de vară
Și sfântă rugăciune ce inima ți-o-ngână...*

Să fac o pauză...să nu mai scriu? Oare aş putea? Mi se pare că ar fi o grozăvie! A scrie îmi este o pulsație, o răsuflare de existență. Mă înspăimântă să nu mai pot scrie. **Am credința că prin tot ceea ce am scris, eu voi sta de vorbă cu viitorul.** Gândurile mele îî vor face cunoscută lupta aprigă pentru desăvârșirea vieții, iar conștiința îî va da raportul de cum și în ce fel și-a îndeplinit menirea. În poemul *Scriind...din Poeme Răzvrătite*, chiar am scris, folosind fabulosul mod gerunziu al verbelor:

*Scriind, doream desăvârșire,
Dorind, speram în nemurire;
Sperând, visam cu-nfrigurare,
Visând, trăiam o desfătare;
Trăind, credeam în mântuire,
Crezând, simțeam în jur sfințire;
Simțind, luptam pentru dreptate,
Luptând, zburam spre libertate;
Zburând, pulsam de împlinire,
Pulsând, sfidam orice-njosire;
Sfidând, vegheam viața de rele,
Veghind, notam rimele mele;
Notând, cream o revărsare,
Creând, uitam de-ndurerare;
Uitând, tăceam precum neștirea,
Tăcând, trădam cumplit menirea!*

Mă gândeam să încerc a scrie un roman, să abordez acest gen literar, dar n-am avut curajul și nici un îndemn de suflet. Mi se pare că din sutele de pagini ale romanului trebuie să trag, în cele din urmă, unele învățăminte, să se

rețină pentru mai târziu esențe, sinteze, concluzii. Ori acestea toate nu le exprimă cugetarea, aforismul? Și am decis, astfel raționând, să nu părăsesc aforismul. M-am așezat din nou la masa de lucru, am repus carnetul în buzunar, să-l am la îndemână în orice împrejurare când mă vor vizita unele idei. Și astfel, s-au mai ivit încă 2.221 de aforisme, care alăturate celorlalte publicate însumează 12.221, cifră vizual simetrică, dacă se vor putea publica și aceste ultime asemenea gânduri. Dar supă cava vreme cifra s-a ridicat la 13.000. Va mai apărea un Irimia ori un Vișoiu? Par însă, de data aceasta, mai uitat și mai îndepărtat de lume...

Cât timp scriam aceste aforisme în viața mea avea să se întâmple unele probleme de sănătate care mi-au afectat profund echilibrul spiritual. La sfârșitul acestei ultime posibile cărți, am scris chiar o postfață încărcată de tristețe. Desigur că evoluția bolilor m-a determinat ulterior să am și o altă atitudine, așa cum voi încerca să povestesc la vremea potrivită. Intuiam că nu voi avea *amintiri din viitor*. Iată însă *Postfața ca o rugăciune*:

În îndepărtatul an 1979, când am preluat responsabilități profesionale importante, un îndemn interior nestăvilit m-a determinat să încrustez pe hârtie primele reflecții despre relațiile interumane și să meditez cu mai multă atenție asupra rosturilor și motivațiilor existenței.

Urmând cu insistență de-a lungul anilor acest imbold, aveam să constat că el a căpătat virtutea unei ardente deprinderi, încununată de cele 12.221 de cugetări și aforisme înscrise în cele două volume ale cărții Cristale de cuget, cărora le-am închinat cu devotament și profundă credință treizeci și trei de ani din viață.

Deduc însă că această fatidică vârstă mă obligă să renunț la captivantele meditații, lăsând ca inima mea să suporte mai ușor imixtiunea în intimitatea ei a stentorilor metalici implantați să-i îngăduie a mai zvâgni câtăva vreme... Când s-a întâmplat evenimentul medical, am observat, destul de dezamăgit, că după ce mi-am privit pe monitor organul care, conform credinței, adăpostește și sufletul, nu mi-am întrevăzut deloc acest miracol, deși

eram convins că el ar putea fi, într-adevăr, mare. Dar și mai mult încă, un examen hematologic, făcut ulterior, indică o reducere importantă a numărului de plachete sangvine și a leucocitelor, iar un marker cu nume bombastic indică disperat că în sângele meu se petrece un proces neoplazic, în ciuda amăgirii că deși n-am nicio viță nobilă, acest fluid vital are deplină puritate străbună și poate rezista avatarurilor ucigătoare.

În aceste condiții, știu că trebuie să mă obișnuiesc cu ideia că inima mea nu mai are destulă putere pentru a mai deschide aripile cugetului, zborul spre culmi fiindu-mi oprit! S-a frânt definitiv elanul închipuirilor, s-a frânt! Cugetările mi-au fost profunde rugăciuni; cele mai frumoase minuni ale vieții, adevărate revelații oferite unui muritor de către Divinitate; au fost ca un adevărat rai într-o lume politică de iad!

Am înțelepciunea să înțeleg, să accept și să nu mă răzvrătesc, cum aș fi făcut-o în împrejurări similare altădată. Într-un fel, pot spune că este marea clipă a renunțării; un dictat al instinctului de conservare, o protecție egoistă intrinsecă. Renunțarea la visuri îmi este o chintesență a durerii. Astfel că despărțirea de universul aforismelor o simt ca pe o desprindere de viață.

Am iluzia însă că odată cu trecerea timpului câteva din reflecții vor căpăta putere de geniu și vor dăinui dincolo de efemeritatea care s-a trudit să le ivească în lumea prea puțin interesată să accepte murmurul lor. Și chiar dacă nu va fi așa pentru nimeni din întreaga Omenire, reflecțiile pe care le-am imaginat au reprezentat pentru mine un uimitor Univers. Împlinirea vieții s-a desăvârșit! Din Neunde m-am ivit!

Îmi amintesc, în clipele acestea, că timpul în care am scris a fost o etapă de viață străfulgerată de incertitudini, de eforturi intense, dar și de înălțătoare chemări și împliniri. Un timid început s-a conturat, încet-încet, într-o faptă a biruinței. Pot spune că au fost ani frenetici de adevărată legendă.

Primele cinci mii de reflecții s-au născut în ascunzișurile vremurilor, înainte de marea regăsire a

poporului român din 1989. Ele constituiau o eliberare a spiritului meu și cărora le bănuiam o posibilă viețuire într-un viitor nu prea îndepărtat, căci eram convins că nemerniciile oricăror timpuri, chiar dacă au o trăire îndelungă, nu au curajul și nici destinul veșniciei. Au pieirea în ele însele! Natura societății nefiind un ascunziș al urii, ci un fertil leagăn al iubirii.

Entuziasmul care a urmat descătușării spirituale ca și imensa dezamăgire produsă de deturnarea sensurilor Revoluției Române, cât și inaugurare în ultimii ani a unui regim dictatorial, au constituit puternice motive de înflăcărare a cugetului, întrezărind nu doar noi idealuri și credințe, ci și nemulțumiri și acuzații. Potrivnică îmi este conduita lipsită de prestanță și atitudinea dictatorială a președintelui României față de care nu sunt destule cuvintele și reguli democratice, ci este nevoie urgentă de a ieși în stradă. Un referendum pe deplin convingător de destituire a sa a fost infirmat de o Curte năpădită de buruieni, rușinos de aservită politic și dușmană voinței populare.

Dureroasa infirmitate care mă cuprinde nu mă poate însă împiedica a mă revolta; voi săruta și eu caldarâmul străzii alături de compatrioții mei, chiar de mă voi târî în genunchi!

Și poate că nu va fi prea târziu pentru mine, căci simt deja că sunt plecat spre depărtări, să mă cufund în neființă...Pot spune că mă doare însingurarea gândurilor mele, căci nu mai văd ce e frumos în lume, o pâclă neagră așternându-se peste vremuri.

Am nevoie aprigă să mă rog. Implor Dumnezeuului meu să mă acopere cu lumina Sa, spre a nu simți veșnicia întunericului. Îi mulțumesc că poate îmi iartă atâtea zile irosite, fapte de admirat și de credință neîmplinite ori răutăți săvârșite.

Și mai am ardentă grijă să recunosc îndreptățita Sa pedeapsă pe care mi-o dă, făcându-mă să-mi întrevăd trecerea de dincolo de viață. Mi-a oferit această ultimă suferință spre a o simți ca pe o fericire Divină, în despărțirea de minunile veleatului ce mi-a fost dat a-l afla.

Cum în toate clipele existenței mele Tu, Bun Părinte, ai fost cu mine, te rog să ai Îndurarea de a nu mă părăsi nici de această dată. Cu Tine, Doamne, merg oriunde!

Scriind această postfață, mi-am amintit de o însemnare publicată în *Între haos și înțelepciune*, care ar fi prevăzut, parcă, o asemenea descurajantă atitudine cauzată de o nefericită stare maladivă, pe care o redau în continuare:

Strig, Doamne, spre Tine, înalt disperat pumnii amenințători, gem nemulțumit și mă zbat ca o fiară înlănțuită, spre a fi auzit și ajutat, căci știu că Tu înțelegi că așa mă rog eu Ție, că astfel eu Te implor, că în acest fel Te recunosc și simt că Exiști în ființa mea. Cunoști că de atâta durere cât s-a strâns în sufletul meu, mă tem că văpaia rugii mele nu ar mai putea ajunge până la nădejdea, îndurarea și mântuirea Ta.

Cum glasul meu n-are căderea să rostească, nici măcar în ceasul al noulea, ca și Fiul Tău: Eli, Eli, lama sabathani!, adică Dumnezeuul meu, Dumnezeuul meu, pentru ce m-ai părăsit? (Matei, 27,46), eu îmi asum doar revoltata smerenie, chemându-Te spre a mă salva, convins fiind că mă vei ierta și mă vei întări ca în atâtea alte Îndurări.

Pentru a nu ceda și să îmi satisfac nevoia de a lucra, de a răspunde chemării pe care mi-o adresează propria mea existență, am selectat din volumul *Cristale de cuget* 1.111 diferite aforisme, pe care le-am numit *Scânteieri de cuget*, în care exprimarea este foarte concisă, folosind un minim de cuvinte, ca niște verdicte, ca o stigare, ca o decizie. Această selecție este și ea *pitită* în calculator, alături de cele 2.221 de aforisme care întregesc volumul deja publicat.

Ei, dar mai am de relatat un fapt deosebit prin omenescu ei. Un telefon primit în urmă cu puțin timp de la colegul meu de facultate, Alexandru Necula, mă invita să iau parte la ședințele *Clubului pensionarilor medici veterinari din Brașov*, care își ține adunările în fiecare ultimă zi de joi, ale fiecărei luni. M-am dus cu regularitate timp de câțva ani, căci am găsit aici o atmosferă caldă, primitoare, m-au considerat un membru deplin de-al lor, nu un străin de la

Brăila. Cu regularitate, le-am citit din scrierile mele și le-am oferit multe exemplare din diferite cărți.

Trebuie să-i remarc pe Domnii doctori Vasile Șecașiu, responsabil al acestei asociații, George Pucleanu, șeful Laboratorului Sanitar-Veterinar, Alexandru Necula, colegul meu de an. Pe toți aceștia i-am avut chiar musafiri în luna în care am împlinit vârsta de optzeci de ani, făcându-mi o mare bucurie. O personalitate care participă la ședințele Clubului este Doamna Alexandrina Stroia, medic uman, atașată sufletește de membrii Clubului și care are pasiunea calculatorului, făcând diferite filmulețe cu ocazia zilei de naștere a ficăru pensionar participant. Pentru mine a realizat multe filmulețe cu aforisme și catrene, asociindu-le imagini și muzică potrivită.

Alături, tot aici, gândul meu la o mică pasiune din vremurile când colindam pădurile și mă încărcam de răsuflăt, în rarele mele concedii pe care le-am avut în timpul serviciului. Vă relatez despre sculpturi naturale în lemn, pe care le-am descoperit, le-am desprins de pe unde se aflau și le-am evidențiat formele uimitoare, reprezentând animale, păsări, oameni și tot feluri de lighioane. Posed aproape o sută de asemenea minunate figuri pe care, regret, le-a văzut puțină lume, neavând posibilitatea de a le expune public. La prima ocazie aş vrea să le pot publica.

Revenind la preocupările literare, trebuie să spun că nu sunt mulțumit, căci îmi lipsește un program, o atitudine mai activă. Această stare nu este însă o noutate, asemenea simțăminte am avut și altădată. Iată cum scriam în cartea *Între haos și înțelepciune*, anticipând vremea bilanțului de viață:

***La vârsta bilanțurilor găsesc mulți vinovați de
insuccesele vieții mele și mă tot pregătesc să deschid un
proces la Curtea de Apel a Judecătorului Suprem
inculpaților:***

Destinului meu ostil, distant și obscur...

Comunismului absurd, sinistru, criminal...

Necredinței trufașe, respingătoare și demente...

Minciunii absolute, dușmănoase și perverse...

Urii acerbe, generalizate și fanatice...

Lașității umilitoare, isterice și perfide...

Prostiei hâde, smintite și funeste...

Norocului inegal, confuz, nepăsător...

Eu-lui meu complice, evaziv și miop...

Îi somez să se prezinte, odată cu mine! De nu, să fie aduși sub escortă de către contemporani sau de către generațiile viitoare!

Tot despre vremea bilanțurilor aveam să scriu, nu neaparat ca o stare de descurajare, ci mai degrabă ca o atitudine realistă asupra condițiilor destinate oamenilor de rând, oricât ar fi ei de încrezători în destinul și în faptele lor de viață, sonetul publicat în *Sonete din Neunde* intitulat *Când va fi ziua...*

Când va fi ziua mea din urmă, nu va cădea nicio cometă,

Căci oamenii fără valoare nu tulbură, vai, Universul

În niciun chip, sub nicio formă, orcât de grav și-ar sfârși mersul,

Ci voi pleca pe neștiute spre țărături unde se regretă...

C-am fost un visător nevolnic, ce-a răstignit în chinuri versul

Și-a născocit, trădat de muze, o lume-ngustă, incompletă,

Nu-i un motiv de afirmare: stingerea vieții se repetă;

Vrând nemurire fără merit, primim, în schimb, exact reversul...

Despre sărmani nu se vorbește c-ar fi trecut cumva prin veacuri,

Nu bat nici clopotele straniu, stingerea lor este firească

Și, într-un fel, chiar așteptată să piară-n van ca niște fleacuri...

Prietenii cei buni îi uită și, cum le-e greu să-și amintească

De vreo trăire importantă, vor medita vag la atacuri...

În timp ce peste huma sumbră vreo buruiiană va să crească!

Ei, dar ceva, cineva, un duh al răului nu sunt de acord cu intențiile mele de a fi activ, de a aborda viitorul. Nu este o atitudine timidă, calmă și pasivă, ci energică, hotărâtă, amenințătoare și îmi obligă motorul vieții, inima, să sufere, să doară, să plângă. Foarte curând inima mi-a cerut cu extremă urgență un stent pentru o arteriolă coronariană și pe

al doilea stent după puțină vreme. Două depuneri de colesterol, ateroame, obsturau lumenul vaselor sangvine aproape în întregime.

Biata mea inimioară nu s-a văitat, n-a scâncit niciodată, până când în timpul iernii entuziasmul de a da zăpada avea să se oprească brusc într-o durere retrosternală sufocantă. De acum înainte trebuie să dovedesc inimii mele că o iubesc și mai mult, și că voi avea grijă de ea!

Meditam cândva că răul cu răul nu se resping, se iubesc, se potențează reciproc, se inventează unul pe altul. Ce curând, după *reproșul* pe care mi l-a făcut inima, descopeream că sunt victima unei maladii perfide, neiertătoare: *Limfom malign Nou Hodgkin, cu celulă mică B, stadiul IV*, ultimul!

Adică sistemul meu imunitar este cotropit de un agent necunoscut care produce celule limfocite canceroase ce nu-și mai pot executa misiunea lor de a lupta cu microorganismele patogene. Orice infecție stând gata să atace, fără să aibă împotriviri din partea organismului. Măduva osoasă și în special splina, care și-a dublat unele dimensiuni, produc noduli limfoizi canceroși ce se diseminează și în ganglionii limfatici.

Crede cineva că o asemenea veste se poate primi cu reținere, cu încredere, cu dezinvoltură? Voi fi eu în stare să-mi mobilizez voința și să se opună? Am eu o conștiință atât de puternică încât să comande unor tănuite resurse ale ființei mele să respingă atacul nemernic? Voi avea curaj ori voi fi laș? Cum voi reacționa, cum mă voi comporta, cât timp îmi este hrăzit, sunt tratamente, sunt medicamente pe care să le procur, voi avea cu ce ? Ai mei, lumea, eu însumi cum mă vor și mă voi privi, cum mă vor și mă voi suporta? Îmi voi putea controla conduita?

Întrebările nu se poresc însă aici, continuă sub tot felul de neliniști. Gândurile care încearcă să potolească îngrijorările, teama, revolta sunt repede cotropite de turburătoare decepții. De ce a fost să fie așa? Destinul meu a început numărătoria inversă a zilelor pe care le mai am?

Eu scriam la sfârșitul primei ediției a acestei cărți: Începând cu data de 18 septembrie 2012 memoriile mele,

Amintiri răzlețe, se opresc aici! Încep o altă viață, aceea a unei aprige lupte ori a deznădejdiilor?! Îmi voi nota zilnic, cât am să pot, felul în care mă comport. Vreau să îmi verific propria mea ființă, caracterul care mă încredința întotdeauna că demnitatea îmi este regină!

Iată cum pornesc însemnările zilnice, pe care le-am intitulat *Revanșa cugetului*, căci un îndemn parcă divin mă face să cred că nu mă va trăda, că se poate jertfi zilelor:

Cuvânt de început

Aceste însemnări le scriu pentru a marca evoluția suferinței de a-mi cunoaște, în limite destul de probabile, modul în care suport și reacționez la agresiunea unei boli mai întotdeauna învingătoare și perfidă. Dar poate că nu numai pentru atât apelez la puterea cuvintelor, ci și pentru a-mi inspira eu însumi nădejdi de existență.

Nu-mi propun să meditez asupra niciunui subiect anume, ci mă voi lăsa pradă sincerității de moment atunci când un fapt, o senzație ori un imbold indefinit știu că mă vor îndemna să cuget. Netrebnicia care m-a atacat are chip de Limfom Malign Non Hodgkin; hidos, periculos, neiertător și nemernic!

Viața este aceea care mă determină să asociez orice se întâmplă în jur cu starea mea de sănătate. Nu exclud că un regret, un egoism ori o înfrânată revoltă nu mă călăuzesc în demersul meu. Dacă rândurile scrise vor deveni publice, nu vreau să fie considerate un abandon, o renunțare la luptă și nici o trădare de sine. Însuși faptul că îndrăznesc să scriu este o dovadă că undeva, în conștiința mea, mai pâlpâie o speranță de viață și că ea, nădejdea, poate fi un îndemn de izbândă și pentru acei semeni ai mei mai îndurerați decât mine.

Nu am făcut un plan de expunere, nu ordonez în niciun fel ideile și nu-mi propun să adaug considerații exegete. Așa cum se vor ivi le voi însemna de-a lungul timpului, cu bucurie sau cu durere, după cum vor miji optimism sau cedare.

Știu că mă voi expune unor aprecieri nefavorabile, că nimeni nu e dispus să fie, într-un fel, martorul unor

confesiuni ce pot fi considerate ca destăinuri penibile ori dezarmante tânguiuri. Nu va fi vorba să creionez trăsături de caracter, ci să descopăr relația mea cu mine însumi – cu viața. Despre ea este vorba în toată plenitudinea ei, despre ce mai aștept de la ea, ce-i mai ofer, cum am negat responsabilitățile existenței ori cum, poate, sunt o victimă. Nu simt o teamă de sfârșit, nu mă consider un om neîmplinit, dar o decepție, cât și o revoltă mă anină. De ce? Împotriva cui? Poate că doar a mea însumi. De aceea simt nevoia de a scrie, de a mă expune, judeca și reacționa. Este poate o revanșă a spiriului adresată nefastelor răutăți ale vieții, menită să supraviețuiască destinului trecător. Ofer, acum, zilelor ce vor mai fi posibilitatea să-și aștearnă modesta lor considerație asupra vieții mele. Nu mă aștept că se vor ivi meditații de geniu, ci doar îngândurarea sinceră a unui om obișnuit, dar îndrăgostit cu disperare de minunea vieții.

După aceste firave și modeste memorii risipite prin vremuri, dar infiorate de iubirea sincerității, ar trebui să urmeze acel cuvânt care atunci când se referă la durere este binevenit, dar când vizează existența este înspăimântător: SFÂTȘIT!

Un ultim adagiu: ***Atâta timp cât nu moare nimeni, pe Pământ nu se întâmplă nimic!***

Am scris cu frenezie amintirile mele, până în clipa în care avea să mi se stabilească teribilul diagnostic, rareori iertător. Atunci am crezut că sfârșitul este aproape, că ceva mai rău nu mi se poate întâmpla.

Avea să treacă mai mult de doi ani de zile în care m-am zbatut, m-am luptat cu boala și cu nime însumi. Acest zbucium l-am redat în însemnări zilnice intitulate cu am mai spus, *Revanșa cugetului*, scriind patru sute de pagini când deprimat, când mai încrezător, începând descrierea supliciuului astfel:

SALVARE SAU NIMIC !

Mă voi prăbuși în deznădejde, voi putea suporta povara întunecată, însingurarea mă va distruge și ea ori voi avea lângă mine Duhul familiei, Puterea spiritului și

Îndurarea Supremă? Cine va domni peste sufletul și spiritul unui biet om împresurat de izbucnirea Răului? Curajul, Teama, Lașitatea ori Credința?

Mă voi strădui să nu las lacrimile să izbucnească, să nu descătușez strigătul deznădăjduit, ci caut să potolesc propriul meu spittit, să fac doar aprecieri ponderate, să generalizez impresiile și simțămintele în forme reflexive. Dar cât timp voi rezista, voi găsi călea către o deplină stăpânire de sine și chiar de împotrivire? Cine știe, cine știe! Gânduri bune, gânduri mari și ncrezătoare, sunt de-acum al vostru, faceți ce veți crede de cuviință, n-am putere să vă sfătuiesc, ci doar vă voi însemna scâncetul ori strigătul de revoltă. Dar de ce nu pe cel al izbâzbzii?!

Ce a urmat din data de 18 septembri 2012, când mi s-a precizat diagnosticul, pe care îl rescriu: *Limfom malign Non Hodgyn, cu celulă mică B, stadiul IV*, ultimul, și până în ziua de 12 febroarie, 2015, atunci când s-a precizat: ***Se poate concluziona că în acest moment nu se mai recomandă niciun tratament specific!***, am descris în cartea menționată, cu însemnări timp de opt sute nouăzeci și șapte de zile. Da, maladia perfidă a fost învinsă!

În postfața cărții am simțit nevoia să reamintesc unele gânduri pe care le-am închinat vieții, astfel:

POSTFAȚĂ

Însemnările mele, derulate timp de opt sute șaptezeci și nouă de zile, s-au referit, de cele mai multe ori, la condiția mea de sănătate, la felul în care m-am manifestat față de diferite imixtiuni care mi-au solicitat o multitudine de reacții aprobatorii sau de respingere. Dar toate acestea nu au avut ca substrat decât protecția propriei mele vieți, această însușire cu adevărat divină care mi-a fost oferită pe această planetă îndumnezeită.

Așa cum eu am perceput existența în Univers a fenomenului vital, a fost ca o chintesență a unor experiențe trăite și asupra cărora mi-am îndreptat atenția, priceperea și dragostea. De-a lungul a câtorva

zeci de ani gândurile m-au călăuzit spre a desluși minunile din care este alcătuită măreția vieții. Am putut, astfel, să încrustez pentru clipele viitoare multe idei, reflecții, aforisme și cugetări despre sau în legătură cu viața. În cartea *Cristale de cuget*, vol I, - 10.000 de cugetări și aforisme- Brăila, Editura Edmunt, 2008, am conceput peste o mie de asemenea expresii sapiențiale, iar în volumul II, nepublicat, încă două sute.

Asemenea străduințe le-am scris și în partea de început a însemnărilor, dar, așa cum am comentat anterior, majoritatea au dispărute în calculator, fără să reușesc a le afla dacă mai există ori nu. Am socotit, dat fiind întinderea pe o perioadă lungă de timp a însemnărilor, să renunț a le mai căuta, nădăjduind că, poate, vor fi cândva găsite și publicate toate reflecțiile îngândurărilor mele.

După mai mult timp am simțit că nu mi-am exprimat unele meditații cu privire la viață, la anumite aspecte ale biologiei și apariție a acesteia. În cartea *Prietenii eterne*, Brăila, Editura Olimpiada, 2013, am găsit de cuviință să înlătur această lipsă și am dedicat o parte din introducere acestui subiect. Am ținut să o fac și ca o completare a atâtor daruri de suflet pe care le-am închinat vieții ce ne dă sentimentul că se manifestă ca o fabuloasă legendă divină. În acest fel, am conceput secvențele în cartea de care aminteam:

...Uimitoarea plăsmuire a Universului, petrecută în urmă cu peste cinci miliarde de ani, o planetă răzleață dintr-o galaxie oarecare și un sistem solar la fel de anonim a avut teribila șansă de a cunoaște o poziționare și un sistem material specific, propice ivirii unor procese biologice superioare, unice, greu de descifrat, aproape de neconceput.

Acest fapt singular, cel puțin așa se crede după câte putem ști până astăzi, a înlesnit apariția unui miracol, parcă inexplicabil fără o intervenție supremă, pe care abia putem să-l înțelegem – VIAȚA.

Ce șansă! Din cele câteva trilioane de asemenea planete Terra a fost favorita!

Apariția vieții s-a întâmplat târziu, încet-încet, ca un adevărat coșmar prin câte încercări nu va fi trecut. Astfel că după o nesfârșită și chinuită trecere a timpului, însingurată și în afara rosturilor de înțeles, în curândul ce, la scară geologică, parcă abia s-a dus, acum aproape trei miliarde de ani, încă din era arhaică, în mările și oceanele atât de întinse ale Terrei se desăvârșește sublimul fenomen biochimic de apariție a vieții: viață din neviață! Uluitor! Sfânt!

La început a fost acel microcosmos sublim pe care îl cuprinde infinitul unei formațiuni celulare. Spus simplu și oarecum fantezist, o formațiune proteică a căpătat nu doar însușirea de a asimila și dezasimila, ci și pe aceea de a se înmulți, de a lăsa urmași identici. Înmulțirea, reproducția, această fantasmă definește în esență viața, viața născută în primitoarele ape ale oceanelor. Da, destinul apei este viața, al vieții-omul, al acestuia-desăvârșirea. Fără miracolul vieții Universul ar fi o absurditate! Din materia inertă, sterilă, din înfiorătoarea neviață un sistem entropic universal s-a oprit din propria lui pieire și a permis un salt evolutiv potrivit sieși spre rostul unei mișcări biologice a materiei. În acest sens viața pare o dumnezeire! Ori poate că și este!

Apoi, treptat-treptat, în următorii 570 de milioane de ani, în erele paleozoică, mezozoică și neozoică planeta aceasta norocoasă și fertilă devine leagănul unei naturi vegetale și animale cu milioane și milioane de feluri de plante și animale, de o complexitate din ce în ce mai mare și mai diferențiată, cu forme distincte existente în biotopuri cât mai variate. Viața a învins pretutindeni!

Așa apar tot mai evoluat: protozoarele, moluștele și artropodele. Apoi urmează fără nicio întrerupere: tentaculatele, echinodermele, peștii și amfibienii, sfârșind cu reptile, păsări și mamifere. Ce de ființe! Ce desăvârșire de viață! Dacă omul ar fi singur în Univers, existența sa n-ar fi avut niciun sens; deversitatea eternizează, pe când singurătatea ucide!

În cea mai complicată Clasă, cea a mamiferelor, în ultima perioadă de timp a erei neozoice, în cuaternar,

acum un milion și jumătate de ani apar și primele forme de hominide care, treptat-treptat, vor evolua către o supremă formă – OMUL! Actualul homo sapiens. Adică omul înțelept al cărui spirit înobilează întreaga natură, în care a reușit să se integreze discret și armonios.

În primitoarea imensitate a Pământului omul a îndrăznit să creeze o adevărată altă lume; aceea a spiritului său. Poate că nu prea târziu va reuși să făurească și unelte capabile să se autoreproducă, lăsând omului libertatea de a-și cunoaște mai mult propria sa viață. Și cine oare s-ar împotrivi chiar ideii că întregul edificiu al spiritului omenesc, ca produs emis de o energie abia întrezărită ca potențial de o putere cosmică certă: conștiința, nu va persista și nu va străbate eterul spre lumea altor planete și galaxii ce ar putea să-și schimbe orbitele de uimire, descifrând minunile noastre de cuget.

Chiar dacă mii și mii de ani lumină vor picura în clepsidra eternității, forța cugetului uman are virtutea să aștepte! Rațiunile se caută, rațiunile se atrag! Sunt capabile chiar să treacă dincolo de spațiu, fiind cea mai înaltă autoritate umană și universală.

Oricât și orice aş scrie despre viață, nu aş putea să cred că este îndeajuns. Ea este acea cuceritoare și înălțătoare iubire pe care o primim ca pe un dar dumnezeiesc și de care nu ne putem despărți niciodată, chiar dacă ajungem să nesocotim rosturile divine, căci de prea multă durere ne pierdem pe noi înșine!

La sfârșitul neliniștitoarelor mele însemnări, eu pot spune cu toată convingerea că: Așa cum a fos și cum îmi este viața, ea merită evlavie unei profunde rugăciuni!

O perioadă scurtă de timp am avut credința că destinul meu si-a potolit vrăjmășia, pemițându-mi să reiau cu entuziasm viața de familie, activitățile gospodărești și îndeletnicirile literare. Dând frâu liber unor idei ori selectând din lucrări anterioare, am reușit să public în anul 2018, la Editura Lucas, Brăila mai multe volume, care suspinau în sertare sau s-au ivit mai de curând în minte, astfel:

Sonete evadate din uitare, cuprinde toate sonetele publicate în alte volume.

Amintiri răzlețe, sunt o sumară descriere a unor etape din viața mea.

Cristale de cuget, vol.II, continuă cu încă 2.121 de aforisme pe cele 10.000 existente în primul volum.

Dorul și jalea de patrie, conține o selecție de catrene, sonete și poeme, precum și unele aforisme și eseuri cu privire la iubirea de patrie, publicate în volumele editate de-a lungul timpului.

Chemarea vieții și seducția nemuririi. Iubirea de viață, exprimată prin versuri și aforisme publicate în cărțile anterioare și speranța vie de a nu dispărea cu totul de memoria lumii.

Izbânzi și înfrângeri. Selecție de versuri din volumele publicate, cu exemple victorioase ori cu nereușite.

Îngândurări. Sunt gânduri ivite într-o perioadă scurtă de timp, așa cum le-a permis conștiința să zboare în libertate.

Scânteieri de cuget. Este o cârtică de buzunar care conține 1.111 de cugetări și aforisme, considerate că pot fi mai ușor reținute.

Confesiuni în cristale de cuget. Cuprinde eseuri și aforisme, exprimate la persoana I-a, cu intenția de a mă face înțeleș de mine însumi.

Iacomî Onoriu. Aduc un omagiu unui om activ, exemplul de urmat, cu care m-am înfruntat, dar și am avut multe de învățat.

Revanșa cugetului. Însemnările, comenterile, disperările și speranțele din timpul în care am suferit de o boală perversă.

Toate aceste cărți au fost prezentate în ziua de 12 noiembrie 2018 la Liceul Mihail Săulescu din Predeal de către distinsul profesor Ioan Câmpănu, în prezența și a multor elevi. Eate de menționat că acest dascăl este de specialitate fizician, dat iubitor și de litaratură. În anul 2007 Editura Sigla îi publică cartea ***Eminescu, magul călător***, o admirabilă interpretare a operei eminesciene în viziunea unui fiziciat. Surprinzător de originală gândire, după ce a buchisit miile de manuscrise lasat de Luceafărul limbii române!

O, dar trebuie să mă opresc, mă cheamă cu disperare timpul înapoi! Adevărata năpastă abia acum avea să mă cutremure într-un chinuitor și definitiv sfârșit:

Iubita vieții mele, buna soție Cici, citind, odată cu mine buletinul ei medical, s-a îngrozit, iar eu m-am aprins de revoltă! Iată ce scriam în ultima filă a volumului *Îngândurări*:

Notez ultima însemnare. Am ajuns să cred că nu voi mai scrie nimic vreodată! Marea pasiune a vieții mele s-a frânt îndurerată! Două evenimente dramatice, survenite în același timp, m-au cutremurat, rătăcindu-mi orbita existenței.

Mai întâi, am luat seama că un act medical preciza diagnosticul de: *Carcinom scoamos de cervix, invaziv, nekeratinizat, moderat diferențiat, cu arii extinse de*

necroză tumorală. Cici, iubita mea soție, pare că a fost condamnată! Este sfârșită, bulversată, chinuită! I s-a spus că afecțiunea este inoperabilă în acest stadiu...

O încurajez, rămân puternic. Nici chiar atât nu mă poate dărâma! Însumi am cunoscut asemenea lovituri ale sortii. Dar cum, parcă, nu ar fi fost îndeajuns această năpastă, primesc o altă stare, la fel de zguduitoare. Scumpa noastră nepoțică, minunea drăgălașă de fetiță în vârstă de nici doi anișori, Teodora- Maria, manifestă.....

Mi s-a închis complet orizontul viețuirii. O negură amară mi s-a pus pe suflet și în cuget. Încotro să alerg? Pe cine să înfrunt așa bolnav, bătrân și îndurerat?! Ființa mea se revoltă, izbucnește în lacrimi, se leapădă de orice griji , nevoi și visuri! Nimic în afară de sufletele îndurerate! Fiecare gând se îndreaptă numai către ele. Adio orice altceva!

Iată că din gârbovirea vieții tihna mi-a dispărut, în locul ei pătrunzând Nelegiuirea Sortii. Sufletul mi-a fost rupt în două dureri: o parte se alătură ființelor iubite, cealaltă ar vrea să îmbrățișeze deznădejdea și să mă afund în haos.

Dar nu se poate! Există Dumnezeu! Prin orice mijloc voi face ca Răul să îl vadă și să îl simtă și el, oricât ar fi de orb și îndiavolită. Trebuie să mă renasc cu puteri întinerite din propria-mi suferință! Această fericire am învățat-o din lupta vieții cu nesfârșite nemernicii.

Din tot ce-am scris pentru lumea largă, voi căuta curaj și pilde, putere și credință! Cât timp nu voi mai încropi gânduri pentru nimeni și câtă vreme port în suflet jarul durerilor familiei mele, îmi sorb în adâncuri propriile-mi lacrimi, să nu le vadă nimeni. Cel ce am fost nu voi mai fi niciodată, dar mă voi opune cu disperare prăbușiri în neant.

Conștiința și Credința îmi poruncesc să mă ridic din văpăile deznădejdilor, căci *Apa Vie* a speranțelor îmi va stinge focul durerilor și va tămădui de suferințe ființele dragi!

Ah, ah, dar n-a fost să fie așa! O scurtă perioadă de timp, din luna noiembrie, 2015 și până în luna iulie, a anului următor, ne-am bucurat cu frenezie că am putut fi acasă la nepoțica noastră Teodora Maria, să-i admirăm gingășia, iar Cici să aibă

grijă de ea, câtă vreme mămica ei este la serviciu. Era un adevărat basm să o vedem cum doarme în pătuțul ei, cum sorbea lăpticul, cum gângurea când vorbeam cu ea și cum o duceam prin parc în miresele aerului.

Oare îngerii visează?

Uneori ținea singură sticluța...
Ce bucurie pe bunică!

Minunea însă a ținut foarte puțin! Cici s-a îmbolnăvit! A început, timp de doi ani de zile, Calvarul tratamentelor, a spitalzărilor, a unor chinuitoare intervenții medicale și mai apoi a unor îndelungi dureri insuportabile – barbarii, suplicii de viață!

Dumnezeu s-a îndurat de ea în seara zilei de 22 septembrie, 2018, eu și cu fiica noastră Alina, cutremurându-ne, văzând-o cum i se stinge flacăra vieții!

Ea a fost luată în lumea îngerilor, eu am rămas, ca o trădare, în viață. Nu-mi pare însă că trăiesc, îmi rătăcește gândul căutând-o și nădăduind curând o întâlnire în lumea ei.

Sunt singur în odaie, în curte, în lumea plină de oameni. Ce să fac? O revoltă mă frământă, acuz Destinul, credința îmi este incertă! Întristarea mă sufocă, văzduhul parcă este împotriva-mi, Singurătatea mă înfioară cu reci simțiri, sunt mut, n-am cu cine să vorbesc, un al doile tacâm nu mai pun pe masă, cei dragi sunt departe...

Doar amintirile existențe revin, mă năpădesc, mă învăpăiază, dar în absența iubirii viața este o durere. Ce mai vreau, ce mai aștept, ce mai caut? Nu știu. Mă întreb, mă mint, mă înșel, scriu. Scriu despre orice, despre existență, despre adevăr ori despre iluzii. Dar un gând mă străbate ca un fulger: Să-mi depăn iubirea! Să plâng, să tot plâng, să plâng, să plâng!

Am scris zece mii de versuri pentru iubita mea, îndrăznesc să meditez despre destinul uman și cuget despre propriul meu rost în viață. Dar orice aş face, în singurătate mea chem mereu imaginea ființei iubite.

Așa am putut tipări în anul 2020, la editura Lucas din Brăila cărțile: *Cristale de cuget*, 13.000 de cugetări și aforisme, *Odissea umană*, *Sculpturi ale naturii* și *Am rămas singur...* poem cu 10.000 de versuri închinat soției mele.

Dar parcă nu este îndeajuns. Mă strigă iarăși iubirea pierdută, mă recheamă amintirile tinereții trecute și însemnez zilnic, pe un caiet mare, ideile care se cer spuse, notând aceste reflecții cu titlul *Gânduri înfiorate de nemurire*, având motto-ul: Gândul este cel mai profund mister al vieții care penetrează, cu dezinvoltură, Universul și Eternitatea.

Pe ultima filă a cestui caiet veți găsi cea de pe urmă clipă a vieții mele, fără suflet – plecat să-și găsească pentru veșnicie perchea lui!

